

Priročnik za postavitev
SPTE proizvodnih naprav

SOPROIZVODNJA TOPLOTE IN ELEKTRIČNE ENERGIJE Z VISOKIM IZKORISTKOM (SPTE)

Borzen

Priročnik za postavitev
SPTE proizvodnih naprav

SOPROIZVODNJA TOPLOTE IN ELEKTRIČNE ENERGIJE Z VISOKIM IZKORISTKOM (SPTE)

Borzen

Seznam kratic

AGEN	Agencija za energijo
AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
ARSO	Agencija RS za okolje
CD	celovito dovoljenje
CPVO	celovita presoja vplivov na okolje
ČN	čistilna naprava
DARS	Družba za avtoceste Republike Slovenije
DDV	davek na dodano vrednost
DGD	projektna dokumentacija za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja
DIIP	dokument identifikacije investicijskega projekta
DPN	državni prostorski načrt
DPP	projektna dokumentacija za pridobitev projektnih in drugih pogojev
DPUN	državni prostorski ureditveni načrt
DRSV	Direkcija Republike Slovenija za vode
EE	električna energija
ELES	Sistemske operater kombiniranega prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja
EU	Evropska unija
EV	električno vozilo
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
GD	gradbeno dovoljenje
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije
HEE	hranilnik električne energije
HUDEX	Madžarska borza za izvedene finančne instrumente za trgovanje z energijo
IP	investicijski program
IRSOE	Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo
LEK	lokalni energetske koncept
LI	lokacijska informacija
LO	lasten odjem
LR	lastna raba
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor Republike Slovenije
MO	Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije
MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije
MPN	manjše naprave za proizvodnjo električne energije
MZ	Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije
OP	obratovalna podpora
OPN	občinski prostorski načrt
OPPN	občinski podrobni prostorski načrt
OVD	okoljevarstveno dovoljenje

OVE	obnovljivi viri energije
OVS	okoljevarstveno soglasje
PA	prostorski akt
PEV	polnilnica za električna vozila
PID	projekt izvedenih del
PIP	prostorski izvedbeni pogoji
PIA	prostorski izvedbeni akt
PM	trdni delec (ang. »Particulate Matter«)
PN	proizvodna naprava
PoI	potrdilo o izvoru električne energije
PP	predhodni postopek
PS	priključna shema
PV	fotovoltaični (ang. »Photovoltaics«)
PVO	presoja vplivov na okolje
PZI	projektna dokumentacija za izvedbo gradnje
REZ	Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije
RPN	regionalni prostorski načrt
RS	Republika Slovenija
RSEE	referenčni stroški proizvodnje električne energije
SIPX	Slovenski borzni indeks (ang. »Slovenian price index«)
SPTE	soproizvodnja toplote in električne energije
STV	sanitarna topla voda
SZP	soglasje za priključitev
TČ	toplotna črpalka
TP	transformatorska postaja
TSG	tehnična smernica za graditev
UE	upravna enota
UD	uporabno dovoljenje
UNV	uredba o najustreznejši varianti
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZZRS	Zavod za ribištvo Slovenije
ZO	zagotovljeni odkup

Seznam zakonov in podzakonskih predpisov

Akt o metodologiji	Akt o metodologiji za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje (Uradni list RS, št. 103/23, 106/24 in 76/25)
Akt o določitvi metodologije	Akt o določitvi metodologije za izračunavanje faktorjev primarne energije, izpustov ogljikovega dioksida in učinkovitosti za sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja ter vsebini in obliki zbirnega pregleda načrtovanih ukrepov in povezanih podatkov (Uradni list RS 123/22)
Akt o obvezni vsebini SONDT	Akt o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za distribucijski sistem toplote (Uradni list RS, št. 47/15, 9/16, 44/22 – ZOTDS in 123/22)
EZ-1	Energetski zakon (EZ-1) (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP, 44/22 – ZOTDS, 38/24 – EZ-2 in 56/25 – PoZ) – razveljavljen predpis
EZ-2	Energetski zakon (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A)
GZ-1	Gradbeni zakon (GZ-1) (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23, 85/24 – ZAID-A, 47/25 – odl. US in 75/25)
PoZ	Podnebni zakon (Uradni list RS, št. 56/25)
SONDSEE	Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem električne energije (Uradni list RS, št. 77/24)
SONDT	Sistemska obratovalna navodila distributerja toplote / Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem toplote za posamezno geografsko območje (lokalni nivo, splošni akti izvajalcev gospodarske javne službe)
Uredba o deklaracijah za PN in Pol	Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije (Uradni list RS, št. 182/20, 121/21 – ZSROVE in 53/24)
Uredba o MN iz OVE in SPTE	Uredba o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 14/20, 121/21 – ZSROVE, 132/23 in 102/24 – ZSROVE-B)
Uredba o merilih za CPVO	Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 9/09 in 44/22 – ZVO-2)
Uredba N2000	Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)
Uredba OEE0 (WEEE)	Uredba o odpadni električni in elektronski opremi (Uradni list RS, št. 55/15, 47/16, 72/18, 84/18 – ZIURKOE, 108/20 in 44/22 – ZVO-2)
Uredba o OO	Uredba o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18, 13/21 in 44/22 – ZVO-2)
Uredba o ODP	Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25)
Uredba o podporah EE, proizvedeni iz OVE in v SPTE	Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 26/22 in 9/25)
Uredba o PVO	Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2)
Uredba RfG	Uredba o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje (NC RfG) (Uredba Komisije (EU) 2016/631)
Uredba o RO	Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22)
Uredba o SO	Uredba o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 43/22)
ZKZ	Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE)
ZOEE	Zakon o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21 in 47/25)
ZON	Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10)
ZOTDS	Zakon o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov (Uradni list RS, št. 44/22)

ZSPDLSL-1	Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18, 79/18 in 78/23 – ZORR)
ZSROVE	Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24)
ZUN	Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86, Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93, 29/95 – ZPDF, 44/97, 9/01 – ZPPreb, 23/02 – odl. US in 110/02 – ZUreP-1) – neveljaven predpis
ZUNPEOVE	Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23, 95/24 in 77/25)
ZUOKPOE	Zakon o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (Uradni list RS, št. 121/22, 49/23 in 38/24 – EZ-2)
ZUP	Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb)
ZUreP	Zakon o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84, 15/89, Uradni list RS, št. 23/02 – odl. US in 110/02 – ZUreP-1) – neveljaven predpis
ZUreP-3	Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US in 75/25)
ZURE	Zakon o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20)
ZVO-2	Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ)

Kazalo vsebine

1 UVOD	8
2 SOPROIZVODNJA TOPLOTE IN ELEKTRIČNE ENERGIJE Z VISOKIM IZKORISTKOM (SPTE)	10
2.1 Proizvodne naprave, ki proizvajajo električno energijo v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (SPTE)	11
2.1.1 SPTE za samooskrbo v skladu z Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije	13
2.1.2 SPTE v skladu z Uredbo o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s sproizvodnjo z visokim izkoristkom	14
2.1.3 SPTE, ki se ne uvrščajo med samooskrbne ali med manjše SPTE	15
2.2 Postopki za umestitev, izgradnjo, priključitev na omrežje in obratovanje SPTE	16
2.2.1 Koraki pri odločanju o gradnji in umestitvi proizvodne naprave v prostor	16
2.2.2 Postopek izbire izvajalca in izgradnje SPTE ter priključitve na javno elektroenergetsko omrežje in distribucijski sistem toplote/interno inštalacijo objekta	40
2.3 Postopki pri obnovi in rekonstrukciji obstoječih SPTE	48
3 PRIKLJUČEVANJE PROIZVODNIH NAPRAV NA DISTRIBUCIJSKO OMREŽJE	50
3.1 Zahteve glede legalnosti gradnje PN	51
3.2 Zahteve glede inštalacij in skladnosti	51
3.3 Soglasje za priključitev (SZP) in sklenitev pogodbe o priključitvi SPTE na javno elektrodistribucijsko omrežje	51
3.4 Priključevanje SPTE na elektrodistribucijsko omrežje na podlagi enotne vloge	53
3.4.1 Enotna vloga za izdajo soglasja za priključitev SPTE	53
3.4.2 Vloga za priključitev in uporabo elektrodistribucijskega sistema	54
3.5 Priključevanje SPTE za samooskrbo na elektrodistribucijsko omrežje na podlagi enostavne vloge	55
3.6 Načini priključevanja v elektrodistribucijski sistem	57
3.6.1 Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.1	57
3.6.2 Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.2	58
3.6.3 Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.3	59
3.6.4 Primernost naprave za samooskrbo	60
4 PRAVNO ORGANIZACIJSKI STATUSI IN DAVČNO-FINANČNI VIDIK	66

5 SOFINANCIRANJE, PRODAJA IN PODPORE ZA PROIZVEDENO ELEKTRIČNO ENERGIJO	70
5.1 Nepovratna sredstva in sofinanciranje ter kreditiranje	71
5.2 Podporna shema proizvodnje električne energije iz OVE in SPTE	72
5.2.1 Sistem podpor	72
5.2.2 Vrste podpor	76
5.2.3 Višine podpor in upravljanje tveganja dosežene skupne cene	77
5.2.4 Obnovljene naprave	79
5.2.5 Po koncu podpore	79
6 POENOSTAVLJEN PREGLED CELOTNEGA PROCESA	81
7 DODATNO	84
7.1 Seznam organov, ki sodelujejo v postopkih	85
7.2 Seznam ostalih deležnikov, ki sodelujejo v postopkih	85
7.3 Seznam občinskih soglasodajalcev, nosilcev občinskih javnih pooblastil	85
7.4 Seznam državnih soglasodajalcev, nosilcev javnih državnih pooblastil	85

1 UVOD

Priročnik je namenjen investitorjem v (manjše, pa tudi večje) **naprave z visoko učinkovito sproizvodnjo toplote in električne energije** (v nadaljevanju: SPTE), ki za **pogonsko gorivo uporabljajo enega od obnovljivih virov energije** (biomasa, bioplin, deponijski plin, energija odpadkov biološkega izvora). Uvodoma so predstavljene različne vrste SPTE in možnosti izvedbe investicije. Priročnik vključuje predstavitev tehnologije SPTE, poleg tega pa so v njem zajeti pravni, finančni in davčni vidiki, hkrati pa vključuje tudi informacije o nepovratnih sredstvih in financiranju ter predpise, ki jih je treba upoštevati pred, med in po izvedbi postopka investicije v SPTE.

Pri uporabi priročnika je treba upoštevati dejstvo, da je nastal v okviru trenutnega pravnega in administrativnega okvirja, ki se zelo intenzivno spreminja. Že v času priprave priročnika je bilo sprejete veliko nove zakonodaje in izdanih novih ukrepov za spodbujanje OVE. Priročnik podaja pravni in administrativni okvir, ki pa ju je pri načrtovanju in izvedbi projektov vsakič znova potrebno preveriti. Pristop in potrebni postopki za umeščanje in obratovanje posamezne SPTE naprave so odvisni zlasti od: velikosti naprave, lokacije umeščanja v prostor in vrste proizvodne naprave (v nadaljevanju: PN) za SPTE.

2 SOPROIZVODNJA TOPLOTE IN ELEKTRIČNE ENERGIJE Z VISOKIM IZKORISTKOM (SPTE)

2.1 PROIZVODNE NAPRAVE, KI PROIZVAJAJO ELEKTRIČNO ENERGIJO V SOPROIZVODNJI TOPLOTE IN ELEKTRIČNE ENERGIJE Z VISOKIM IZKORISTKOM (SPTE)

V Direktivi (EU) 2023/1791 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev)¹, „soproizvodnja“ pomeni postopek sočasne proizvodnje toplotne in električne ali mehanske energije v istem postopku. Pri sistemih SPTE (uporablja se tudi termin »kogeneracija«) se pretvarja notranja energija goriva v električno energijo (v nadaljevanju: EE) preko vmesne energije. Praviloma je to mehanska energija vrtečih se delov motorjev oz. turbin. Le-ti poganjajo električni generator, ki proizvaja EE. Pri pretvorbi notranje energije goriv v mehansko energijo se sprosti velika količina toplote, ki se jo lahko zajame in koristno uporabi. Slednje je osnovna razlika med kogeneracijo in ločeno proizvodnjo EE (koristna uporaba toplote, ki nastane pri proizvodnji EE). Soproizvodnja toplote in elektrike (SPTE) v samostojni PN za pridobivanje toplotne in električne energije je torej proces sočasnega pretvarjanja energije goriva v toploto in EE. Pri procesu uporabimo generator, ki ga poganjajo plinska ali parna turbina ali plinski motor. Toploto, ki se sprošča pri zgorevanju goriva, zajamemo in koristno uporabimo. Kot gorivo v SPTE se lahko uporabljajo **OVE (biomasa, bioplin, deponijski plin, energija odpadkov biološkega izvora)** pa tudi vsa fosilna goriva (zemeljski plin, tekoča goriva ali premog):

- **biomasa:** je primerno gorivo za soproizvodnjo; to se nanaša predvsem na lesno biomaso. Če lesna biomasa izgoreva direktno, je uporabna zgolj parna tehnologija. Lesno biomaso lahko tudi uplinimo in tako pridobljen plin uporabimo za izgorevanje v plinskih motorjih ali turbinah,
- **bioplin:** nastaja pri anaerobnem razkrajanju vseh vrst organskih odpadkov kot so na primer živalski odpadki, odpadki iz prehranske industrije ali kot plin iz čistilnih naprav (v nadaljevanju: ČN),
- **deponijski plin:** je primerno gorivo za SPTE, predvsem za plinske motorje. V Sloveniji imamo nekaj primerov plinskih motorjev na odlagališčni plin in sicer na deponijah Barje v Ljubljani, v Mariboru, Domžalah, Velenju in v Celju,
- **zemeljski plin:** je najpogostejše gorivo, ki se uporablja v sodobni proizvodnji. Pri zgorevanju povzroča najmanjše emisije toplogrednih plinov in delcev. V Evropi je plinovodno omrežje zelo razširjeno in razvejano, tako da z dobavo plina na skoraj vsako potencialno lokacijo za SPTE ni težav,
- **tekoča goriva:** se uporabljajo večinoma tam, kjer ni dostopa do zemeljskega plina. Predvsem se uporabljata utekočinjen naftni plin ali dizelsko gorivo. Cena utekočinjenega naftnega plina je občutno višja v primerjavi s ceno zemeljskega plina, naprave za SPTE pa so zaradi manjših serij nekoliko dražje,
- **premog:** se po navadi uporablja za zgorevanje v parnih kotlih, ki so povezani s parnimi turbinami. SPTE na premog je zelo razširjena v vzhodnoevropskih državah.

V nadaljevanju gradiva so predstavljene **PN za SPTE, kjer se kot gorivo uporabljajo OVE.**

Tehnologijo SPTE lahko vpeljemo v vsa energetska postrojenja ob pogoju srednje ali velike porabe toplote preko daljših obdobij (npr. več kot 5000 obratovalnih ur letno), razpoložljivosti večjih količin gorljivih proizvodnih odpadkov ali odpadne toplote.

Zaradi pretežnega dela proizvodnje toplote v procesu SPTE je osnova za dimenzioniranje velikosti PN količina toplote, ki jo lahko uporabimo neposredno ob napravi. Količina potrebne toplote torej posredno določa tudi skupno instalirano moč PN in proizvodnjo EE.

¹ V času priprave predmetnega Priročnika za postavitve SPTE proizvodnih naprav - Soproizvodnja toplote in električne energije z visokim izkoristkom (SPTE) je Zakon o učinkoviti rabi energije (ZURE-1) v fazi predloga predpisa. Naveden zakon prenaša omenjeno direktivo v slovenski pravni red.

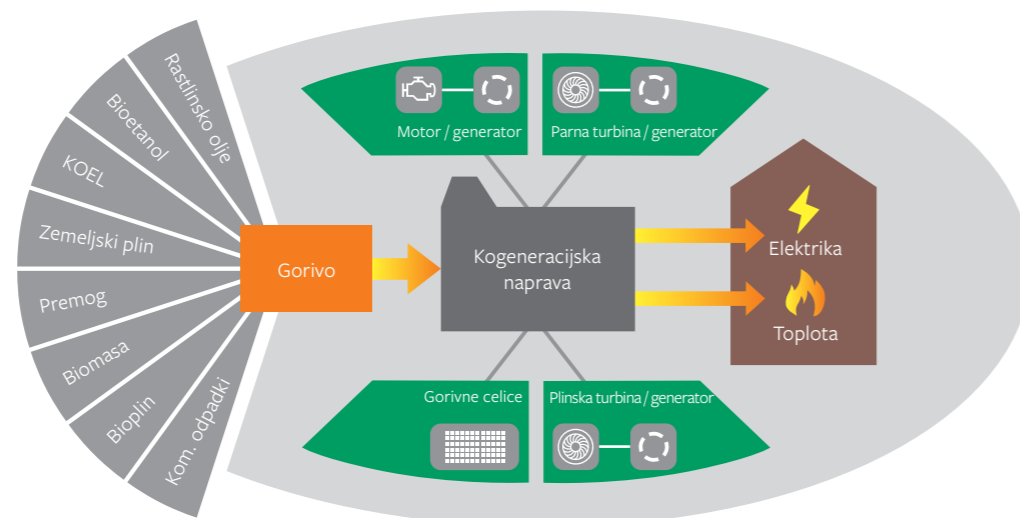
Tehnologije oz. sisteme za SPTE splošno razvrščamo po tipu stroja, ki poganja električni motor. Po tej razvrstitvi poznamo več vrst sistemov SPTE:

- plinska turbina z rekuperacijo toplote,
- protitlačna parna turbina,
- kombinirani cikel s plinsko turbino z rekuperacijo toplote,
- odjemno-kondenzacijska parna turbina,
- motor z notranjim izgorevanjem,
- motorji z organskim Rankinovim ciklom,
- Stirlingovi motorji,
- gorivne celice,
- mikroturbine,
- parni motorji,
- ostale tehnologije.

Pri izbiri ustreznega sistema SPTE je potrebno upoštevati celo vrsto dejavnikov, zato ni mogoče podati splošno veljavnih napotkov za izbiro vrste sistema, pač pa je potrebno za vsak posamezni primer izvesti poglobljeno predhodno analizo.

SPTE je mogoče deliti kljub različnim tehnologijam in gorivom na naslednje skupine: SPTE v industriji, SPTE povezana s sistemi za daljinsko ogrevanje, SPTE v javnih in poslovnih stavbah, mikro-SPTE.

Industrijski sektor nudi največje možnosti uvajanja tehnologije SPTE. Možna je uvedba v vseh industrijskih panogah in v podjetjih, kjer je dovolj velika poraba pare, vroče vode, vročega zraka itd. Možnosti za uporabo SPTE nudi tudi storitveni sektor, in sicer se toplota v tem sektorju porablja za ogrevanje, klimatizacijo in pridobivanje pare za razne namene: v bolnišnicah, hotelih, športno rekreacijskih centrih, obratih za pripravo in obdelavo vode ter v posebnem primeru te dejavnosti – tudi pri daljinskem ogrevanju. Objekti, ki so bolj primerni za porabo energije iz SPTE, so torej tisti, ki imajo porabo v čim daljšem obdobju leta in s tem tudi več obratovalnih ur SPTE naprave, in sicer študentski domovi, bolnišnice, zdravilišča, domovi starejših občanov, hoteli, wellness centri, bazeni, športne dvorane, gostišča, trgovski centri, večji stanovanjski objekti, industrijski objekti itd.

SLIKA 1
Princip delovanja SPTE².

2. Trajnostnaenergija. (avgust 2025). Soproizvodnja toplote in električne energije – SPTE. Tehnologije v Sloveniji in po svetu. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Prostorski-red/Priporocila_k_uredbi_OVE.pdf.

Prednosti SPTE enot so: nizki stroški električne in toplotne energije, nižji obratovalni stroški, večji energijski izkoristki, večja zanesljivost oskrbe z energijo, koriščenje energije neodvisno od javnega omrežja, proizvodnja okolju prijazne energije in nižanje emisij toplogrednih plinov (CO₂) ter emisij ostalih plinastih onesnaževal (CO, SO₂ in NO_x) v primeru goriv, povezanih z OVE.

2.1.1 SPTE za samooskrbo v skladu z Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije

Samooskrba z EE in toploto s SPTE, ki za gorivo uporablja enega od OVE, je proizvodnja EE in toplote za celotno ali delno pokrivanje lastnih potreb po EE in toploti, ki je lahko individualna ali pa skupnostna (večstanovanjske stavbe ali samooskrba skupnosti z energijo iz OVE). Po Uredbi o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije³ (v nadaljevanju: Uredba o SO), so možni naslednji trije tipi samooskrbe z EE s SPTE:

- **individualna samooskrba:** predstavlja najpogostejšo obliko samooskrbe, pri kateri je SPTE za samooskrbo priključena na notranjo nizkonapetostno električno inštalacijo stavbe, v kateri se porablja proizvedena EE in toplota. Za posamezno individualno samooskrbo se lahko uporablja tudi več naprav za samooskrbo,
- **samooskrba večstanovanjske stavbe:** je samooskrba končnih odjemalcev v večstanovanjski, poslovno-stanovanjski, stanovanjsko-poslovni, poslovni ali katerikoli drugi stavbi, v katerih sta dva ali več prostorov (stanovanja oziroma poslovni prostori), ki so opremljeni vsak s svojim merilnim mestom (t.j. »števcem«). SPTE se praviloma postavi v ali ob večstanovanjsko stavbo in se preko lastnega merilnega mesta priključi v skupno notranjo nizkonapetostno inštalacijo te stavbe,
- **samooskrba skupnosti z energijo iz OVE** (v nadaljevanju: samooskrbna skupnost): je samooskrba odjemalcev (najmanj dveh, lahko so pravne ali fizične osebe), ki se prostovoljno dogovorijo o ustanovitvi/priključitvi v samooskrbno skupnost, z namenom koriščenja EE (opcijsko tudi toplote), proizvedene v eni ali več SPTE za samooskrbo. V samooskrbno skupnost se lahko vključijo tudi tisti odjemalci, ki nimajo prostorskih možnosti za postavitve individualne SPTE za samooskrbo, saj se v samooskrbno skupnost lahko vključijo vsi odjemalci, ki odjemajo EE prek prevzemno-predajnih mest, priključenih na distribucijsko omrežje v Republiki Sloveniji. V primeru samooskrbne skupnosti je SPTE za samooskrbo prek svojega prevzemno-predajnega mesta priključena na distribucijsko omrežje (za EE), proizvedena EE pa se med člane samooskrbne skupnosti delita skladno z dogovorom/pogodbo.

Pred priključitvijo naprave za samooskrbo mora uporabnik sistema ali tretja oseba, ki je lastnik SPTE za samooskrbo, pri distribucijskem operaterju pridobiti:

- **soglasje za priključitev** SPTE za samooskrbo v primeru novega prevzemno-predajnega mesta pri individualni samooskrbi oziroma novega prevzemno-predajnega mesta SPTE za samooskrbo v primeru skupnostne samooskrbe ali
- **spremembo soglasja** za priključitev v primeru obstoječega prevzemno-predajnega mesta (individualna SPTE) oziroma obstoječega prevzemno-predajnega mesta proizvodnje (skupnostna SPTE) in v primeru povečanja priključne moči SPTE za samooskrbo.

SPTE za samooskrbo se ne more hkrati uporabljati za dve ali več skupnostnih samooskrb, lahko pa skupnostna samooskrba uporablja več PN za SPTE za samooskrbo. Lastnik SPTE za samooskrbo lahko prodaja svoj količinski delež proizvedene EE in se pri tem obravnava kot proizvajalec skladno z zakonom, ki ureja oskrbo z EE. Odjemalci se v skupnostno samooskrbo vključijo na podlagi pogodbe po pravilih obligacijskega prava ali tako, da ustanovijo samooskrbno skupnost, ki je pravna oseba, pod pogoji določenimi v zakonu, ki ureja spodbujanje rabe OVE⁴.

3. Uredba o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 43/22)

4. Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE) (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24)

Za priključevanje individualne SPTE, kot tudi za skupnostno samooskrbo, se uporabljajo določbe sistemskih obratovalnih navodil o priključevanju proizvodne naprave na omrežje (SONDSEE)⁵. V primeru, da so odjemalci v skupnostno samooskrbo vključeni na podlagi pogodbe po pravilih obligacijskega prava, ta določa medsebojna razmerja, režim določanja ključa delitve proizvodnje, ključ delitev proizvodnje, pravice in obveznosti tretje osebe in odjemalca glede upravljanja SPTE. Če je lastnik ali upravljavec SPTE za samooskrbo tretja oseba, mora biti stranka te pogodbe.

Največja možna električna priključna moč SPTE za samooskrbo je določena v Uredbi o SO in se določi po naslednjih pravilih, odvisno od vrste samooskrbe:

- **individualna samooskrba:** električna priključna moč SPTE za samooskrbo (v kW) **ne sme presegati 0,8-kratnika priključne moči odjema prevzemno-predajnega mesta, na notranjo napeljavo katerega je SPTE priključena,**
- **samooskrba večstanovajske stavbe in samooskrba skupnosti OVE:** ni omejitve električne moči za SPTE za samooskrbo.

V primeru vgradnje nove samooskrbne SPTE, ki proizvaja EE s SPTE, na, v ali ob obstoječ objekt in je ta namenjena delovanju objekta (samooskrbi) v skladu z Uredbo o SO, gre za vzdrževalna dela. Podrobneje je nabor del, ki štejejo pod vzdrževanje objekta, opredeljen v Prilogi 3 Uredbe o razvrščanju objektov⁶. Za ta dela ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja (v nadaljevanju: GD), prav tako ni treba prijaviti začetka gradnje. Se pa dela ne smejo izvajati v nasprotju s prostorskim aktom, ki velja na območju, kjer je predvidena investicija. V kolikor je potrebno, je pred pričetkom del potrebno pridobiti tudi vsa ustrezna mnenja in soglasja. Pri izvajanju teh del pa morajo biti izpolnjene zahteve gradbeno-tehničnih in drugih predpisov, prav tako se s temi deli ne sme poslabšati varnosti objekta⁷.

V primeru skupnostne SO, kjer se bo poleg proizvedene EE delila tudi proizvedena toplota (predpogoj je obstoj distribucijskega sistema, na katerega so priključeni udeleženci SO), je potrebno upoštevati zakonske določbe za take distribucijske sisteme.

2.1.2 SPTE v skladu z Uredbo o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom

Po Uredbi o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom⁸ (v nadaljevanju: Uredba o MN iz OVE in SPTE) med manjše SPTE sodijo **naprave, ki proizvajajo električno energijo s soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom z nazivno električno močjo do vključno 50 kW.**

Uredba o MN iz OVE in SPTE se ne uporablja za SPTE za individualno samooskrbo, kot so opredeljene v:

- Uredbi o samooskrbi z električno energijo iz OVE (Uradni list RS, št. 17/19 in 197/20) – **neveljaven predpis** in, ki izpolnjujejo pogoje za vzdrževanje objekta v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov;
- Uredbi o SO, katerih priključna moč ne presega 50 kW in ki izpolnjujejo pogoje za vzdrževanje objekta v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

Za montažo manjših SPTE v, na ali ob obstoječi stavbi ali gradbenem inženirskem objektu, zgrajenem v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, ni potrebno GD, če investitor PRED ZAČETKOM DEL izpolni naslednje zahteve:

- manjša SPTE se bo montirala v, na ali ob obstoječi stavbi ali gradbenem inženirskem objektu,

- zgrajenem v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, ali se bo montirala ob objektu, njena tlorisna površina na zemljišču pa ne presega 20 % zazidane površine zemljišča. Montaža takšne SPTE ne sme biti umeščena na zelene površine, ki so določene z minimalnim faktorjem zelenih površin ali faktorjem odprtih bivalnih površin, in mora biti v skladu s prostorskimi izvedbenimi akti (v nadaljevanju: PIA) in drugimi predpisi, ki urejajo prostor. Preveritev, da montaža ni v nasprotju s prostorskimi akti in drugimi predpisi, ki urejajo prostor, izvede investitor ali tretja oseba,
- pri montaži na ali v objekt se izdelata statična presoja, s katero se dokaže, da zaradi dodatne obremenitve namestitve SPTE ne bosta ogroženi mehanska odpornost in stabilnost objekta. Statično presojo izdelata pooblaščen inženir s področja gradbeništva,
- pri montaži v, na ali ob objekt se izdelata strokovna presoja požarne varnosti, s katero se dokaže, da se požarna varnost objekta zaradi namestitve SPTE ne bo zmanjšala. Presojo požarne varnosti za požarno manj zahteven objekt izdelata pooblaščen inženir s področja elektrotehnike ali pooblaščen inženir s področja požarne varnosti, za požarno zahteven objekt pa pooblaščen inženir s področja požarne varnosti,
- pri montaži v, na ali ob objekt se izdelata presoja, iz katere izhaja, da sta zaščita pred delovanjem strele in zagotovitev varnosti nizkonapetostnih električnih inštalacij in naprav v skladu s predpisi, ki urejajo zaščito pred delovanjem strele in zahteve za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah. Presojo zaščite pred strelami in ustreznosti nizkonapetostnih električnih inštalacij izdelata pooblaščen inženir s področja elektrotehnike,
- pri montaži ob objekt, ki leži na zemljišču na območju, ki je s posebnimi predpisi opredeljeno kot varovalni pas ali varovano območje, ali ki leži na vodnem ali priobalnem zemljišču v skladu s predpisi o vodah, pridobi mnenje oziroma soglasje pristojnega mnenjedajalca/soglasodajalca o sprejemljivosti nameravane montaže z vidika njegovih pristojnosti. Pri montaži SPTE na objekt, se izvede samo preveritev obstoja varovanja s področja varstva kulturne dediščine. Preveritev morebitnega obstoja varovanja izvede investitor ali tretja oseba,
- investitor ima za objekt ali zemljišče, na katerem namerava montirati manjšo SPTE, pridobljeno pravici graditi. Če se montaža izvaja ob objektu in je skrajna točka, ki jo SPTE lahko doseže, oddaljena manj kot 1,5 metra od meje sosednjih zemljišč, pa mora imeti investitor tudi soglasje lastnikov sosednjih zemljišč.

2.1.3 SPTE, ki se ne uvrščajo med samooskrbne ali med manjše SPTE

V kolikor se investitor odloči za gradnjo nove SPTE, ki proizvaja EE v soproizvodnji, pa ta ne ustreza primeroma iz poglavij 2.1.1 in 2.1.2 (torej se ne uvršča med SPTE za samooskrbo ali med manjše SPTE in se ne umešča v, na ali ob objekt), se mora za tako gradnjo pridobiti GD, prijaviti začetek gradnje in pridobiti uporabno dovoljenje (v nadaljevanju: UD).

Če se investitor odloči za postavitve nove SPTE (npr. samostojna naprava, ki se ne postavlja v, na ali ob obstoječ objekt, temveč samostojno gradi na terenu na svojo konstrukcijo ipd.), se gradi nov objekt s klasifikacijo CC-SI 23021⁹ Elektrarne in drugi energetski objekti¹⁰. Takšen objekt se razvršča med:

- **zahtevne objekte:** velja za elektrarne z električno močjo na pragu nad 5 MW.

Gradnja teh objektov se lahko prične po pridobitvi **GD in prijavi začetka gradnje**. Po končani gradnji je treba pridobiti **UD**.

Pri umeščanju **večjih SPTE** v prostor je kar nekaj **posebnosti** oziroma dodatnih korakov v postopku izvedbe priključitve in obratovanja SPTE, ki so podrobneje opisani v poglavju 2.2. *Postopki za umestitev, izgradnjo, priključitev na omrežje in obratovanje SPTE.*

5. Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem električne energije (Uradni list RS, št. 77/24)

6. Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22)

7. Graditev. Ministrstvo za naravne vire in prostor, 2025 (Dostopno na: <https://www.gov.si/teme/graditev/>).

8. Uredba o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 14/20, 121/21 – ZSROVE, 132/23 in 102/24 – ZSROVE-B).

9. Tehnična smernica TSG-V-006:2022; Razvrščanje objektov, dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Graditev/TSG-V-006_2022_razvrscanje_objektov.pdf.

10. Skladno z Uredbo o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22).

2.2 POSTOPKI ZA UMESTITEV, IZGRADNJO, PRIKLJUČITEV NA OMREŽJE IN OBRATOVANJE SPTE

Postopki investicije se glede na posamezne dejavnike (pravnoorganizacijski status investitorja, vrsta SPTE, moč SPTE itd.) med seboj nekoliko razlikujejo, zato se je pred začetkom investicije smiselno o vseh korakih izvedbe investicije pogovoriti s strokovnjaki, kontaktirati kontaktno točko oziroma se obrniti na uradne osebe v posameznih organih v zvezi s posameznimi postopki.

V osnovi pa postopki umestitve, izgradnje, priključitve na omrežje in obratovanje SPTE zajemajo spodaj naštetе korake.

Če ima investitor pravni status osebe javnega prava, je za izvedbo investicije obvezna priprava investicijske dokumentacije, kar za manjše investicije vključuje dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP), za večje pa tudi investicijski program (IP)¹¹.

Skladno z gradbeno in energetska zakonodajo je glede na namen gradnje potrebna izdelava projektne dokumentacije, ki vključuje projektno dokumentacijo za pridobitev projektnih in drugih pogojev (DPP), glede značilnosti pa je lahko zahtevana tudi dokumentacija za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD), za izvedbo gradnje (PZI) in po zaključku gradnje projekt izvedenih del (PID).

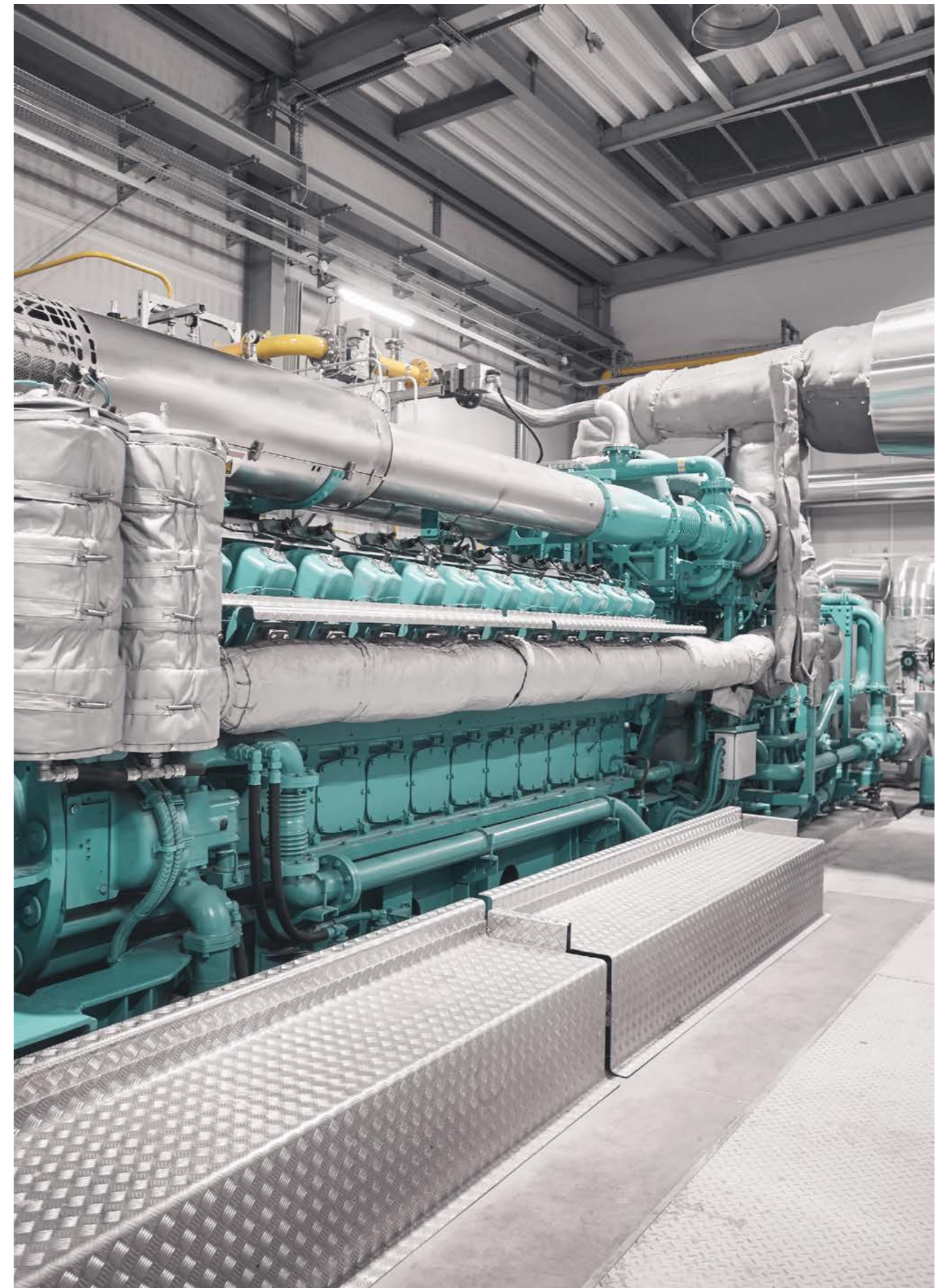
Stroški za izdelavo projektne in investicijske dokumentacije za izvedbo investicije se praviloma razlikujejo, lahko pa znašajo od 3 % pa tudi do 8 % vrednosti celotnih stroškov investicije oziroma tudi več, odvisno od vrste in velikosti posamezne investicije¹².

¹¹. Navedeno ni potrebno za druge investitorje, ki nimajo statusa osebe javnega prava.

¹². Cene projektantskih storitev se na podlagi zakonodaje Evropske unije oblikujejo tržno. Poenostavljena merila za vrednotenje projektantskih storitev so kot primer dostopna na sledeči povezavi: <https://zaps.si/wp-content/uploads/2021/10/ZAPS-cenik-popravki-2017.pdf>

2.2.1 Koraki pri odločanju o gradnji in umestitvi proizvodne naprave v prostor

V nadaljevanju so predstavljeni koraki pri odločanju o gradnji in umestitvi SPTE v prostor. Spodnja preglednica sintezno prikazuje relevantne postopke za posamezen tip naprave SPTE.

13. Priključki na objekte energ. infrastr. po predpisih, ki urejajo graditev, spadajo med nezahtevne in enostavne objekte (Priloga 1, Uredba o PVO).

14. Postopek R1 (uporaba predvsem kot gorivo ali drugače za pridobivanje energije) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o ODP; Priloga 1, Uredba o PVO).

15. Postopek D9 (fiz.-kemič. obdelava, ki ni določena drugje v Prilogi 1, pri kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odstranjujejo s katerim koli od postopkov, označenih z D1 do D12 (npr. izparevanje, sušenje, kalcinacija itd.) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o ODP, Priloga 1, Uredba o PVO).

16. Postopek D1 (odlaganje v ali na zemljo (npr. odlaganje na odlagališčih itd.) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o ODP, Priloga 1, Uredba o PVO).

17. Postopka R3 in D8 (biol. obdelava, ki ni določena drugje v Prilogi 1, pri kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odstranjujejo s katerim koli od postopkov, označenih z D1 do D12 v Prilogi 1) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o ODP, Priloga 1, Uredba o PVO).

18. Tudi za ta poseg se lahko izvede PP, če nosilec posega v okolje prilagam iz 7. člena Uredbe o PVO priloži tudi dokazila, da je tak poseg v okolje namenjen izključno ali večinoma razvijanju ali preskušanju novih metod ali izdelkov in ne bo trajal > 2 leti.

19. Postopek D9 po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o ODP; Priloga 1, Uredba o PVO).

20. Postopka R3 (recikliranje/pridobivanje organskih snovi, ki se ne uporabljajo kot topila (vključno s kompostiranjem in drugimi procesi biol. preoblikovanja-to vključuje uplinjanje in pirolizo z uporabo sestavin, kot so kemikalije) in D8 (biol. obdelava, ki ni določena drugje v Prilogi 1, pri kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odstranjujejo s katerim koli od postopkov, označenih z D1 do D12 v Prilogi 1) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o ODP, Priloga 1, Uredba o PVO).

21. Tudi za ta poseg se lahko izvede PP, če nosilec posega v okolje prilagam iz 7. člena Uredbe o PVO priloži tudi dokazila, da je tak poseg v okolje namenjen izključno ali večinoma razvijanju ali preskušanju novih metod ali izdelkov in ne bo trajal več kot dve leti.

RELEVANTNI POSTOPKI ZA ZAČETEK OBRATOVANJA		SPTE za INDIVIDUALNO SO (skladno z Uredbo o SO)	MANJŠA SPTE (skladno z Uredbo o MN iz OVE in SPTE) / SKUPNOSTNA SPTE (skladno z Uredbo o SO)	SPTE, KI NE SPADA MED MANJŠE SPTE (skladno z Uredbo o MN iz OVE in SPTE) ali SPTE za SO (skladno z Uredbo o SO)			
		Max nazivna el. moč SPTE do 80% priključnemoči odjemnega mesta, postavitvev SPTE na/v/ob obstoječi objekt, namenjene delovanju objekta (vzdrževalna dela)	Postavitev SPTE nazivne el. moči ≤ 50 kW na/v/ob obstoječi objekt – lahko tudi za celotno ali delno pokrivanje potreb po EE v skupnostno SO vključenih odjemalcev	Postavitev SPTE izven objekta, namenjena delovanju objekta (SO) oz. samostoječa SPTE, ki ne vključuje posegov, za katere je potrebno izvesti PP ali PVO (navedeni v stolpcih desno)	Postavitev SPTE izven objekta, namenjena delovanju objekta (SO) oz. samostoječa SPTE, ki vključuje kateregakoli izmed naslednjih posegov: ● kotlovnico na lesno biomaso izhod. toplot. moči ≥ 20 MW, ● napravo za proizv. bioplina, skladno s predpisi, ki urejajo energetiko (bioplinarna) (razen naprave za biološ. obd. nenevar. odp., vključno z anaerobno razgradnjo gnojevke, z zmoglj. 75 t/dan, kjer je PVO obvezna), ali obd. neočiščenega bioplina s proiz. zmoglj. ≥ 1 mio Sm ³ plina/leto, ● napravo za proizv. biogoriv s kemijs. postopki z zmoglj. ≥ 50 t/dan, ● ind. naprave za prenos plina, pare ali tople vode s cevovodom dolžine > 1 km ali premera > 100 mm, ● sisteme dalj. ogrev. z zmoglj. ≥ 10 MW, razen gradnje pos. priključkov ¹³ , ● napravo za odstranjevanje ali predelavo ¹⁴ odp. s toplot. postopki, ko gre za nenev. odp. in zmoglj. znaša < 100 t/dan, ● napravo za fiz.-kem. obdelavo ¹⁵ nenevar. odp. z zmoglj. ≥ 50 t/dan, ● odlagališče ¹⁶ odp., ko gre za druge nenevar. odp., razen inertnih, in skupna zmoglj. znaša < kot 25.000 t ter dnevna zmoglj. odlaganja < kot 10 t, ● napravo za biol. obd. ¹⁷ nenevar. odp., če zmoglj. znaša ≥ 15 t/dan, ● naprave za druge postopke odstranjevanja ali predelave odp., razen E.I.1 - E.I.6 (zgoraj navedeni), ko gre za nenevar. odp. in zmoglj. znaša ≥ 30 t/dan, ● druge ČN za kom. odp. vodo z zmoglj. ≥ 5.000 PE, ● ind. ČN z zmoglj. čiščenja ≥ 500 m ³ odp. voda/dan.	(v PP se ugotovi, da PVO ni potrebna)	(v PP se ugotovi, da je PVO potrebna)
Upravni in drugi postopki	Izhodiščni podatki investitorja in pridobitev LI	O	X	X	X	X	X
	Mnenje o možnostih vključitve načrtovane SPTE na javno elektrodistribucijsko omrežje in analiza primernosti lokacije	X	X	X	X	X	X
	DPP, študija izvedljivosti ter odločitev o gradnji	O	X	X	X	X	X
	Pridobitev projektnih pogojev pred pričetkom gradnje, rekonstrukcije ali priklopa objekta na distribucijsko omrežje	X	X	X	X	X	X
	Pridobitev projektnih pogojev z vidika vseh drugih mnenjedajalcev (v kolikor je to potrebno in relevantno)	O	X	X	X	X	X
	Pridobitev SZP na elektrodistribucijsko omrežje	X	X	X	X	X	X
	Pridobitev SZP na distribucijski sistem toplote	X	X	X	X	X	X
	DGD	O	O	X	X	X	X
	Pridobitev mnenja ali soglasja mnenjedajalca o sprejemljivosti nameravanega posega (v kolikor je to potrebno in relevantno) ²²	X	X	X	X	X	X
	Pridobitev mnenj in izdelava presoj ter izpolnjevanje pogojev za montažo in priključitev manjših SPTE (priloga Uredbe o MN na OVE in SPTE)		X				
	PP				X	X	
	PVO (Izvedba PVO in presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe posega na varovana območja, v kolikor gre hkrati tudi za poseg na varovana območja ter pridobitev OVS)					X ²³	X
OVD (v kolikor je to potrebno pridobiti)	X	X	X	X	X	X	
Pridobitev Soglasja k projektnim rešitvam			X	X	X	X	

Legenda

X Obvezno

O Predlagano oz. priporočeno

22. Mednje se npr. uvrščajo: vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, kulturno-varstveno soglasje, naravovarstveno soglasje, mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca, če je gradnja v varovalnem pasu: cestne infrastr. / gospodarske javne železniške infrastr. / gospodarske javne plinovodne infrastr. / elektroenergetske infrastr. / gospodarske javne vodovodne infrastr. / gospodarske javne kanalizacijske infrastr. / gospodarske javne vročevodne infrastr. / gospodarske javne elektronsko komunikacijske infrastr., mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca za gradnjo z vidika varovanja letališč / z vidika varovanja žičnic, mnenje in soglasje nosilca rudarske pravice za izkoriščanje na območjih meja rudniškega prostora, mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca pri vseh posegih v kmetijska zemljišča, mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor.

23. PVO se izvaja v kolikor je to bilo ugotovljeno v PP.

24. Proizvajalci, ki ne bodo vstopili v podporno shemo in proizvajalci, ki bodo prejeli podporo za proizvedeno EE v obliki OP skleneje pogodbo o prodaji z enim od dobaviteljem; proizvajalci, ki bodo vstopili v podporno shemo z vrsto podpore OP skleneje pogodbo o zagotavljanju podpore kot obratovalno podporo EE, proizvajalci, ki bodo prejeli podporo za proizvedeno EE v obliki ZO skleneje Eko pogodbo s Centrom za podporo ali pogodbo o zagotavljanju podpore kot zagotovljen odkup EE proizvedene iz OVE v primeru vstopa v podporno shemo; proizvajalci s PN za SO skleneje pogodbo o samooskrbi z izbranim dobaviteljem.

25. Veljavna deklaracija za PN je pogoj za prejemanje podpore za proizvedeno EE in izdajo Pol.

26. Korak ni obvezen za obratovanje, izvede se le v primeru če se investitor odloči za vstop v podporno shemo proizvodnje EE iz OVE in SPTE.

RELEVANTNI POSTOPKI ZA ZAČETEK OBRATOVANJA	SPTE za INDIVIDUALNO SO (skladno z Uredbo o SO)	MANJŠA SPTE (skladno z Uredbo o MN iz OVE in SPTE) / SKUPNOSTNA SPTE (skladno z Uredbo o SO)	SPTE, KI NE SPADA MED MANJŠE SPTE (skladno z Uredbo o MN iz OVE in SPTE) ali SPTE za SO (skladno z Uredbo o SO)			
	Max nazivna el. moč SPTE do 80% priključne moči odjemnega mesta, postavitve SPTE na/v/ob obstoječi objekt, namenjene delovanju objekta (vzdrževalna dela)	Postavitev SPTE nazivne el. moči ≤ 50 kW na/v/ob obstoječi objekt – lahko tudi za celotno ali delno pokrivanje potreb po EE v skupnostno SO vključenih odjemalcev	Postavitev SPTE izven objekta, namenjene delovanju objekta (SO) oz. samostoječa SPTE, ki ne vključuje posegov, za katere je potrebno izvesti PP ali PVO (navedeni v stolpcih desno)	Postavitev SPTE izven objekta, namenjena delovanju objekta (SO) oz. samostoječa SPTE, ki vključuje kateregakoli izmed naslednjih posegov: ● kotlovnico na lesno biomaso izhod. toplot. moči ≥ 20 MW, ● napravo za proizv. bioplina, skladno s predpisi, ki urejajo energetiko (bioplinarna) (razen naprave za biološ. obd. nenevar. odp., vključno z anaerobno razgradnjo gnojevke, z zmoglj. 75 t/dan, kjer je PVO obvezna), ali obd. neočiščenega bioplina s proiz. zmoglj. ≥ 1 mio Sm ³ plina/leto, ● napravo za proizv. biogoriv s kemijs. postopki z zmoglj. ≥ 50 t/dan, ● ind. naprave za prenos plina, pare ali tople vode s cevovodom dolžine > 1 km ali premera > 100 mm, ● sisteme dalj. ogrev. z zmoglj. ≥ 10 MW, razen gradnje pos. priključkov ¹³ , ● napravo za odstranjevanje ali predelavo ¹⁴ odp. s toplot. postopki, ko gre za nenev. odp. in zmoglj. znaša < 100 t/dan, ● napravo za fiz.-kem. obdelavo ¹⁵ nenevar. odp. z zmoglj. ≥ 50 t/dan, ● odlagališče ¹⁶ odp., ko gre za druge nenevar. odp., razen inertnih, in skupna zmoglj. znaša < kot 25.000 t ter dnevna zmoglj. odlaganja < kot 10 t, ● napravo za biol. obd. ¹⁷ nenevar. odp., če zmoglj. znaša ≥ 15 t/dan, ● naprave za druge postopke odstranjevanja ali predelave odp., razen E.I.1 - E.I.6 (zgoraj navedeni), ko gre za nenevar. odp. in zmoglj. znaša ≥ 30 t/dan, ● druge ČN za kom. odp. vodo z zmoglj. ≥ 5.000 PE, ● ind. ČN z zmoglj. čiščenja ≥ 500 m ³ odp. voda/dan.	(v PP se ugotovi, da PVO ni potrebna)	(v PP se ugotovi, da je PVO potrebna)
Energetsko dovoljenje (če ima PN nazivno moč > 10 MW)			X	X	X	X
GD			X	X	X	X
PZI in prijava začetka gradnje			X	X	X	X
Sklenitev pogodbe o priključitvi na distribucijski sistem toplote	X	X	X	X	X	X
Sklenitev Pogodbe o izgradnji priključka ter montaža SPTE in priključka	X	X	X	X	X	X
Izvedba meritev in preizkus delovanja	X	X	X	X	X	X
PID			X	X	X	X
Pogodba o samooskrbi z izbranim dobaviteljem ali Pogodba o prodaji in odkupu EE ²⁴ /Pogodba o dobavi in odjemu toplote	X/O	X	X	X	X	X
Vloga za priključitev in uporabo distribucijskega sistema (EE in T)	X/O	X	X	X	X	X
Prevzem in priklop merilnega mesta	X/O	X	X	X	X	X
Pogodba o uporabi sistema ali Pogodba o uporabi sistema za SO (za EE)	X/O	X	X	X	X	X
Tehnični pregled			X	X	X	X
UD			X	X	X	X
Deklaracija za SPTE ²⁵	O (38.čl ZSROVE)	O	O	O	O	O
Pridobitev Pol – odprtje računa proizvajalca		O	O	O	O	O
Pridobitev odločbe o dodelitvi podpore ²⁶		O	O	O	O	O
Sklepanje pogodbe o zagotavljanju podpore ²⁶		O	O	O	O	O

PREGLEDNICA 1

Pregled postopkov umeščanja in priključitve za posamezen tip SPTE.

Legenda

X Obvezno

O Predlagano oz. priporočeno

2.2.1.1 Izhodiščni podatki o lokaciji ter primernost lokacije

Investicija v SPTE praviloma izhaja iz izhodišč na strani investitorja, ki jih je treba, v kolikor je to smiselno, strokovno pisno dokumentirati. Izhodišča so v osnovi odvisna od vrste in velikosti investicije. Sprva je treba opredeliti vsaj lokacijo investicije (ki vpliva na več dejavnikov, zato je že v zgodnji fazi smiselno določiti lokacijo oziroma parcelne številke, na katerih je investicija predvidena), potrebe po EE in toploti na sami lokaciji (obvezno, kadar gre za SO), velikostni razred investicije (v nazivni moči SPTE v kW) in pravni status investitorja (za določanje možnosti morebitnega pridobivanja podpor, subvencij in davčnega vidika). Predvsem pa je potrebno preveriti možnosti priključitve na javno elektroenergetsko omrežje (če gre za neposredno priključitev na distribucijski ali prenosni del).

Tehnologijo SPTE lahko vpeljemo v vsa energetska postrojenja ob pogoju srednje ali velike porabe toplote preko daljših obdobj (npr. več kot 5000 obratovalnih ur letno), razpoložljivosti večjih količin gorljivih proizvodnih odpadkov ali odpadne toplote. Zaradi pretežnega dela proizvodnje toplote v procesu SPTE je osnova za dimenzioniranje velikosti PN količina toplote, ki jo lahko uporabimo neposredno ob PN. **Količina potrebne toplote torej posredno določa tudi skupno instalirano moč PN in proizvodnjo elektrike.**

2.2.1.1.1 Lokacijska informacija

Prvi korak investitorja pri umestitvi objekta v prostor je pregled prostorskega akta oz. pridobitev lokacijske informacije (v nadaljevanju: LI). LI investitorja nameravane gradnje seznanja s prostorskimi in ostalimi pravnimi režimi v prostoru, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju nameravane gradnje (območja varovanja, varstveni režimi, omejitve, merila in pogoji za graditev objekta). Vloga za izdajo LI se vložijo na občini (tudi v elektronski obliki), na območju katere se zemljišče nahaja. Razširjeno LI pridobite v nekaj dneh (odvisno od vsake posamezne občine) za 35 EUR plačila upravne takse. Vloga je v elektronski obliki dostopna na spletni strani eUprave²⁷.

2.2.1.1.2 Pridobitev mnenja o možnosti priključitve SPTE na javno elektroenergetsko omrežje in analiza primernosti lokacije

Prvi korak investitorja pri umestitvi objekta v prostor je pregled prostorskega akta oz. pridobitev lokacijske informacije (v nadaljevanju: LI). LI investitorja nameravane gradnje seznanja s prostorskimi in ostalimi pravnimi režimi v prostoru, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju nameravane gradnje (območja varovanja, varstveni režimi, omejitve, merila in pogoji za graditev objekta). Vloga za izdajo LI se vložijo na občini (tudi v elektronski obliki), na območju katere se zemljišče nahaja. Razširjeno LI pridobite v nekaj dneh (odvisno od vsake posamezne občine) za 35 EUR plačila upravne takse. Vloga je v elektronski obliki dostopna na spletni strani eUprave²⁷.

Prvi korak investitorja pri umestitvi objekta v prostor je pregled prostorskega akta oz. pridobitev lokacijske informacije (v nadaljevanju: LI). LI investitorja nameravane gradnje seznanja s prostorskimi in ostalimi pravnimi režimi v prostoru, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju nameravane gradnje (območja varovanja, varstveni režimi, omejitve, merila in pogoji za graditev objekta). Vloga za izdajo LI se vložijo na občini (tudi v elektronski obliki), na območju katere se zemljišče nahaja. Razširjeno LI pridobite v nekaj dneh (odvisno od vsake posamezne občine) za 35 EUR plačila upravne takse. Vloga je v elektronski obliki dostopna na spletni strani eUprave²⁷.

Prvi korak investitorja pri umestitvi objekta v prostor je pregled prostorskega akta oz. pridobitev lokacijske informacije (v nadaljevanju: LI). LI investitorja nameravane gradnje seznanja s prostorskimi in ostalimi pravnimi režimi v prostoru, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju nameravane gradnje (območja varovanja, varstveni režimi, omejitve, merila in pogoji za graditev objekta). Vloga za izdajo LI se vložijo na občini (tudi v elektronski obliki), na območju katere se zemljišče nahaja. Razširjeno LI pridobite v nekaj dneh (odvisno od vsake posamezne občine) za 35 EUR plačila upravne takse. Vloga je v elektronski obliki dostopna na spletni strani eUprave²⁷.

Prvi korak investitorja pri umestitvi objekta v prostor je pregled prostorskega akta oz. pridobitev lokacijske informacije (v nadaljevanju: LI). LI investitorja nameravane gradnje seznanja s prostorskimi in ostalimi pravnimi režimi v prostoru, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju nameravane gradnje (območja varovanja, varstveni režimi, omejitve, merila in pogoji za graditev objekta). Vloga za izdajo LI se vložijo na občini (tudi v elektronski obliki), na območju katere se zemljišče nahaja. Razširjeno LI pridobite v nekaj dneh (odvisno od vsake posamezne občine) za 35 EUR plačila upravne takse. Vloga je v elektronski obliki dostopna na spletni strani eUprave²⁷.

Distributer na podlagi vložene enotne vloge opravi analizo o možnosti priključitve in vlagatelja obvesti o pogojih in morebitnih tehničnih rešitvah. Enotna vloga lahko vključuje vlogo za izdajo:

- projektnih pogojev (obvezno za objekt, ki bo lociran v varovalnem pasu energetske infrastrukture),

- soglasja za priključitev za odjemalca EE in za objekt, za katerega se pridobiva GD,
- mnenja k projektu ali soglasja h gradnji (za objekt, ki ne bo priključen na distribucijsko omrežje EE),
- soglasja za priključitev proizvodne naprave EE/naprave za individualno samooskrbo/naprave za skupnostno samooskrbo,
- soglasja za priključitev/pogojev priključitve v interno omrežje/za hranilnik električne energije,
- soglasja za priključitev/pogojev priključitve v interno omrežje/za polnilnico električnih vozil.

Obrazec Enotna vloga je objavljen na spletni strani ELES oziroma spletnih straneh elektrodistribucijskih operaterjev³⁰.

2.2.1.2 Sprejem in spremembe prostorskih aktov

Vsa dela, ki se nanašajo na umeščanje, gradnjo ali vgradnjo nove SPTE, se ne smejo izvajati v nasprotju s prostorskim aktom, ki velja na območju predvidenega posega.

Za umeščanje v prostor večjih SPTE, je kar nekaj posebnosti oz. dodatnih korakov v postopku umeščanja, gradnje, izvedbe priključitve in obratovanja PN.

Pri določenih (običajno večjih) SPTE je namreč treba pred umestitvijo v prostor sprejeti ustrezne prostorske izvedbene akte (v nadaljevanju: PIA). **Prostorski izvedbeni akti** so DPN, uredba o najustreznejši varianti, državni prostorski ureditveni načrt, OPN, OPPN, odlok o urejenosti naselij in krajine in sklep o lokacijski preveritvi. PIA so splošni pravni akti in so, razen uredb o najustreznejši varianti, podlaga za graditev objektov v skladu s predpisi, ki urejajo graditev, ter za dovoljevanje in izvajanje ne gradbenih posegov. Uredba o najustreznejši varianti je podlaga za podrobnejše načrtovanje in izdajo **celovitega dovoljenja** ter sprejetje uredb o državnem prostorskem ureditvenem načrtu (50. člen ZUreP-3³¹).

2.2.1.2.1 Razmerja in uporaba prostorskih aktov ter razmejitev prostorskih ureditev

Prostorski akt se pripravi po postopku, ki ga določa ZUreP-3. PIA se spremeni in dopolni v skladu s postopkom, ki je določen za njegovo pripravo, razen če navedeni zakon ne določa drugače (51. člen ZUreP-3). Prostorski akti so medsebojno usklajeni, pri čemer se upoštevata njihova hierarhija in pravna narava.

Za načrtovanje prostorskih ureditev lokalnega pomena je pristojna občina, na območju katere leži načrtovana prostorska ureditev. Za načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena pa je pristojna država (52. člen ZUreP-3). Prostorske ureditve državnega pomena so na področju energetske infrastrukture, med drugim **SPTE z nazivno električno močjo najmanj 30 MW ter druge prostorske ureditve državnega pomena, če so potrebne za izvedbo ali delovanje navedene prostorske ureditve in se načrtujejo samostojno, na primer: odlagališča viškov zemeljskega, gradbenega in drugega materiala, območja za izvedbo omilitvenih in izravnalnih ukrepov v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave**. Prostorske ureditve lokalnega pomena so, med drugim prostorske ureditve: neposredno namenjene opravljanju občinskih gospodarskih javnih služb, neposredno namenjene opravljanju lokalnih in državnih negospodarskih javnih služb, namenjene opravljanju gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, občinskega grajenega javnega dobra, druge prostorske ureditve, ki niso prostorske ureditve državnega pomena.

27. Postopek pridobitve lokacijske informacije (LI) je dostopen na strani eUprava – lokacijska informacija.

28. Primer spletne vloge za pridobitev informacije o možnosti priključitve PN je za elektrodistribucijsko podjetje Elektro Ljubljano dostopen na sledeči povezavi <https://mf.elektro-ljubljana.si/app/#/public/5a0edc229d5d72ef00ad-3c22641d6e129b0c6e9f1b3433cd>.

29. Enotno vlogo za elektrodistribucijsko podjetje Elektro Ljubljano lahko oddate preko spleta na sledeči povezavi <https://www.elektro-ljubljana.si/Enotna-vloga>.

30. Obrazci, vključno z vlogo za priključitev in uporabo distribucijskega sistema, so dostopni na spletni strani ELES – obrazci, <https://www.elektro-ljubljana.si/Enotna-vloga>.

31. Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24 in 25/25 – odl. US)

2.2.1.2.2 Državno prostorsko načrtovanje

Državno prostorsko načrtovanje poteka s sledečimi postopki (82. člen ZUreP-3):

- umeščanje in načrtovanje prostorske ureditve državnega pomena, ki se zaključijo s sprejetjem **državnega prostorskega načrta (DPN) (postopek DPN)**,
- umeščanje, ki se zaključijo s sprejetjem **uredbe o najustreznejši varianti**, ter podrobnejše načrtovanje in dovoljevanje prostorske ureditve državnega pomena, ki se zaključijo z izdajo celovitega dovoljenja in sprejetjem **uredbe o državnem prostorskem ureditvenem načrtu (združen postopek)** in
- podrobnejše načrtovanje in dovoljevanje prostorske ureditve državnega pomena, ki se zaključijo z izdajo celovitega dovoljenja in sprejetjem **uredbe o državnem prostorskem ureditvenem načrtu (delni združen postopek)**.

Združen postopek ali delni združen postopek se izvede, če je znan investitor, ki namerava pridobiti eno celovito dovoljenje. Ne glede na to se ta postopka lahko izvedeta tudi, če namerava investitor pridobiti več celovitih dovoljenj, če gre za funkcionalno zaključeno celoto. V postopkih državnega prostorskega načrtovanja se izvedejo le dejanja in sprejmejo odločitve, ki v postopkih priprave regionalnega prostorskega plana ali akcijskega programa za izvajanje Strategije prostorskega razvoja Slovenije še niso bile izvedene ali sprejete smiselno tako, kot jih določa ta zakon za državno prostorsko načrtovanje. Če je bila najustreznejša varianta v postopku priprave regionalnega prostorskega plana ali akcijskega programa za izvajanje Strategije že izbrana, se lahko za tako varianto neposredno pripravi DPN. Če je taka varianta iz regionalnega prostorskega plana ali akcijskega programa za izvajanje Strategije, podlaga za izvedbo združenega postopka ali delnega združenega postopka, vlada pred izvedbo teh postopkov za to varianto sprejme uredbo o najustreznejši varianti ob smiselni uporabi petega odstavka 98. člena ZUreP-3 (82. člen ZUreP-3).

DPN določi načrtovano prostorsko ureditev, območje DPN, prostorske izvedbene pogoje (v nadaljevanju: PIP) za graditev in izvedbo drugih posegov v tem območju in usmeritve za določitev namenske rabe prostora v občinskih PIA. DPN določa tudi PIA občin, na katere neposredno vpliva ta uredba. V **uredbi o najustreznejši varianti** se določa zasnova načrtovane prostorske ureditve in njeno območje. Določijo se lahko tudi omejitve in dopustni posegi v tem območju, če so potrebni, ter PIA občin, na katere neposredno vpliva s tem. S **celovitim dovoljenjem** se dovoli gradnja načrtovanih prostorskih ureditev. Če je treba v združenem postopku ali delnem združenem postopku izvesti tudi PVO, se s celovitim dovoljenjem odloči tudi o ustreznosti vplivov posega na okolje. **Državni prostorski ureditveni načrt** določa varovano območje prostorske ureditve državnega pomena, za katero je izdano celovito dovoljenje, usmeritve za določitev namenske rabe prostora v občinskih PIA in PIP za urejanje te prostorske ureditve državnega pomena oziroma za izvedbo drugih posegov v prostor v tem območju. Državni prostorski ureditveni načrt določa tudi PIA občin, na katere ta uredba neposredno vpliva (83. člen ZUreP-3).

Za DPN in uredbo o najustreznejši varianti se izvede **CPVO**. Obseg in vsebina okoljskega poročila se prilagodita načrtovanim prostorskim ureditvam. Ne glede na to pa CPVO v postopku DPN ali združenem postopku ni treba izvesti, če pripravljavec o tem pridobi mnenje ministrstva, pristojnega za CPVO (84. člen ZUreP-3).

Postopek DPN	Združen postopek	Delni združen postopek (1. in 2. alineja 1. odst. 110. člena)	Delni združen postopek (3. in 4. alineja 1. odst. 110. člena)
POBUDA (resorni minister)	POBUDA (resorni minister)	* Če sprejeta uredba o najustreznejši varianti ali že sprejet DPN (manjše spremembe projekta glede na DPN)	* Lokacijsko določena v zakonu, razvojnem dokumentu države ali razširitev/dograditev PUDP določena v razvojnem dokumentu države
SKLEP O PRIPRAVI (vlada)	SKLEP O PRIPRAVI (vlada)		POBUDA (investitor ali resorni minister)
ŠTUDIJA VARIANT, OKOLJSKO POROČILO IN PREDLOG NAJUSTREZNEJŠE VARIANTE	ŠTUDIJA VARIANT, OKOLJSKO POROČILO IN PREDLOG NAJUSTREZNEJŠE VARIANTE	POBUDA (investitor ali resorni minister)	UREDBA O NAJUSTREZNEJŠI VARIANTI
DPN	UREDBA O NAJUSTREZNEJŠI VARIANTI	SKLEP O PRIPRAVI (minister)	SKLEP O PRIPRAVI (minister)
DOKUMENTACIJA (DGD, PVO)	DOKUMENTACIJA (DGD, DPUN, PVO)	DOKUMENTACIJA (DGD, DPUN, PVO)	DOKUMENTACIJA (DGD, DPUN, PVO)
VLOGA ZA INTEGRALNO/GRADBENO DOVOLJENJE	VLOGA ZA CELOVITO DOVOLJENJE	VLOGA ZA CELOVITO DOVOLJENJE	VLOGA ZA CELOVITO DOVOLJENJE
IZDAJA INTEGRALNEGA/GRADBENEGA DOVOLJENJA	IZDAJA CELOVITEGA DOVOLJENJA IN SPREJEM DPUN	IZDAJA CELOVITEGA DOVOLJENJA IN SPREJEM DPUN	IZDAJA CELOVITEGA DOVOLJENJA IN SPREJEM DPUN

LEGENDA:

	ZUreP-3
	GZ

SLIKA 2

Postopki državnega prostorskega načrtovanja po ZUreP-3 (vir: MNVP, 2023³²).

2.2.1.2.3 Občinsko prostorsko načrtovanje

Z **občinskim prostorskim načrtom** (v nadaljevanju: **OPN**) se načrtujejo prostorske ureditve lokalnega pomena in določajo namenska raba prostora in PIP za umestitev načrtovanih posegov v prostor. OPN je torej podlaga za izdajo GD v skladu s predpisi, ki urejajo graditev, in določa pogoje za druge posege v prostor, razen na območjih, kjer je z OPN predvidena izdelava **občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN)**. Za OPN se izvede CPVO. Ne glede na navedeno, CPVO ni treba izvesti v postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN, če občina o tem pridobi mnenje ministrstva, pristojnega za CPVO (118. člen ZUreP-3).

Občinski podrobni prostorski načrt (v nadaljevanju: **OPPN**) je prostorski akt, s katerim se podrobneje načrtujejo prostorske ureditve. OPPN se pripravi za območja, za katera je z OPN predvidena njegova priprava, lahko pa tudi v območjih, kjer z OPN ni predviden, če se za to pokaže potreba ali pobuda po tem, ko je bil sprejet OPN. Občina lahko z OPPN spremeni na delu ali celotnem območju urejanja tudi namensko rabo prostora in PIP brez poprejšnje spremembe OPN, če izpolnjuje pogoje, kot jih določa zakon. **Za OPPN se CPVO ne izvede.** Občina vedno pridobi mnenje ZVRSN, o verjetno pomembnih vplivih na varovana območja in o obveznosti izvedbe presoje sprejemljivosti na varovana območja. ZVRSN izda mnenje v 30 dneh od prejema zaprosila. To mnenje je zavezujoče in se skupaj s sklepom o pripravi OPPN objavi v prostorskem informacijskem sistemu. **Ne glede na navedeno, občina izvede CPVO za OPPN**, če: če je treba izvesti presojo sprejemljivosti na varovana območja, če je treba izvesti presojo na svetovno kulturno dediščino v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine; ki se pripravlja na podlagi občinskih prostorskih strateških aktov, sprejetih na podlagi ZUN in Zakona o urejanju prostora (ZUreP), s spremembo namenske rabe prostora na podlagi 130., 131. ali 131.a člena ZUreP-3, če gre za spremembo območja osnovne namenske rabe prostora, ali v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kmetijskih zemljišč. Prav tako se v postopku priprave OPPN izvede CPVO, če občina presodi, da se z OPPN načrtujejo

32. MNVP. (20. 3. 2024). Postopki državnega prostorskega načrtovanja po ZUreP-3. Dostopno na: <https://pis.eprstor.gov.si/pis/urejanje-prostora/prostorski-izvedbeni-akti/drzavno-prostorsko-nacrtovanje>

prostorske ureditve, ki niso bile celovito presojane že pri pripravi OPN, in gre za take ureditve, ki bi bile poseg v okolje, za katerega je treba izvesti PVO, v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja ali ki bi lahko pomembneje vplivale na okolje (128. člen ZUreP-3).

Za načrtovanje prostorskih ureditev, namenjenih za postavitev in delovanje PN za izkoriščanje OVE vključno z objekti in napravami energetske infrastrukture, ki so potrebne za povezavo PN z distribucijskim sistemom ali z napravami za shranjevanje energije, se lahko sprejme OPPN, s katerim se lahko spremeni tudi namenska raba prostora, določena z OPN. Prostorske ureditve in sprememba namenske rabe prostora, se lahko načrtujejo z OPPN, če: so v skladu z LEK, so v skladu z javnim interesom in cilji prostorskega razvoja občine, niso v nasprotju z usmeritvami iz Strategije, akcijskega programa za izvajanje Strategije, RPN oziroma OPN, niso v nasprotju s pravnimi režimi in sprejetimi državnimi prostorskimi izvedbenimi akti. Za načrtovanje prostorskih ureditev se prednostno uporabijo razvrednotena območja. Če se umestitev PN za izkoriščanje OVE načrtuje zunaj ureditvenih območij naselij mora biti za OPPN kot obvezna strokovna podlaga izdelana krajinska zasnova (131. člen ZUreP-3).

Sočasno s postopkom priprave ciljne spremembe OPN, postopkom OPPN ali lokacijske preveritve se lahko z mnenjedajalci obravnava in uskladi tudi DGD, izdelana v skladu s predpisi, ki urejajo graditev, če se ne spreminja osnovna namenska raba prostora, ne gre za poseg za katerega je treba izvesti PP oziroma PVO in pridobiti OVS v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja oziroma izdajo integralnega GD in občina presodi, da je sočasna obravnava primerna z vidika urejanja prostora v občini. Sočasna obravnava se izvede na pobudo investitorja, ki zagotovi osnutek PIA in DGD. Pobuda z osnutkom PIA in DGD se vloži pri občini, v kateri je nepremičnina (142.a in 142.b člen ZUreP-3).

2.2.1.3 Izdelava projektne dokumentacije

Projektna in druga dokumentacija ali njeni posamezni deli so namenjeni pridobitvi pogojev, mnenj, GD, prijavi začetka gradnje, izvedbi gradnje, pridobitvi UD in evidentiranju ter uporabi objekta. Glede na namen uporabe se projektna dokumentacija med drugim razvršča na:

- projektno dokumentacijo za pridobitev projektnih in drugih pogojev (DPP),
- projektno dokumentacijo za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD),
- projektno dokumentacijo za izvedbo gradnje (PZI) in
- projektno dokumentacijo izvedenih del (PID), kar je podrobneje obravnavano v nadaljevanju gradiva.

2.2.1.3.1 Projektna dokumentacija za pridobitev projektnih in drugih pogojev (DPP) ter pridobitev projektnih in drugih pogojev

DPP je namenjena pridobitvi projektnih in drugih pogojev ter vsebuje tiste podatke, na podlagi katerih lahko mnenjedajalec predloži ustrezne podatke v skladu s svojimi pristojnostmi ter določi pogoje za izdelavo dokumentacije za³³:

- izvedbo gradnje,
- izvajanje gradnje,
- izdelavo PID in
- uporabo in vzdrževanje objekta.

Če tako določa poseben predpis (npr. lokacija se nahaja na območju, kjer je predpisan pravni režim varstva), je pridobitev projektnih pogojev obvezna. Projektni in drugi pogoji niso upravni akti. Projektne pogoje, ki jih izdajo mnenjedajalci oziroma nosilci urejanja

33. Pravilnik o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih o graditvi objektov, 4.člen; 1. odstavek.

prostora³⁴, mora investitor pridobiti pred pričetkom gradnje ali rekonstrukcije objekta. S pridobitvijo projektnih pogojev se pridobijo potrebni podatki za izdelavo projekta oz. priključka (tj. mesto priključitve, vrsta priključnega voda itd.) in pogoji za gradnjo in umestitev SPTE v bližini obstoječih elektroenergetskih vodov ali naprav ter na varstvenih, varovalnih, zavarovanih ter drugih območjih, na katerih je zaradi varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov ali kulturne dediščine predpisan pravni režim varstva (npr. lokacija umestitve, način umestitve itd.).

Pristojni mnenjedajalci zagotovijo dostop do informacij, pomembnih za pripravo projektne in druge dokumentacije z njihovega področja, na spletnih straneh, na centraliziran in enostavno dostopen način v prostorskem informacijskem sistemu v skladu z zakonom, ki ureja prostor. Investitor do njih dostopa preko enotne vstopne točke prostorskega informacijskega sistema³⁵. Mnenjedajalec izda projektne in druge pogoje v 15 dneh od prejema zahteve za izdajo projektnih in drugih pogojev, razen, če je v posebnem zakonu določen daljši rok, vendar ne več kot 30 dni od prejema zahteve za izdajo projektnih in drugih pogojev. Ne glede na navedeno mnenjedajalcu ni treba izdati projektnih in drugih pogojev, če so podatki za pogoje za izdelavo DGD, za izvajanje gradnje in uporabo objekta (projektni in drugi pogoji), enaki javno objavljenim informacijam v skladu s prejšnjim odstavkom, pri čemer mnenjedajalec investitorja obvesti o mestu objave teh informacij. **Stroškov postopka ni.**

2.2.1.4 Pridobitev soglasja za priključitev (SZP) SPTE na javno elektroenergetsko omrežje

Postopek za priključitev na javno elektroenergetsko omrežje se razlikuje glede na to, ali se na omrežje priključuje SPTE, za katero je potrebno pridobiti GD, ali pa gre za enostavno SPTE za samooskrbo, ki je priključena na interno omrežje stavbe. Četudi v zadnjem primeru ni potrebno pridobiti GD, je potrebno pridobiti **SZP**. Vlogo lahko poda investitor, lastnik obstoječega merilnega mesta ali pooblaščenec. Pri SPTE za samooskrbo vlagatelj pri elektrodistribucijskem operaterju pridobi **SZP v primeru novega merilnega mesta** oziroma zaprosi za **spremembo SZP v primeru obstoječega merilnega mesta**.

SZP je odločba, ki se izda po ZUP³⁶ ter podrobno opredeljuje kdo je imetnik soglasja, točno lokacijo namestitve SPTE, priključno el. moč oddaje v distribucijski sistem, podatke o prevzemno predajnem mestu (tehnične pogoje/zahteve za prikllop, način/vrsto odjema EE itd.). Soglasje za priključitev izda pristojni elektrodistribucijski operater na podlagi prejete popolne enotne vloge za izdajo SZP za SPTE/naprave za individualno samooskrbo/naprave za skupnostno samooskrbo³⁷ ter predpisanih prilog (odvisno glede na moč in vrsto SPTE). V kolikor oddaja vlogo pooblaščenec, je potrebno priložiti tudi pooblastilo.

SZP se izda, če so za to dane elektroenergetske in tehnične možnosti. Predpiše se točka priključitve, lokacija prevzemno-predajnega mesta in tehnične pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da bo mogoča priključitev objekta na distribucijsko omrežje.

34. Seznam državnih nosilcev urejanja prostora je dostopen na https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Prostor-pomembni-dokumenti/nabor_drzavnih_nosilcev_urejanja_prostora.pdf, na lokaciji predvidene investicije pa je treba preveriti tudi lokalne nosilce urejanja prostora.

35. 1. odstavek 42. člena GD-1, 4. odstavek 42. člena v delu, ki se nanaša na možnost, da mnenjedajalcu ni treba izdelati projektnih in drugih pogojev, ter 2. odstavek 43. člena GD-1 v delu, ki se nanaša na evidentiranost pristojnosti mnenjedajalca v zbirki območij pristojnosti v prostorskem informacijskem sistemu v skladu z zakonom, ki ureja prostor, se začnejo uporabljati tri leta po uveljavitvi GD-1.

36. Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZI-UOPDVE in 3/22 – ZDeb)

37. Primer Enotne vloge je za elektrodistribucijsko podjetje Elektro Ljubljana dostopen na sledeči povezavi <https://www.elektro-ljubljana.si/Enotna-vloga>.

2.2.1.5 Pridobitev soglasja za priključitev SPTE na distribucijski sistem toplote (SZP-T) oziroma soglasja za izvajanje tržne distribucije toplote

Za priključitev na distribucijski sistem toplote ali spremembo parametrov priključitve mora pravna ali fizična oseba, ki je lastnik objekta, ki ga želi priključiti na sistem in v čigar korist bo izdano SZP-T (imetnik soglasja za priključitev na distribucijski sistem toplote), od distributerja pridobiti SZP-T. Pogoji za priključitev so določeni v splošnih pogodbenih pogojih oziroma v sistemskih obratovalnih navodilih (SON) distributerja toplote/sistemskih obratovalnih navodilih za distribucijski sistem toplote za posamezno geografsko območje (ZOTDS, 26. člen)³⁸ (ker gre za lokalni nivo, gre za splošne akte izvajalcev gospodarske javne službe³⁹). Distributer toplote v SON, če v distribucijski sistem dobavlja toploto proizvajalec toplote, posebej opredeli pogoje za priključitev in obratovanje proizvajalcev toplote⁴⁰.

Dokončno SZP-T na distribucijski sistem toplote velja dve leti. V tem času mora imetnik SZP-T izpolniti vse pogoje, predpisane v SZP-T, in distributerju naročiti izvedbo priključitve. Veljavnost SZP-T lahko distributer na zahtevo imetnika le-tega podaljša največ dvakrat, vendar vsakič največ za eno leto. Zahtevo za podaljšanje mora imetnik SZP-T vložiti 30 dni pred iztekom veljavnosti SZP-T. Pri zamudah na strani distributerja se šteje, da je soglasje podaljšano, kar mora distributer sporočiti imetniku SZP-T, ki še ni izvedel priključitve na sistem. Distributer, ki izvaja gospodarsko javno službo, odloča o SZP-T po javnem pooblastilu v upravnem postopku. O pritožbi zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi SZP-T odloča župan (ZOTDS, 26. člen).

Distributer, ki izvaja gospodarsko javno službo, zavrne zahtevo za priključitev, če:

- odjemalec ne izpolnjuje pogojev za priključitev;
- bi zaradi priključitve prišlo do večjih motenj v delovanju distribucijskega sistema;
- bi priključitev distributerju povzročila nastanek nesorazmernih stroškov priključitve. Nesorazmerni stroški priključitve pomenijo stroške gradnje priključka do točke v distribucijskem sistemu, kjer je priključitev možna, ali stroške, ki so potrebni zaradi povečanja zmogljivosti ali obsega obstoječega sistema, ali kombinacijo obojega, pri čemer ni pričakovati, da bi v razumnem času prišlo do povečanja odjema iz distribucijskega sistema na novem priključku oziroma obstoječem distribucijskem sistemu v tolikšnem obsegu, ki bi omogočal normalno amortizacijo naložbe. Podrobnejši način in postopek določitve nesorazmernih stroškov predpiše distributer v sistemskih obratovalnih navodilih (ZOTDS, 26. člen).

Skladno z 31. členom ZOTDS se na lastniški distribucijski sistem lahko priključi odjemalec, ki po predpisih, ki urejajo pravice na delih stavb, ni solastnik ali skupni lastnik tega sistema, če pridobi soglasje lastnikov sistema in občine. Občina izda navedeno soglasje skladno s 6. členom ZOTDS, če na območju priključitve ni zagotovljena gospodarska javna služba ali če je izvajalec gospodarske javne službe odjemalcu zavrnil priključitev na sistem.

Za izvajanje dejavnosti distribucije toplote kot tržne distribucije mora distributer predhodno pridobiti soglasje občine, na območju katere se bo izvajala tržna distribucija. K vlogi za izvajanje tržne distribucije distributer priloži idejno zasnovo za pridobitev projektnih in drugih pogojev ter opredeli predvideno število in vrsto odjemalcev, njihovo lego v prostoru in njihovo predvideno skupno letno porabo toplote. Občina odloči o soglasju za izvajanje tržne distribucije v treh mesecih od prejema popolne vloge. Občina ne izda soglasja za izvajanje tržne distribucije iz prejšnjega odstavka, če se občina na predlaganem območju odloči izvajati gospodarsko javno službo ali je predlagana energetska oskrba v nasprotju s smernicami iz sprejetega LEK ali usmeritvami NEPN. Občina v soglasju določi natančno prostorsko opredelitev distribucijskega sistema in določi čas izvajanja tržne distribucije v letih. Če investitor ne začne gradnje distribucijskega sistema in dveh letih po izdaji soglasja, lahko občina soglasje preklic.

38. Zakon o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov (ZOTDS) (Uradni list RS, št. 44/22)

39. Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem toplote po geografskih območjih so dostopna na: <https://www.agen-rs.si/-/sistemska-obratovalna-navodila-za-distribucijsko-omrezje-za-oskrbo-s-toploto-za-geografsko-območje-zazidalni-nacrt-center-zrec>

40. Akt o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za distribucijski sistem toplote (Uradni list RS, št. 47/15, 9/16, 44/22 – ZOTDS in 123/22)

2.2.1.6 Projektna dokumentacija za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD)

Na podlagi pridobljenih projektnih pogojev investitor oz. pooblaščen projektantska organizacija (projektant) izdelava projektno dokumentacijo za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD) in v nadaljevanju projektno dokumentacijo za izvedbo gradnje (PZI).

Projektna dokumentacija za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD)⁴¹ je namenjena pridobitvi mnenj in GD ter vsebuje podatke, na podlagi katerih pristojni mnenjedajalci ocenijo skladnost dokumentacije s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj. Na tej osnovi se določijo pogoji za izdelavo projektno dokumentacije za izvedbo gradnje, izvajanje gradnje, izdelavo dokumentacije izvedenih del ter uporabo objekta, upravni organ pa odloči o izpolnjevanju pogojev za izdajo GD.

S to dokumentacijo se načrtuje izpolnjevanje tistih bistvenih zahtev, ki so ključne glede vpliva nameravane gradnje na prostor in sosednje objekte. Projektna dokumentacija se izdelava kot zbirni prikaz, ki vključuje obrazce, tehnično poročilo ter lokacijske in tehnične prikaze.

2.2.1.7 Postopki pridobivanja mnenj ali soglasij s strani mnenjedajalcev o sprejemljivosti nameravanega posega

Investitor pred vložitvijo zahteve za izdajo GD pridobi **mnenja pristojnih mnenjedajalcev**. Za posege, za katere ni predpisano GD, je v kolikor je to skladno s predpisi zahtevano, treba pridobiti ustrezna **soglasja pristojnih mnenjedajalcev**. Mnenje se pridobi, če je nameravana gradnja takšna, da je zanj v skladu s predpisi treba pridobiti mnenje pristojnega mnenjedajalca in je pristojnost mnenjedajalca evidentirana v zbirki območij pristojnosti v prostorskem informacijskem sistemu v skladu z zakonom, ki ureja prostor⁴². Za objekt, za katerega izdajo GD je pristojno ministrstvo in je predviden na območju, za katero je sprejet državni prostorski izvedbeni akt, se mnenje ministrstva, pristojnega za prostor, ne pridobi, temveč se o tem odloči v postopku izdaje GD.

V mnenju se mnenjedajalec opredeli glede skladnosti DGD s predpisi iz svoje pristojnosti. Mnenje mora jasno izražati stališča mnenjedajalca in mora biti strokovno in pravno utemeljeno ter obrazloženo. V mnenje se lahko vključijo tudi podatki oziroma pogoji za izvedbo gradnje in uporabo objekta.

Mnenjedajalec mora mnenje podati v 30 dneh od prejema zahteve za izdajo mnenja. Rok za izdajo mnenja se lahko podaljša na zahtevo investitorja.

Če se DGD spremeni tako, da to lahko vpliva na izdana mnenja, mora projektant s spremembo seznaniti posamezne mnenjedajalce in po potrebi pridobiti njihova nova mnenja v delu, v katerem se je projektna rešitev spremenila, spremembe pa morajo biti opisane v dokumentaciji.

Na podlagi DGD pristojni mnenjedajalci (v kolikor je to potrebno in se načrtovani poseg nahaja na varstvenih, varovanih, zavarovanih ter drugih območjih, na katerih je zaradi varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov, kulturne dediščine idr. predpisan pravni režim varstva) ocenijo skladnost dokumentacije s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj. Mednje se na primer uvrščajo:

- vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda,
- kulturnovarstveno soglasje,

41. Več informacij in priloge dostopno v [Pravilniku o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov](#).

42. 1. odstavek 42. člena GD-1, 4. odstavek 42. člena v delu, ki se nanaša na možnost, da mnenjedajalcu ni treba izdelati projektnih in drugih pogojev, ter 2. odstavek 43. člena GD-1 v delu, ki se nanaša na evidentiranost pristojnosti mnenjedajalca v zbirki območij pristojnosti v prostorskem informacijskem sistemu v skladu z zakonom, ki ureja prostor, se začnejo uporabljati tri leta po uveljavitvi GD-1.

- naravovarstveno soglasje,
- mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca, če je gradnja v varovalnem pasu cestne infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne železniške infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne plinovodne infrastrukture / v varovalnem pasu elektroenergetske infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne vodovodne infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne kanalizacijske infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne vročevodne infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne elektronsko komunikacijske infrastrukture,
- mnenje in soglasje za gradnjo z vidika varovanja letališč,
- mnenje in soglasje za gradnjo z vidika varovanja žičnic,
- mnenje in soglasje nosilca rudarske pravice za izkoriščanje na območjih meja rudniškega prostora,
- mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca pri vseh posegih v kmetijska zemljišča,
- mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor.

V postopku izdaje GD je upravni organ vezan na mnenje pristojnega mnenjedajalca, če izpolnjuje zahteve iz 4. odstavka 43. člena GD-1. Če mnenje ne izpolnjuje teh zahtev, upravni organ zahteva dopolnitev takšnega mnenja. V primeru neuspešne dopolnitve mnenja upravni organ odloči s pomočjo mnenja pristojnega organa za nadzor nad mnenjedajalcem ali, ko je mnenjedajalec občina, s pomočjo mnenja župana v skladu s predpisi, ki urejajo lokalno samoupravo, ali s pomočjo izvedenca ali pa odloči upravni organ sam.

V primeru dveh ali več neuskkljenih mnenj različnih mnenjedajalcev upravni organ razpiše ustno obravnavo z namenom uskladitve mnenj. V primeru neuspešne uskladitve mnenj upravni organ odloči na način iz prejšnjega odstavka.

Če mnenje k zahtevi za izdajo GD ni bilo priloženo in investitor izkaže, da ni bilo dano v roku, upravni organ v 5 dneh od vložitve zahteve za izdajo GD pozove mnenjedajalca, da v 15 dneh od prejema poziva poda mnenje. Upravni organ v pozivu mnenjedajalca opozori, da se bo, če mnenja ne bo podal v predpisanem roku, štelo, da je pristojni mnenjedajalec mnenje v skladu s 4. odstavkom 43. člena GD-1 dal in s tem potrdil skladnost DGD s predpisi iz svoje pristojnosti. Upravni organ s tem pozivom istočasno seznani tudi organ, pristojen za nadzor nad mnenjedajalcem, ali v primeru, ko je mnenjedajalec občina, župana v skladu s predpisi, ki urejajo lokalno samoupravo.

Določbe prejšnjega odstavka se ne uporabljajo za mnenja, ki se izdajajo na zahtevo upravnega organa v postopku izdaje integralnega GD v skladu s 65. členom GD-1.

2.2.1.8 Celovita presoja vplivov na okolje (CPVO)

CPVO se izvaja v postopku sprejemanja ali spreminjanja programov ali planov (glej poglavje 2.2.1.2) ter predstavlja pomembno orodje za vključevanje okoljskih vidikov v pripravljanje in sprejemanje načrtov in programov, ki bodo verjetno imeli znatne vplive na okolje. V postopku CPVO je osrednji namen preprečiti ali zmanjšati škodljive vplive načrtovanih dejavnosti na okolje in njihove posledice. Izvaja se v okviru priprave prostorskih aktov ter drugih planov in programov, med drugim tudi s področja energetike idr., ki jih na podlagi zakona sprejmejo državni organi ali občine in, ki predstavljajo okvir za prihodnje soglasje za izvedbo določenih projektov oziroma posegov. V postopku s svojimi mnenji sodelujejo pristojna ministrstva in organizacije, vsebinsko pristojna za posamezna področja (vidike) okoljske presoje (biotsko raznovrstnost, prebivalstvo, zdravje ljudi, živalstvo, rastlinstvo,

tla, vodo, zrak, podnebne dejavnike, materialne dobrine, kulturno dediščino, krajino, medsebojna razmerja omenjenih dejavnikov).

Postopek CPVO vodi ministrstvo, pristojno za okolje (MOPE). Postopek se začne na podlagi vloge državnega organa ali občine, ki pripravlja plan, program ali njegovo spremembo. MOPE v postopku ugotovi ali je za plan potrebno izvesti CPVO in o tem izda odločbo. **Postopek CPVO je potrebno izvesti v primeru če:**

- se s planom določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je potrebno izvesti PVO po predpisih s področja varstva okolja (pri tem je potrebno upoštevati določbe 89. člena ZVO-2⁴³ in določbe Uredbe o PVO),
- je za plan zahtevana presoja sprejemljivosti na varovana območja narave po predpisih s področja ohranjanja narave (med varovana območja štejemo zavarovana območja ter posebna varstvena območja in potencialna posebna ohranitvena območja – območja Nature 2000 z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000⁴⁴),
- ministrstvo oceni, da bi izvedba plana lahko pomembneje vplivala na okolje (pri tem upošteva merila za ocenjevanje pomembnejših vplivov, ki jih določa Uredba o merilih ocenjevanja verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku CPVO⁴⁵).

V kolikor je za plan potrebno izvesti CPVO, mora državni organ ali občina, ki plan pripravlja, zagotoviti izdelavo **okoljskega poročila**, v katerem so opisani in ovrednoteni vplivi plana na okolje. Podani so tudi predlogi in ocena omilitvenih ukrepov, ki so vključeni v plan, in s katerimi se preprečujejo ali zmanjšujejo škodljivi vplivi plana na okolje. Ustreznost okoljskega poročila preveri MOPE in o tem izda mnenje.

V okviru postopka CPVO MOPE ugotavlja tudi, ali je na varovanih območjih narave treba izvesti tudi **presojo sprejemljivosti plana po predpisih s področja ohranjanja narave**. Presoja sprejemljivosti je treba izvesti za plan, ki bi lahko pomembno vplival na varovano območje sam po sebi ali v povezavi z drugimi plani. V primeru, da je za plan treba izvesti presojo sprejemljivosti, je sestavni del okoljskega poročila tudi dodatek za presojo sprejemljivosti.

43. Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ)

44. Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)

45. Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 9/09 in 44/22 – ZVO-2)

46. Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ)

47. Več informacij o vlogi za predhodni postopek (PP) je dostopno na <https://spot.gov.si/si/dejavnosti-in-poklici/dovoljenja/predhodna-presoja-vpliva-na-okolje-predhodni-postopek/>.

2.2.1.9 Predhodni postopek (PP)

Poseg v okolje, za katerega se izvede **predhodni postopek** (v nadaljevanju: PP), je poseg v okolje, za katerega se lahko pričakuje, da ima zaradi svojih bistvenih lastnosti pomembne vplive na okolje. Vrste posegov v okolje, za katere se izvede PP, so navedene v Prilogi 1 Uredbe o PVO. V navedeni uredbi so tako določene vrste posegov, za katere bo moral nosilec nameravanega posega v okolje od ministrstva zahtevati, da v PP ugotovi, ali je za nameravani poseg v okolje treba izvesti PVO in pridobiti OVS. Izvede se za posege v okolje, pri katerih se zaradi značilnosti nameravanega posega ali njihove lokacije lahko pričakujejo pomembni vplivi na okolje. Ministrstvo, pristojno za okolje v PP v skladu z ZVO-2⁴⁶ odloči, ali je treba PVO izvesti. V primeru, da je PVO potreben mora investitor že k vlogi za izdajo GD priložiti Poročilo o vplivih na okolje. Vlogo za predhodno presojo vpliva na okolje se lahko vložijo elektronsko preko portala SPOT ali fizično na MOPE, kjer je potrebno priložiti ustrezne izpolnjene priloge in plačati stroške⁴⁷.

PP je postopek predhodne presoje, v katerem se ugotovi, ali bo treba za posamezen poseg izvesti PVO in pridobiti OVS. PP je obvezen za SPTE z naslednjimi lastnostmi, ki vključujejo:

- kotlovnico na lesno biomaso izhodne toplotne moči vsaj 20 MW,

- napravo za proizvodnjo bioplina, skladno s predpisi, ki urejajo energetiko (bioplinarna) (razen naprave za biološko obdelavo nenevarnih odpadkov, vključno z anaerobno razgradnjo gnojevke, z zmogljivostjo 75 t/dan, kjer je PVO obvezna), ali obdelava neочиščenega bioplina s proizvodno zmogljivostjo najmanj 1 mio Sm³ plina/leto,
- napravo za proizvodnjo biogoriv s kemijskimi postopki z zmogljivostjo 50 t/dan ali več,
- industrijske naprave za prenos plina, pare ali tople vode s cevovodom dolžine nad 1 km ali premera nad 100 mm,
- sisteme daljinskega ogrevanja z zmogljivostjo vsaj 10 MW, razen gradnje posameznih priključkov⁴⁸,
- napravo za odstranjevanje ali predelavo⁴⁹ odpadkov s toplotnimi postopki, ko gre za nenevarne odpadke in zmogljivost znaša manj kot 100 t/dan,
- napravo za fizikalno-kemično obdelavo⁵⁰ nenevarnih odpadkov z zmogljivostjo najmanj 50 t/dan,
- odlagališče⁵¹ odpadkov, ko gre za druge nenevarne odpadke, razen inertnih, in skupna zmogljivost znaša manj kot 25.000 t ter dnevna zmogljivost odlaganja manj kot 10 t,
- napravo za biološko obdelavo⁵² nenevarnih odpadkov, če zmogljivost znaša vsaj 15 t/dan,
- naprave za druge postopke odstranjevanja ali predelave odpadkov, razen E.I.1 - E.I.6 (zgoraj navedeni), ko gre za nenevarne odpadke in zmogljivost znaša vsaj 30 t/dan,
- druge ČN za komunalno odpadno vodo z zmogljivostjo najmanj 5.000 PE,
- industrijske ČN z zmogljivostjo čiščenja najmanj 500 m³ odpadnih voda/dan.

2.2.1.10 Presoja vplivov na okolje (PVO)

Pred začetkom izvajanja posega, ki lahko pomembno vpliva na okolje, je treba izvesti **PVO in pridobiti okoljevarstveno soglasje** (v nadaljevanju: OVS). Za določene vrste posegov v okolje, ki jih določa Uredba o PVO je namreč zaradi njihove velikosti, obsega, lokacije ali drugih značilnosti, ki lahko vplivajo na okolje, PVO obvezna.

Če je objekt, za katerega je predpisana pridobitev GD, objekt z vplivi na okolje, se postopek izdaje GD in postopek PVO, združita (integralni postopek), GD pa izda MNVP. MOPE je v integralnem postopku mnenjedajalec. Investitor mora zahtevati za izdajo GD priložiti Poročilo o vplivih na okolje (PVO) in DGD. V postopku sodelujejo stranski udeleženci in zainteresirana javnost. V kolikor gre za poseg, ki je hkrati tudi poseg na varovanem območju po predpisih o ohranjanju narave, ali bi na to območje lahko vplival, mora nosilec nameravanega posega k vlogi priložiti tudi dodatek za presojo sprejemljivosti, pripravljen v skladu s predpisi, ki urejajo presojo sprejemljivosti izvedbe planov in posegov na varovana območja. Za posege v okolje, ko ne gre za gradnjo in ni treba pridobiti GD, je za izdajo OVS pristojno MOPE, Direktorat za okolje. Izdajo OVS za posege v okolje, ki niso gradnja in ne potrebujejo GD, ureja ZVO-2⁵³, za posege, za katere je potrebno GD, pa se uporabljajo določila GZ-1⁵⁴, ki urejajo izdajo **integralnega gradbenega dovoljenja**.

Postopek za izdajo OVS, za posege, ki niso gradnja, se na MOPE, Direktoratu za okolje, začne na zahtevo nosilca nameravanega posega, ki zanj zaprosi z vlogo, kateri morata biti priložena poročilo o vplivih na okolje in projekt za izvedbo posega v okolje, izdelan skladno s predpisi, ki urejajo posamezno vrsto posegov v okolje. V kolikor gre za poseg, ki je hkrati tudi poseg na varovanem območju po predpisih o ohranjanju narave ali bi na to območje lahko vplival, mora nosilec nameravanega posega k vlogi priložiti tudi dodatek za presojo sprejemljivosti, pripravljen v skladu z določili Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja⁵⁵. V takem primeru se z izdajo OVS šteje, da je izdano tudi naravovarstveno soglasje. Poročilo o vplivih na okolje mora biti izdelano v skladu z Uredbo o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave⁵⁶.

48. Priključki na objekte energetske infrastrukture po predpisih, ki urejajo graditev, spadajo med nezahtevne in enostavne objekte (Priloga 1, Uredba o PVO).

49. Postopek R1 (uporaba predvsem kot gorivo ali drugače za pridobivanje energije) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25) (Priloga 1, Uredba o PVO).

50. Postopek D9 (fizikalno-kemična obdelava, ki ni določena drugje v Prilogi 1, pri kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odstranjujejo s katerim koli od postopkov, označenih z D1 do D12 (npr. izparevanje, sušenje, kalcinacija itd.) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25) (Priloga 1, Uredba o PVO).

51. Postopek D1 (odlaganje v ali na zemljo (npr. odlaganje na odlagališčih itd.)) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25) (Priloga 1, Uredba o PVO).

52. Postopka R3 (recikliranje/pridobivanje organskih snovi, ki se ne uporabljajo kot topila (vključno s kompostiranjem in drugimi procesi biološkega preoblikovanja-to vključuje uplinjanje in pirolizo z uporabo sestavin, kot so kemikalije) in D8 (biološka obdelava, ki ni določena drugje v Prilogi 1, pri kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odstranjujejo s katerim koli od postopkov, označenih z D1 do D12 v Prilogi 1) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25) (Priloga 1, Uredba o PVO).

53. Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 - ZOPVOOV in 56/25 - PoZ)

54. Gradbeni zakon (GZ-1) (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 - ZZNŠPP, 133/23, 85/24 - ZAID-A, 47/25 - odl. US in 75/25)

55. Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11)

56. Uredba o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09, 40/17 in 44/22 - ZVO-2)

57. Seznam državnih nosilcev urejanja prostora je dostopen na https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Prostor-pomembni-dokumenti/nabor_drzavnih_nosilcev_urejanja_prostora.pdf, na lokaciji pa je treba preveriti tudi lokalne nosilce urejanja prostora.

58. Postopek R1 (uporaba predvsem kot gorivo ali drugače za pridobivanje energije) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25) (Priloga 1, Uredba o PVO).

59. Postopek R1 (uporaba predvsem kot gorivo ali drugače za pridobivanje energije) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25) (Priloga 1, Uredba o PVO).

60. Postopek D9 po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25) (Priloga 1, Uredba o PVO).

61. Postopek D1 (odlaganje v ali na zemljo (npr. odlaganje na odlagališčih itd.)) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25) (Priloga 1, Uredba o PVO).

62. Postopka R3 (recikliranje/pridobivanje organskih snovi, ki se ne uporabljajo kot topila (vključno s kompostiranjem in drugimi procesi biološkega preoblikovanja-to vključuje uplinjanje in pirolizo z uporabo sestavin, kot so kemikalije) in D8 (biološka obdelava, ki ni določena drugje v Prilogi 1, pri kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odstranjujejo s katerim koli od postopkov, označenih z D1 do D12 v Prilogi 1) po predpisih, ki urejajo odpadke (Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22, 113/23 in 13/25) (Priloga 1, Uredba o PVO).

63. Tudi za ta poseg se lahko izvede PP, če nosilec posega v okolje prilagam iz 7. člena Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti PVO priloži tudi dokazila, da je tak poseg v okolje namenjen izključno ali večinoma razvijanju ali preskušanju novih metod ali izdelkov in ne bo trajal več kot dve leti.

V postopku PVO se skladno z Uredbo o PVO ugotovijo in ocenijo dolgoročni, kratkoročni, posredni ali neposredni **vplivi nameravanega posega** na človeka, tla, vodo, zrak, biotsko raznovrstnost in naravne vrednote, podnebje in krajino, pa tudi na človekovo nepremično premoženje in kulturno dediščino, ter njihova medsebojna razmerja. Postopek PVO se izvede na podlagi poročila o vplivih na okolje in je podlaga za izdajo OVS.

V postopku PVO je urejen tudi položaj tako imenovane zainteresirane javnosti in nevladnih organizacij, ki imajo položaj stranskega udeleženca v postopku. Ministrstvo, v okviru postopka PVO, pozove občino, na območju katere bo izveden nameravani poseg, da se opredeli glede skladnosti z občinskimi PIA, prav tako pa pozove ministrstva in organizacije⁵⁷, ki so glede na nameravani poseg pristojne za posamezne zadeve varstva okolja, naravo ali varstvo ali rabo naravnih dobrin, za varstvo kulturne dediščine ali varstvo zdravja ljudi, da se opredelijo, ali je: nameravani poseg v okolje v delu, ki se nanaša na pristojnost mnenjedajalca, sprejemljiv, nameravani poseg v okolje sprejemljiv z vidika njihove pristojnosti pod pogojem, da nosilec posega projekt iz 93. člena ZVO-2 ali poročilo o vplivih na okolje iz 94. člena ZVO-2 dopolni z dodatnimi ukrepi za preprečitev in odpravo ali zmanjšanje ali izravnavo pomembnejših škodljivih vplivov na okolje ali z dodatnimi ali podrobnejšimi informacijami, nameravani poseg v okolje z vidika njihove pristojnosti ni sprejemljiv. Po končani javni razgrnitvi in javni obravnavi MOPE, izda odločbo o (ne)izdaji OVS. V odločbi navede tudi, kako se je pri odločitvi upoštevalo mnenja in pripombe zainteresirane javnosti, mnenja mnenjedajalcev, odgovore in pojasnila nosilca nameravanega posega in mnenje in pripombe države članice, pridobljene na podlagi 90. člena ZVO-2. **OVS preneha veljati**, če nosilec posega **v petih letih od njegove pravnomočnosti ne začne izvajati posega v okolje**. Če nosilec nameravanega posega v okolje v roku ne začne izvajati posega, lahko tri mesece pred iztekom veljavnosti zahteva njegovo podaljšanje.

PVO se izvede za posege, ki lahko pomembno vplivajo na okolje, pred pridobitvijo GD. Na podlagi izvedene PVO pristojni organ izda oziroma zavrne izdajo OVS. Za določene vrste posegov v okolje je presoja obvezna, za druge pa se njena obveznost ugotavlja v PP.

Skladno z Uredbo o PVO, je za **SPTE, ki vključuje kateregakoli izmed naslednjih posegov, izvedba PVO obvezna za:**

- napravo za odstranjevanje ali predelavo⁵⁸ odpadkov s toplotnimi postopki, ko gre za nenevarne odpadke in zmogljivost znaša najmanj 100 t/dan⁵⁹,
- napravo za fizikalno-kemično obdelavo⁶⁰ nenevarnih odpadkov z zmogljivostjo najmanj 100 t/dan ali več,
- odlagališče⁶¹ odpadkov, ko gre za nenevarne odpadke in skupna zmogljivost znaša najmanj 25.000 t ali dnevna zmogljivost odlaganja najmanj 10 t,
- naprava za biološko obdelavo⁶² nenevarnih odpadkov, vključno z anaerobno razgradnjo gnojevke, z zmogljivostjo 75 t/dan,
- naprave za druge postopke odstranjevanja ali predelave odpadkov, razen E.I.1 - E.I.6 (zgoraj navedeni), ko gre za nenevarne odpadke in zmogljivost znaša 100 t/dan ali več,
- ČN za komunalno odpadno vodo z zmogljivostjo, večjo od ekvivalenta 150.000 prebivalcev⁶³,
- industrijske ČN z zmogljivostjo čiščenja najmanj 10.000 m³ odpadnih voda/dan.

2.2.1.11 Okoljevarstveno dovoljenje (OVD)

Skladno z ZVO-2 mora upravljalec za obratovanje naprave ali opravljanje dejavnosti iz 110. in 126. člena tega zakona in za obratovanje obrata iz 131. člena tega zakona pridobiti OVD. Pravna ali fizična oseba, ki opravlja dejavnost obdelave odpadkov v napravi ali brez naprave, mora za opravljanje te dejavnosti in obratovanje naprave, če je ta potrebna za izvajanje dejavnosti

obdelave odpadkov, pridobiti OVD iz 110. ali 126. člena ZVO-2. Dejavnost obdelave odpadkov lahko pravna ali fizična oseba izvaja na podlagi pravnomočnega OVD. Oseba, ki izvaja obdelavo odpadkov v objektu, za katerega je treba pred začetkom obratovanja pridobiti UD, lahko začne opravljati dejavnost obdelave odpadkov na podlagi dokončnega UD, kadar je odrejeno poskusno obratovanje, pa od datuma odločbe o odreditvi poskusnega obratovanja.

Upravlavec mora za obratovanje naprave, v kateri se izvaja ena ali več dejavnosti iz Priloge 1 Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije (Uradni list RS, št. 68/22), pridobiti OVD.

V kolikor je za obratovanje naprave, za katero je predpisana pridobitev OVD, predpisana tudi izvedba PVO in pridobitev OVS ali je zanjo predpisana izvedba PP v skladu z določili Uredbe o PVO, je treba izvesti PVO in pridobiti OVS ali izvesti PP še pred pridobitvijo OVD.

2.2.1.12 Pridobitev soglasja k projektnim rešitvam

Obvezna priloga k vlogi za priključitev in uporabo distribucijskega sistema in k vlogi za GD je soglasje k projektnim rešitvam, ki ga investitor prejme na podlagi izpolnjene enotne vloge⁶⁴ in ga odda pri pristojnemu distributerju. Soglasje k projektnim rešitvam preverja izpolnjevanje pogojev, določenih v projektnih pogojih ali v podrobnih prostorskih načrtih glede rešitve umestitve novega objekta v prostor. Izpolnjeni vlogi za izdajo soglasja k projektnim rešitvam se priložita obvezni prilogi PGD oz. PZI PN in projekt priključka PN na omrežje.

Svetuje se, da se v tej fazi z ustanovitvijo služnostnih pogodb v korist pristojnega elektrodistribucijskega podjetja pridobi tudi pravico graditi elektro priključek na zemljišču tretjih oseb (v kolikor je to potrebno).

2.2.1.13 Energetsko dovoljenje

Za gradnjo objektov za proizvodnjo EE z nazivno električno močjo, večjo od 10 MW, ki so priključeni na javno omrežje, mora investitor v skladu s 35. členom ZOEE⁶⁵ pred pridobitvijo GD in drugih dovoljenj pridobiti **dokončno energetsko dovoljenje**, ki ga izda ministrstvo, pristojno za energijo.

Investitor v SPTE iz prejšnjega stavka lahko zahteva izdajo energetskega dovoljenja šele po sprejetju DPN oziroma po sprejetju uredbe o najustreznejši varianti (35. člen ZOEE).

Z energetskim dovoljenjem se določi (35. člen ZOEE):

- lokacija ali okvirno območje, na katerega se energetsko dovoljenje nanaša,
- vrsta objekta,
- vir energije ali gorivo,
- tehnične podatke o SPTE,
- pogoje v zvezi z uporabo javnega dobra ali javne infrastrukture,
- obveznosti imetnika energetskega dovoljenja v zvezi s posredovanjem podatkov ministrstvu, pristojnemu za energijo in
- čas veljavnosti energetskega dovoljenja.

Veljavnost energetskega dovoljenja je **pet let od dneva njegove pravnomočnosti**. Pristojno ministrstvo lahko v času veljavnosti energetskega dovoljenja to na zahtevo investitorja z odločbo podaljša, če investitor iz upravičenih razlogov ni mogel pravočasno izpolniti obveznosti

64. Primer Enotne vloge je za elektrodistribucijsko podjetje Elektro Ljubljano dostopen na sledeči povezavi <https://www.elektro-ljubljana.si/Enotna-vloga>.

65. Zakon o oskrbi z električno energijo (ZOEE) (Uradni list RS, št. 172/21 in 47/25)

navedene v naslednjem odstavku, vendar skupaj največ za rok veljavnosti iz prejšnjega stavka. Upravičeni razlogi so zlasti tisti, ki niso nastali zaradi investitorjevih opustitev dolžnega ravnanja ali iz vzrokov na njegovi strani (35. člen ZOEE).

Če investitor v tem roku ne vložil popolne zahteve za GD za objekt za proizvodnjo EE oziroma ne vložil popolne zahteve za izdajo celovitega dovoljenja za objekt za proizvodnjo EE, energetsko dovoljenje preneha veljati. Ta določba velja tudi za vložitev popolne zahteve za izdajo drugega upravnega akta, ki po nastopu svoje veljavnosti daje investitorju pravico začeti gradnjo objekta (35. člen ZOEE).

Rok za izdajo dovoljenja je en oz. dva meseca od prejema popolne vloge, če je treba izvesti poseben ugotovitveni postopek. Celotno trajanje postopka pridobitve energetskega dovoljenja je težko natančno določiti, saj je odvisno od zahtevnosti (nov objekt, menjava, nadgradnja) in vrste investicije, števila prispelih vlog, priložene (ne)ustrezne dokumentacije itd. Vloga za izdajo energetskega dovoljenja se odda na ministrstvu, pristojnem za energijo.

2.2.1.14 Dokazilo o razpolaganju z zemljiščem

Dokazilo, da je investitor lastnik zemljišča oz. da na kakšni drugi pravni oz. stvarno pravni podlagi ustrezno razpolaga z zemljiščem, na katerem bo namestil SPTE, zahteva upravna enota oziroma organ, ki izdaja GD, pred pridobitvijo GD, vsekakor pa je to nujen pogoj za izvedbo investicije, zato je to informacijo treba imeti že v fazi kreiranja izhodiščnih podatkov investitorja, torej, ko sprejemamo odločitve, kje bomo SPTE postavili. Stvarno pravna razmerja je potrebno urediti ne le samo za lokacijo SPTE, temveč tudi za priključitev na omrežje, kjer je v primeru poteka električnega ali drugega voda preko parcel tretjih oseb potrebno pridobiti služnostno pravico.

2.2.1.15 Gradbeno dovoljenje in vzdrževalna dela

Postopke lahko opredelimo glede na več kriterijev. Eden izmed pomembnih kriterijev je razlikovanje, ali je za izvedbo investicije potrebno GD ali ne. Gradbena zakonodaja opredeljuje, da je gradnja lahko novogradnja, rekonstrukcija, vzdrževanje objektov, vzdrževalna dela v javno korist, odstranitev in sprememba namembnosti.

Ali je za postavitev (nove) SPTE potrebno GD je odvisno od: moči PN, lege oziroma postavitve (samostojno ali v/na/ob obstoječi legalno zgrajeni objekt) in načina priklopa SPTE. V kolikor se SPTE postavlja v, na ali ob obstoječi legalno zgrajeni objekt je pomembna razlika, **ali se postavlja SPTE za samooskrbo v skladu z Uredbo o SO ali gre za manjšo SPTE v skladu z Uredbo o MN za OVE in SPTE oziroma gre za SPTE, ki se ne uvršča med manjše naprave ali med naprave za samooskrbo, skladno z navedenima uredbama.** V primeru postavitve SPTE tako razlikujemo med gradnjo novih energetskih objektov ali vgradnjo SPTE na, v ali ob že obstoječe legalno zgrajene objekte oziroma za »dodajanje« naprave k osnovnemu že zgrajenemu objektu. Skladno z Uredbo o razvrščanju objektov se za enostavni objekt šteje zunanja naprava in zunanja oprema za proizvodnjo in shranjevanje EE iz OVE, ki je opredeljena kot zunanja tehnološka naprava oziroma zunanja grajena oprema, ki se postavlja na objekt ali je postavljena na zunanji ureditvi objekta in služi delovanju objekta. V kolikor ne gre za zunanje naprave in zunanjo opremo se elektrarne in druge energetske objekte opredeli kot samostojne objekte (23021 Elektrarne in drugi energetski objekt) in se jih, tiste z električno močjo na pragu nad 5 MW, uvršča med zahtevne objekte. Prav tako se med zahtevne objekte uvrščajo lokalni cevovodi za toplo vodo, paro in stisnjen zrak (toplarne in kotlovnice) (uvrščeni pod šifro 22222) z močjo nad 1 MW.

V spodnji preglednici so predstavljeni tipi SPTE, kjer je opisano, ali za določen tip potrebujemo GD ali ne.

Tip PN, ki proizvaja EE s SPTE	Gradbeno dovoljenje ⁶⁶
1) Vgradnja na, v, ob obstoječ legalni objekt nove SPTE za SO, v skladu z Uredbo o SO⁶⁷	
Individualna samooskrba	SPTE se v tem primeru priključi na notranje niskonapetostno električno inštalacijo stavbe (v kateri se porablja proizvedena EE in toplota) z merilnim mestom (4. člen Uredbe o SO). GD v tem primeru ni potrebno , saj so PN priključene na notranjo inštalacijo in se uporabljajo za »delovanje stavbe«, zato se njihova postavitve šteje za vzdrževalna dela skladno s točko 4 priloge 3 (Vzdrževanje objekta) Uredbe o razvrščanju objektov. Ne glede na to, pa tudi ta gradnja ne sme biti v nasprotju s PIA, predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene in druge zahteve, in drugimi predpisi.
Samooskrba večstanovanjske stavbe	Gre za SO končnih odjemalcev v večstanovanjski, poslovno-stanovanjski, stanovanjsko-poslovni, poslovni ali katerikoli drugi stavbi, v katerih sta dva ali več prostorov (bodisi stanovanja, bodisi poslovni prostori), ki so opremljeni vsak s svojim merilnim mestom. SPTE za SO se praviloma postavi v/ob večstanovanjski stavbi. SPTE za SO je prek lastnega prevzemno-predajnega mesta priključena na točki prehoda v razdelilni omarici iz distribucijskega omrežja v skupno notranjo niskonapetostno inštalacijo večstanovanjske stavbe, na katero so priključena prevzemno-predajna mesta, vključena v samooskrbo te večstanovanjske stavbe (5. člen Uredba o SO). GD ni potrebno , izpolnjeni pa morajo biti pogoji po Uredbi o MN iz OVE in SPTE. Ne glede na to, pa tudi ta gradnja ne sme biti v nasprotju s PIA, predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene in druge zahteve, in drugimi predpisi.
Skupnost za oskrbo z energije iz OVE (samooskrbna skupnost)	V primeru samooskrbne skupnosti je SPTE za samooskrbo prek lastnega prevzemno-predajnega mesta priključena na distribucijsko omrežje. Gre za samooskrbo odjemalcev, ki odjemajo EE prek prevzemno-predajnih mest, priključenih na distribucijsko omrežje v Republiki Sloveniji, katerih merilna mesta niso vezana na notranjo inštalacijo istega objekta, in se povežejo v samooskrbno skupnost, z namenom koriščenja EE, proizvedene v SPTE za SO. Na tak način so koristi sistema samooskrbe lahko deležni tudi tisti odjemalci, ki za postavitve SPTE za SO nimajo pogojev. GD ni potrebno, če so izpolnjeni pogoji po Uredbi o MN iz OVE in SPTE. Ne glede na to, pa tudi ta gradnja ne sme biti v nasprotju s PIA, predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene in druge zahteve, in drugimi predpisi.
2) Vgradnja nove manjše SPTE na, v ali ob obstoječ legalni objekt v skladu z Uredbo o MN iz OVE in SPTE⁶⁸	Za napravo v tem primeru ni potrebno pridobiti GD , saj gre za »dodajanje« naprave k osnovnemu že zgrajenemu objektu, vendar pa mora investitor pri vlogi za izdajo SZP priložiti izjavo in potrebne presoje, kot je določeno v prilogi Uredbe o MN iz OVE in SPTE in s katero izjavlja, da je njegova SPTE manjša PN in da so bile pri njeni montaži upoštewane predpisane zahteve iz navedene uredbe.
3) Postavitev nove SPTE, ki se ne uvršča med samooskrbne ali manjše SPTE	Za vse ostale primere SPTE oziroma v primeru, da niso izpolnjeni pogoji iz Uredbe o SO, niti pogoji iz Uredbe o MN iz OVE in SPTE (npr. SPTE presega nazivno el. moč 50 kW, se ne vgradi na/v legalno zgrajen objekt, se ne gradi na funkcionalnem zemljišču ob objektu), ne gre za vgradnjo SPTE za samooskrbo, temveč za gradnjo novega energetskega objekta s klasifikacijo CC-SI 23021 Elektrarne in drugi energetske objekti ⁶⁹ . Zanje je potrebno pridobiti GD, prijaviti začetek gradnje in pridobiti UD. Elektrarne in drugi energetske objekti z električno močjo na pragu nad 5 MW se uvrščajo med zahtevne objekte. Prav tako se med zahtevne objekte uvrščajo lokalni cevovodi za toplo vodo, paro in stisnjen zrak (toplarne in kotlovnice) (uvrščeni pod šifro 22222) z močjo nad 1 MW.

PREGLEDNICA 2

Potreba po pridobitvi GD glede na tip SPTE.

Če zgoraj navedeni pogoji niso izpolnjeni (npr. SPTE za SO ni »ob objektu«, saj bo postavljena na oddaljeno zemljišče, naprava se vgrajuje v obstoječ legalno zgrajen objekt in ni namenjena delovanju objekta, SPTE presega nazivno el. moč 50 kW ipd.), je **GD potrebno**, čeprav gre morda za napravo za individualno samooskrbo. Drug kriterij, od katerega je odvisno, ali mora investitor pridobiti GD, je velikost (moč) naprav.

Zahtevo za izdajo GD vložijo investitor ali njegov pooblaščenec z obveznimi prilogami kot jih določa GD-1. Investitor ali njegov pooblaščenec izpolnjeno zahtevo podpiše in odda na pristojen organ. Gradnja se lahko začne na podlagi pravnomočnega GD in prijave začetka gradnje. Izpolnjeno zahtevo za izdajo GD se pošlje na upravno enoto, na katere območju leži zemljišče predvidene gradnje oziroma na Ministrstvo za naravne vire in prostor za objekte »državnega pomena« (navedeni v 4. odstavku 9. člena GZ-1) in za objekte z vplivi na okolje (kar določa Uredba o PVO). Če je zahtevo za izdajo GD nepopolna, upravni organ najpozneje v 15 dneh od njenega prejema zahteva dopolnitev.

Upravni organ izda GD, če:

- je predložena DGD, izdelana v skladu s predpisom iz 10. odstavka 39. člena GD-1 in sta jo podpisala projektant in vodja projektiranja, ki je bil v času izdelave projektne dokumentacije vpisan v imenik pristojne poklicne zbornice, razen za spremembo namembnosti in nezahtevni objekt,

⁶⁶ Podrobnejša pojasnila v zvezi z GD za PN so na voljo na portalu Energetika Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (MOPE).

⁶⁷ Pogoji in vrste samooskrbne PN, ki proizvaja EE s SPTE v skladu z Uredbo o SO so podrobneje opisani v poglavju 2.1.1.

⁶⁸ Pogoji PN, ki proizvaja EE s SPTE, ki se uvršča med manjše naprave so podrobneje opisani v poglavju 2.1.2.

⁶⁹ Skladno z Uredbo o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22).

- so k nameravani gradnji pridobljena mnenja v skladu s 4. odstavkom 43. člena GD-1, iz katerih izhaja, da je mnenjedajalec potrdil skladnost DGD s predpisi iz svoje pristojnosti, če upravni organ v skladu z 2. in 3. odstavkom 47. člena GD-1 ugotovi, da je nameravana gradnja v skladu s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj, ali se šteje, da je mnenje dano v skladu s 4. odstavkom 47. člena GD-1,
- bo za novozgrajene objekte zagotovljena minimalna komunalna oskrba, razen za nezahtevne objekte, ki so pomožni objekti v skladu s predpisi, ki urejajo prostor,
- nameravana gradnja ne bo škodljivo vplivala na varstvene cilje varovanih območij, njihovo celovitost in povezanost, če je za objekt, za katerega se zahteva GD, treba izvesti presojo sprejemljivosti v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave,
- je investitor v zemljiški knjigi vpisan kot lastnik ali imetnik stvarne pravice, ki mu daje pravico graditi na tuji nepremičnini, na kateri je predvidena gradnja, ali pa to pravico izkazuje z dokazili iz 3. točke prvega odstavka, drugega, tretjega ali četrtega odstavka 46. člena GD-1,
- je plačano nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo, če je to predpisano v 106. členu GD-1, ali je plačan prvi obrok nadomestila za degradacijo in uzurpacijo, če je odobreno njegovo obročno odplačevanje in
- so nadomestila in prispevki, določeni s posebnimi zakoni, plačani oziroma so na drug način izpolnjene investitorjeve obveznosti.

Rok za izdajo odločbe o zahtevi za izdajo GD je dva meseca od vložitve popolne zahteve za izdajo GD, razen če je potrebno usklajevanje z mnenjedajalci ali nadomeščanje mnenja v skladu s 47. členom GD-1. V tem primeru je rok za izdajo odločbe tri mesece od vložitve popolne zahteve za izdajo GD.

GD preneha veljati, če investitor ne začne z gradnjo v 5 letih od njegove pravnomočnosti. Ne glede na navedeno, GD po 5 letih preneha veljati tudi, če so bila izvedena le pripravljala dela na gradbišču (npr. ograditev in priprava gradbišča, odstranitev vegetacije, gradnja gradbiščnih priključkov na komunalne vode, utrditev zemljišča ali izvedba izkopov ali nasipov, ki niso konstrukcijski del objekta). Ne glede na navedeno, lahko upravni organ v času veljavnosti GD na zahtevo investitorja podaljša veljavnost GD, če: je GD izdano za objekt iz četrtega odstavka 9. člena GD-1, ne gre za objekt z vplivi na okolje in so razlogi za podaljšanje takšni, da nanje investitor nima vpliva (na primer naravna nesreča, višja sila ali pri lokacijsko povezanih dovoljenjih zamude zaradi sodnih postopkov na enem od povezanih dovoljenj). Investitor vložijo zahtevo za podaljšanje veljavnosti GD najpozneje 60 dni pred iztekom njegove veljavnosti. Zahteva mora vsebovati utemeljitev razlogov za podaljšanje in predlog časovnega podaljšanja, ki ne sme biti daljše od petih let. Upravni organ v 60 dneh od vložitve zahteve za podaljšanje veljavnosti GD odloči s sklepom.

Za gradnjo objekta z vplivi na okolje, za katerega je predpisana pridobitev GD, se postopek izdaje GD in postopek PVO iz zakona, ki ureja varstvo okolja, združita (integralni postopek). V integralnem postopku se izda **integralno GD**, ki vsebuje odločitev o izpolnjevanju pogojev za izdajo GD in odločitev, da nameravana gradnja nima pomembnih škodljivih vplivov na okolje. Rok za izdajo integralnega GD je 5 mesecev od vložitve popolne zahteve, pri čemer rok ne teče v času pridobivanja mnenj, javne objave in pridobivanja mnenja v postopku ugotavljanja čezmejnih vplivov v skladu s predpisom, ki ureja varstvo okolja.

Upravni organi zahteve za izdajo GD v primeru ugotovljenega javnega interesa Republike Slovenije ali občine obravnavajo prednostno⁷⁰.

Kadar za **investicijo skladno z zakonodajo GD ni potrebno**, je vseeno potrebno preveriti prostorske akte, izgrajeno infrastrukturo na lokaciji in varovalne pasove, ki izhajajo iz lokacijske informacije in **pridobiti potrebne projektne pogoje, soglasja in mnenja**. Dodatno pazljivost zahteva gradnja na zemljiščih, ki imajo poseben status (ogrožena območja, varstvena območja,

⁷⁰ Skladno s 57.a členom GD-1 2) je ugotovljeni javni interes med drugim izkazan, če: gre za gradnjo družbene infrastrukture ali GJI v skladu z zakonom, ki ureja prostor, je investitor RS ali občina in je s sklepom pristojnega ministrstva ali pristojne občine ugotovljena nujnost hitre izgradnje objekta. Ugotovljeni javni interes je izkazan tudi, če gre za gradnjo objekta, ki bo financiran ali sofinanciran s sredstvi EU in njenih finančnih mehanizmov, in je prednostna obravnava za pridobitev teh sredstev nujna oz. če gre za: investicije, ki bistveno prispevajo k razvoju slovenskega gospodarstva v skladu s 4. členom Zakona o spodbujanju investicij (Uradni list RS, št. 13/18, 204/21, 29/22, 65/23 in 31/24) oz. investicije, ki so opredeljene kot strateške investicije v skladu s 6. členom navedenega zakona.

2.2.2 Postopek izbire izvajalca in izgradnje SPTE ter priključitve na javno elektroenergetsko omrežje in distribucijski sistem toplote/interno inštalacijo objekta

2.2.2.1 Razpisna dokumentacija in izbira izvajalca

Po pridobitvi ustreznih dovoljenj za umestitev SPTE v prostor sledi izbiranje ponudnika opreme in izvajalca del. Če investitor, ki je subjekt javnega prava, namerava za namene izvedbe projekta pridobiti nepovratna sredstva oz. kakšno drugo obliko financiranja, je praviloma zahtevano, da za izbiro izvajalca upošteva načela javnega naročanja, kar pomeni pridobitev vsaj treh ponudb.

2.2.2.2 Sklenitev Pogodbe o izgradnji priključkov ter gradnja proizvodne naprave in priključkov

Po dokončnosti odločbe o soglasju za priključitev na distribucijski sistem toplote skleneta distributer in imetnik soglasja za priključitev **pisno pogodbo o priključitvi**, s katero uredita medsebojna razmerja v zvezi z gradnjo, lastnino in vzdrževanjem priključka ter druga medsebojna razmerja, ki se nanašajo na izvedbo priključka in priključitev. Pogodba o priključitvi je pogoj za sklenitev pogodbe o dobavi toplote.

Po podpisu pogodbe z izbranim izvajalcem del se prične **postopek gradnje SPTE**. Trajanje gradnje je odvisno od lokacije, tipa in velikosti SPTE.

Vzporedno z gradnjo PN se izvede tudi **postopek gradnje priključka na električno omrežje in na distribucijski sistem toplote**. Za izvedbo del za izgradnjo potrebnih priključkov, investitor izbere izvajalca, s katerim podpiše Pogodbo o izgradnji priključkov (lahko sta tudi 2 pogodbi). Izvajalec izvede vse aktivnosti skladno s sklenjeno pogodbo.

Za dela na električnem priključku je določeno, da mora investitor **vsaj osem dni pred začetkom del na priključku obvestiti elektrodistribucijsko podjetje, ki izvaja nadzor nad gradnjo priključka**. Nadzor izgradnje priključka obsega preverjanje ustreznosti priključka glede na veljavno zakonodajo in priporočila, tehnične pogoje iz predhodno izdanih dokumentov (projektni pogoji itd.) ter izvajanje pripadajočih stikalnih manipulacij.

Priključek, toplotne postaja in PN morajo biti zgrajeni v skladu z veljavnimi akti (Sistemska obratovalna navodila distributerja toplote / Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem toplote za posamezno geografsko območje (lokalni nivo, splošni akti izvajalcev gospodarske javne službe)) in tehničnimi zahtevami distributerja toplote, izvajalec pa mora distributerja toplote pred priključitvijo obvezno pozvati k izvajanju nadzora nad njegovo izgradnjo. Distributer toplote mora biti prisoten pri vseh delih, ki jih investitor ali tretja oseba izvaja na priključku. Investitor ali tretja oseba so dolžni obveščati distributerja toplote o morebitni netesnosti, okvarah oziroma poškodbah na priključku in toplotni postaji. Nadzor nad gradnjo priključka in toplotne postaje obvezno izvaja distributer toplote, kar se uredi s pogodbo o priključitvi.

2.2.2.3 Začasen priklop za potrebe izvedbe meritev in preizkus delovanja električne inštalacije

V primeru začasne priključitve objekta za potrebe meritev in preskušanja električne inštalacije se priloži izpolnjena izjava izvajalca inštalacijskih del za začasno priključitev objekta za

potrebe pregleda in preskušanja električne inštalacije⁷⁵ pri čemer priklop za potrebe meritev in preskušanja električne inštalacije objekta lahko načeloma traja največ 14 dni.

2.2.2.4 Projektna dokumentacija izvedenih del (PID) in obratovalna navodila/ navodila za uporabo

PID je prikaz izvedenega stanja. Namenjen je evidentiranju izvedene gradnje, obratovanju in vzdrževanju objekta v njegovem življenjskem ciklu in je obvezni sestavni del vloge za UD. PID prikazuje odstopanja od DGD, ki je bila sestavni del GD, ter od PZI, ki je bila priložena k prijavi začetka gradnje, na način, ki omogoča jasno prepoznavnost spremenjenih delov ali lastnosti objekta. PID vsebuje zbirni načrt in druge predpisane načrte. **Če med gradnjo ni prišlo do odstopanj od PZI**, se načrti PID ne izdelujejo, **pač pa se zanje štejejo načrti PZI**. Če je med gradnjo prišlo do dopustnih **manjših odstopanj**, se izdelajo načrti, ki so bili spremenjeni⁷⁶.

Navodila za obratovanje pri SPTE oziroma **navodila za uporabo pri manjših SPTE** (27. člen SONDSEE) so dokument ali sklop navodil, ki opisuje, kako pravilno upravljati, vzdrževati in nadzorovati SPTE, da zagotovimo njeno varno, učinkovito in dolgotrajno delovanje. Namenjena so lastniku ali upravljavcu SPTE in vključujejo praktične informacije o vsakodnevni uporabi sistema, reševanju morebitnih težav ter osnovnih vzdrževalnih postopkih. Pogosto so del tehnične dokumentacije, ki jo zahteva elektrodistribucijski operater ali pa jo zagotovi proizvajalec opreme. Prilagojena so specifičnemu sistemu, običajno pa zajemajo naslednje vsebine:

- naziv in splošne tehnične podatke o postroju (pregled vgrajenih komponent, tehnične specifikacije);
- obratovalne podatke o postroju (opis sistema);
- enopolno shemo in podrobne podatke o postroju;
- način in potek stikalnih manipulacij na postroju (način vklopa in izklopa sistema, spremljanje delovanja prek zaslona ali aplikacije, ravnanje s presežki energije);
- način dostopa distribucijskega operaterja do postroja;
- odgovorne osebe za obratovanje postroja in odgovorne osebe distribucijskega operaterja.
- navodila za uporabo - vzdrževanje (čiščenje, preverjanje povezav in kablov, priporočeni intervali za strokovni pregled);
- varnostna opozorila (prepoved poseganja v sistem brez strokovne usposobljenosti, postopki ob izpadu elektroenergetskega sistema ali okvari, ravnanje ob različnih razmerah, ki vplivajo na sistem);
- reševanje težav (pogoste napake in rešitve, kontaktni podatki za tehnično podporo);
- pravne in tehnične zahteve (obveznosti lastnika glede poročanj okvar operaterju, navodila za skladnost z elektroenergetskim sistemom) itd.

Za SPTE z nazivnim tokom do 16 A po fazi na NN nivoju, ki ustrezajo zahtevam standarda SIST EN 50549-1, mora lastnik ali uporabnik sistema predložiti distribucijskemu operaterju **navodilo za uporabo v slovenskem jeziku**.

Navodila za obratovanje oziroma uporabo so potrebna ob priključitvi SPTE na javni elektroenergetski sistem (distribucijski operater lahko zahteva osnovna obratovalna navodila kot dokazilo, da lastnik zna upravljati s SPTE), med obratovanjem SPTE, saj jih lastnik lahko uporablja za vzdrževanje naprave in za pomoč pri ukrepanju ob težavah.

Pogoji za priključitev na distribucijski sistem toplote so določeni v splošnih pogodbenih pogojih oziroma v sistemskih obratovalnih navodilih (v nadaljevanju: SON) distributerja toplote/sistemskih obratovalnih navodilih za distribucijski sistem toplote za posamezno geografsko območje

⁷⁵ Priloga 53 – ELES obrazci. Dostopno na: <https://www.sodo.si/sl/za-odjemalce/prikljucevanje/obrazci>

⁷⁶ Pravilnik o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov (Uradni list RS, št. 30/23) (19. in 21. člen).

(26. člen ZOTDS)⁷⁷ (ker gre za lokalni nivo, gre za splošne akte izvajalcev gospodarske javne službe⁷⁸). Distributer toplote v SON, če v distribucijski sistem dobavlja toploto proizvajalec toplote, posebej opredeli pogoje za priključitev in obratovanje proizvajalcev toplote⁷⁹.

2.2.2.5 Sklenitev Pogodbe o nakupu in prodaji EE ali Pogodbe o SO z izbranim dobaviteljem ter sklenitev Pogodbe o dobavi in odjemu toplote

Skladno s pravili delovanja trga z EE morajo imeti vsi odjemalci ter tudi vsi proizvajalci sklenjeno pogodbo za prodajo EE, oddane v javno elektroenergetsko omrežje. Elektrodistribucijski operater kupcu tako prizna količine proizvedene EE in jo lahko porabi na trgu oziroma proda dalje. Pogodbo o prodaji EE je potrebno skleniti še pred priključitvijo na sistem, saj je pogoj za pogodbo o uporabi sistema, ki se sklene z elektrodistribucijskim operaterjem. V kolikor pogodba ne bi bila sklenjena, vendar bi SPTE vseeno obratovala, bi oddane količine EE predstavljale zmanjševanje izgub v omrežju, vendar niti trgovci oziroma dobavitelj niti Center za podpore ne bi imela temelja za plačilo te EE, saj je ne bi mogla prevzeti. **Takšne SPTE tvegajo, da jih elektrodistribucijski operater odklopi.**

Proizvajalci, ki ne bodo vstopili v podporno shemo in proizvajalci, ki bodo prejeli podporo⁸⁰ za proizvedeno EE v obliki obratovalne podpore (v nadaljevanju: OP) sklenejo pogodbo o prodaji EE z enim od dobaviteljem, proizvajalci, ki bodo vstopili v podporno shemo z vrsto podpore OP sklenejo pogodbo o zagotavljanju podpore kot obratovalno podporo EE, proizvajalci, ki bodo prejeli podporo za proizvedeno EE v obliki zagotovljenega odkupa sklenejo Eko pogodbo s Centrom za podpore ali pogodbo o zagotavljanju podpore kot zagotovljen odkup EE proizvedene iz OVE v primeru vstopa v podporno shemo, proizvajalci s SPTE za samooskrbo sklenejo pogodbo o samooskrbi z izbranim dobaviteljem.

Kot pogodba šteje tudi **Eko pogodba** Centra za podpore. Ta se lahko pridobi le za nove SPTE, ki še niso bile priključene na omrežje, ter se je upravičenec že vnaprej odločil, da bo kot obliko podpore izbral zagotovljen odkup. Eko Pogodba ima z zakonom omejeno trajanje na dvanajst mesecev in ne pomeni nikakršnega zagotovila glede pridobivanja podpore. SPTE, ki imajo Eko Pogodbo oziroma pogodbo s Centrom za podpore za zagotovljen odkup, ne smejo imeti ločene tržne pogodbe za prodajo energije. SPTE, ki imajo podporo kot OP pa morajo imeti sklenjeno tržno pogodbo za prodajo EE oddane v omrežje – pri čemer je v tem primeru Center za podpore ne more skleniti, pač pa mora biti sklenjena z enim od trgovcev/dobaviteljev EE.

Pogodba o SO, ki se sklene med dobaviteljem in odjemalcem (lastnik SPTE za SO), mora vsebovati določbe o prodaji EE kakor tudi o odkupu presežka proizvedene EE v SPTE. Na podlagi Uredbe o SO (tretji odstavek 10. člena) in ZSROVE se stranki dogovorita o načinu obračuna prevzete/oddane EE in sicer prosto določita trajanje obračunskega obdobja in način obračuna dobavljene EE. Kadar je v obračunskem obdobju proizveden višek EE, mora dobavitelj ta višek odkupiti in ga ovrednotiti. Plačilo mora odražati tržno vrednost te EE, pri določitvi odkupne cene pa se lahko upošteva tudi dolgoročna vrednost SO iz OVE za omrežje, okolje in družbo.

Distributer toplote v SON določi obvezno vsebino pogodbe o dobavi, katere sestavni del so splošni pogodbeni pogoji, in postopek sklepanja pogodbe o dobavi. Distributer toplote v SON določi način sporočanja sprememb odjemalca in način ter obrazce za prevzem pogodbenih obveznosti s strani odjemalca. V zvezi z odstopom od pogodbe o dobavi, distributer toplote v SON določi odpovedni rok in izrecno navede primere, v katerih odstop od pogodbe o dobavi ni mogoč. Če odjemalec zaradi sprememb splošnih pogodbenih pogojev ne želi več odjemati toplote pod navedenimi pogoji lahko, razen v primerih, ko odstop od pogodbe o dobavi ni

mogoč, odstopi od pogodbe o dobavi z odpovednim rokom 30 dni. Distributer toplote v SON določi postopek sklenitve pogodbe o dobavi z osebo, ki ni imetnik soglasja, če ta oseba pridobi dovoljenje imetnika soglasja, da ta oseba preko njegovega priključka odjema toploto, pri čemer mora omogočiti imetniku soglasja, da lahko vsak čas svoje dovoljenje prekliče in ves čas uveljavlja svoje pravice.

Pogodba o dobavi in odjemu toplote se sklene v skladu z veljavnimi akti (Sistemska obratovalna navodila distributerja toplote / Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem toplote za posamezno geografsko območje (lokalni nivo, splošni akti izvajalcev gospodarske javne službe)). Pogoj za sklenitev pogodbe o dobavi in odjemu toplote je pogodba o priključitvi. Pogodba o dobavi in odjemu toplote se sklene v pisni obliki ali tudi v elektronski obliki v skladu s predpisi o elektronskem poslovanju, v kolikor za to obstajajo možnosti pri obeh pogodbenih strankah. Pogodba o dobavi in odjemu toplote se sklene med distributerjem toplote in odjemalcem, ki je imetnik soglasja za priključitev v primeru prvih priključitev na distribucijsko omrežje oziroma lastnik nepremičnine, v kateri ali za katero je bilo izvedeno odjemno mesto. Če odjemalec, ki odjema toploto (npr. najemnik, uporabnik), ni imetnik soglasja za priključitev oziroma lastnik nepremičnine, se pogodbeno razmerje o dobavi in odjemu toplote uredi med imetnikom soglasja za priključitev oziroma lastnikom nepremičnine, odjemalcem, ki odjema toploto (najemnik, uporabnik ipd.) in distributerjem toplote. Odjemalec, ki ni lastnik nepremičnine, in lastnik nepremičnine sta solidarno odgovorna za nastale obveznosti dobave toplote v skladu z določili tega akta, razen v primeru, da je subsidiarna odgovornost določena z drugim zakonom. Če pogodba o dobavi in odjemu toplote ni sklenjena v pisni ali elektronski obliki in odjemalec toploto dejansko odjema, se šteje, da je pogodbeno razmerje med distributerjem toplote in odjemalcem nastalo z dnem dobave toplote oziroma z dnem, ko je odjemalec postal lastnik nepremičnine. Če odjemalec, ki odjema toploto, ni lastnik nepremičnine, sta odjemalec, ki odjema toploto in lastnik nepremičnine solidarno odgovorna, razen v primeru, da je subsidiarna odgovornost določena z drugim zakonom. Splošni pogodbeni pogoji so sestavni del pogodbe o dobavi in odjemu toplote. Pogodba o dobavi in odjemu toplote je sklenjena za nedoločen čas, razen če se distributer toplote in odjemalec v pogodbi ne dogovorita drugače. Odpoved od pogodbe o dobavi in odjemu toplote ni mogoča v primerih:

- če odpoved pogodbe o dobavi in odjemu toplote zahteva posamezni odjemalec, ki se s toploto oskrbuje iz skupnega odjemnega mesta,
- če odpoved pogodbe o dobavi in odjemu toplote zahteva odjemalec, ki bi se po odpovedi pogodbe o dobavi in odjemu toplote želel oskrbovati z drugim virom energije, kljub dejstvu, da je na določenem območju na podlagi posebnega predpisa predpisana prioritarna uporaba toplote iz distribucijskega sistema kot energenta za ogrevanje prostorov.

Vsebinsko pogodbe o dobavi in odjemu toplote določajo veljavni akti (Sistemska obratovalna navodila distributerja toplote / Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem toplote za posamezno geografsko območje (lokalni nivo, splošni akti izvajalcev gospodarske javne službe)). Pogodba o dobavi in odjemu toplote mora običajno vsebovati:

- podatke o distributerju toplote, odjemalcu oziroma odjemalcih, če je skupno odjemno mesto in lastniku stavbe oziroma lastnikih posameznih delov stavbe, če je skupno odjemno mesto,
- podatke o distributerju toplote in skupini odjemalcev, če je skupno odjemno mesto,
- predmet pogodbe,
- ponujeno raven kakovosti storitev,
- podatke o odjemnem mestu (naslov odjemnega mesta, oznake odjemnega mesta, obračunska moč odjemnega mesta na osnovi izdanega soglasja, uvrstitev v tarifno skupino, delež fiksnih stroškov odjemalca na odjemnem mestu),
- vrste vzdrževalnih storitev,
- ceno toplote na dan podpisa pogodbe,

77. Zakon o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov (ZOTDS) (Uradni list RS, št. 44/22)

78. Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem toplote po geografskih območjih so dostopna na: <https://www.agen-rs.si/-/sistemska-obratovalna-navodila-za-distribucijsko-omrežje-za-oskrbo-s-toploto-za-geografsko-območje-zazidalni-nacrt-center-zrec>

79. Akt o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za distribucijski sistem toplote (Uradni list RS, št. 47/15, 9/16, 44/22 – ZOTDS in 123/22)

80. Možnosti izbire podporne sheme in pogoji za njen vstop so podrobneje razloženi v poglavju 5. **Sofinanciranje, prodaja in podpore za proizvedeno električno energijo.**

- podatke o obračunu toplote in načinu plačila,
- način razdelitve stroškov dobave toplote, če je odjemno mesto skupno (razdelilnik stroškov),
- podatke o načinu spremembe cen toplote, načinu obračuna toplote in načinu plačila,
- trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in prenehanje vzdrževalnih storitev in pogodbe,
- pravice in obveznosti pogodbenih strank v zvezi z neizpolnjevanjem pogodbe,
- načine pridobivanja podatkov o vseh veljavnih tarifah in stroških vzdrževanja,
- podatke, v katerih pogodbeni partnerja določita morebitne posebnosti pogodbenega razmerja,
- dogovore o nadomestilu in povračilu v primeru, če ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali zapoznelim obračunavanjem toplote,
- informacije o pravicah odjemalcev.

2.2.2.6 Vloga za priključitev in uporabo distribucijskega sistema

Za končni prevzem in priklop merilnega mesta mora investitor izvajalcu nalog (pristojnemu elektrodistribucijskemu operaterju) posredovati še dodatno dokumentacijo, in sicer:

- izpolnjeno vlogo za priključitev in uporabo distribucijskega sistema s prilogami;
- izjavo izvajalca o izpolnjevanju pogojev ločilnega mesta;
- poročilo o preizkusu zaščitnih naprav na ločilnem mestu.

Investitor mora v **vlogi za priključitev in uporabo distribucijskega sistema** obvezno navesti svoje kontaktne podatke, ki služijo za vzpostavitev kontakta z investitorjem z namenom dogovora končnega termina **prevzema in priklopa merilnega mesta**. Navedena vloga za priključitev in uporabo distribucijskega sistema se vloži pri pristojnem elektrodistribucijskem operaterju. Tehnični pregled in priključevanje objekta se izvede na osnovi predložene dokumentacije. Pri pregledu priključka predstavnik elektrodistribucijskega operaterja preveri, ali so izpolnjeni pogoji predpisani v Projektnih pogojih in SZP.

Elektrodistribucijski operater začne postopek pregleda merilnega mesta na podlagi **vloge za priključitev in uporabo distribucijskega sistema, ki jo mora podati investitor oziroma njegov pooblaščenec**. V primeru **neizpolnjevanja vseh pogojev**, se priključitev in prevzem merilnega mesta **zavrne**.

2.2.2.7 Sklenitev Pogodbe o uporabi sistema za proizvodnjo EE ali Pogodbe o uporabi sistema za SO za EE ter prevzem in priklop merilnega mesta/ prevzemnega mesta toplotne energije

Vzporedno s pregledom merilnega mesta se s strani krajevno pristojnega elektrodistribucijskega operaterja pripravi **pogodba o uporabi sistema**, na podlagi katere se lahko naredi prevzem in priklop merilnega mesta. Za pripravo omenjene pogodbe mora investitor na krajevno pristojno elektrodistribucijsko podjetje posredovati Pogodbo o nakupu in prodaji električne energije ali Pogodbo o SO, podpisano z izbranim dobaviteljem oziroma podjetjem Borzen, d. o. o.. Po uspešno izvedenem pregledu izpolnjevanja pogojev iz soglasja za priključitev **imetnik SZP in pristojni elektrodistribucijski operater skleneta pogodbo o uporabi sistema**, in sicer v primeru proizvajalca EE **pogodbo o uporabi sistema za proizvodnjo**, v primeru samooskrbe pa **pogodbo o uporabi sistema za SO**.

Priklop na distribucijski sistem toplote se izvede v skladu s 26. členom Zakona o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov (ZOTDS) in pridobljenim SZP-T s strani lastnika distribucijskega sistema toplote.

2.2.2.8 Tehnični pregled in uporabno dovoljenje (UD)

Kadar je za izvedbo in umestitev SPTE potrebno GD, investitor **zahtevo za izdajo UD vloži pri upravnem organu, ki je izdal GD**⁸¹, na osnovi česar se skliče tehnični pregled, kar pomeni pregled ustreznosti izvedbe. Upravni organ po popolnosti zahteve za izdajo UD s sklepom imenuje komisijo za tehnični pregled in določi datum tehničnega pregleda. O tehničnem pregledu se vodi zapisnik. Na osnovi tehničnega pregleda objekta upravni organ izda UD. S tehničnem pregledom se preveri:

- ali je objekt izveden v skladu z GD ob upoštevanju dopustnih manjših odstopanj iz 79. člena GZ-1,
- ali sta projekt izvedenih del (PID) in dokazilo o zanesljivosti objekta izdelana s predpisi,
- ali je objekt zgrajen v skladu z s pogoji in ukrepi, določenimi v GZ-1,
- ali je izvedena minimalna komunalna oskrba objekta,
- ali je treba za objekt, za katerega je bila izvedena PVO, ali za objekt iz predpisov, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnostjo, izvesti poskusno obratovanje.

V primeru nepravilnosti, se v zapisniku določi rok, s katerim morajo biti te odpravljene.

Kadar je za izvedbo potrebno GD, mora investitor po dokončanju gradnje **vložiti zahtevo za izdajo UD najkasneje v 30 dneh po prejemu obvestila nadzornika, da je gradnja končana** (priloge k zahtevi za izdajo UD so navedeni v drugem odstavku 80. člena GZ-1). V primeru, da v predpisanem roku ne vloži zahteve za izdajo UD, jo lahko vloži izvajalec, nadzornik ali druga oseba, ki je lastnik ali imetnik stvarnih pravic na nepremičnini. To vloži pri upravnem organu, ki je izdal GD. Upravni organ izda UD v 15 dneh od vložitve popolne zahteve za izdajo UD. UD za zahteven objekt in objekt z vplivi na okolje se izda v posebnem ugotovitvenem postopku na podlagi tehničnega pregleda. V nasprotnem primeru se izda brez posebnega ugotovitvenega postopka in opravljenega tehničnega pregleda.

Upravni organ izda UD pod naslednjimi pogoji, in sicer če:

- je GD, na podlagi katerega se je objekt zgradil, pravnomočno,
- je evidentirana popolna prijava začetka gradnje, če je predpisana,
- je zahteva za izdajo UD popolna,
- je komisija na tehničnem pregledu ugotovila, da so izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka 83. člena GZ-1, če je bil tehnični pregled izveden,
- iz predloženih poročil o prvih meritvah in iz obratovalnega monitoringa izhaja, da emisije pri obratovanju objekta ne presegajo s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, določenih mejnih vrednosti, oziroma da so izpolnjeni pogoji sevalne oziroma jedrske varnosti, določeni s predpisi, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, če gre za objekt, za katerega je bilo odrejeno poskusno obratovanje, in
- je predloženo potrdilo občine o plačanem komunalnem prispevku, če tako določa zakon, ki ureja prostor, če gre za spremembo namembnosti.

Če se zahteva za izdajo UD zavrne, ker je objekt zaradi nepravilnosti nevaren ali neskladen in nepravilnosti ni mogoče odpraviti, ali če je objekt nelegalen, **upravni organ o tem obvesti gradbene oziroma druge inšpektorje**.

2.2.2.9 Pridobitev deklaracije za SPTE

Deklaracijo za PN lahko pridobijo proizvajalci za tiste PN, ki proizvajajo EE:

- iz obnovljivih virov,
- v soproizvodnji z visokim izkoristkom, ki dosega predpisane prihranke primarne energije in

⁸¹. Izpolnjena zahteva se vloži na upravno enoto, na katere območju leži objekt, na Ministrstvo za naravne vire in prostor za objekte državnega pomena (kar določa četrti odstavek 9. člena Gradbenega zakona, ki določa, da je ministrstvo pristojno za graditev, pristojno za izdajo dovoljenj, odločb in evidentiranje za naslednje objekte: elektrarne z nazivno električno močjo nad 10 MW, elektroenergetski vodi napetosti 110 kV in več s pripadajočimi funkcionalnimi objekti) in za objekte z vplivi na okolje (kar določa Uredba o PVO). Zahteva se lahko vloži elektronsko: <https://e-uprava.gov.si/si/podrocja/vloge/vloga.htm/?id=1354&lang=si>

ustreza merilom iz uredbe, ki predpisuje način določanja izkoristka soproizvodnje z visokim izkoristkom, način izračunavanja količine EE iz soproizvodnje in način izračunavanja prihranka primarne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom,

- s kombinacijo virov oziroma tehnologij iz zgornjih alinej (kombinirana proizvodna naprava).

Deklaracije za PN se izdajajo za tiste PN:

- ki kot vhodni energent izkoriščajo OVE, in sicer: elektrarne, ki izkoriščajo energetski potencial vodotokov (hidroenergija) / energijo vetra / sončno energijo; elektrarne, ki kot vhodno energijo uporabljajo geotermalno energijo / različne oblike biomase / odlagališčni plin, plin iz naprav za čiščenje odplak in bioplin / biorazgradljive frakcije industrijskih in komunalnih odpadkov / kombinirane elektrarne prej navedenih skupin; druge PN, ki proizvajajo EE iz OVE;
- ki so kombinirane PN.

Za PN s soproizvodnjo, ki uporabljajo kombinacijo fosilnega goriva in obnovljivih virov oziroma komunalnih odpadkov, se lahko pridobi deklaracija za PN z navedbo vseh virov. Za eno PN se lahko pridobi samo ena deklaracija za PN z navedbo vseh virov in tehnologij, uporabljenih za proizvodnjo.

Tudi končni odjemalci s SO imajo skladno s tretjim odstavkom 38. člena ZSROVE pravico do pridobitve deklaracije za svojo SPTE za SO in PoI za proizvedeno EE v SPTE, oddano v distribucijsko omrežje.

V deklaraciji za SPTE so opredeljeni podatki o proizvajalcu, PN, vhodnem energentu, opis PN, veljavnost deklaracije in seznam merilnih ter registriranih mest. **Deklaracija se izda za obdobje do pet let. Veljavna deklaracija je pogoj za prejemanje podpore za proizvedeno EE in izdajo PoI.** Pridobljena deklaracija se vpiše v **Register deklaracij za proizvodne naprave**⁸².

Deklaracijo za SPTE izda na zahtevo proizvajalca v upravnem postopku pri Agenciji za energijo (v nadaljevanju: AGEN). Vloga za izdajo deklaracije za SPTE, ki se prvič vpisuje v register deklaracij, ter na kateri so bile izvedene spremembe, se vloži pisno ali v elektronski obliki pri AGEN na predpisanem obrazcu iz Priloge I, ki je sestavni del Uredbe o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in PoI EE⁸³.

Vloga za izdajo deklaracije za SPTE, pri kateri ni bilo sprememb in je v register deklaracij že bila vpisana, se vloži pisno ali v elektronski obliki pri AGEN na predpisanem obrazcu iz Priloge II, ki je sestavni del Uredbe o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in PoI EE.

Proizvajalcu se izda deklaracija za SPTE, če s projektno dokumentacijo oziroma s pridobljenimi dovoljenji in soglasji izkaže, da:

- je SPTE zgrajena oziroma nameščena skladno s predpisi s področja energetike, gradnje in varstva okolja,
- SPTE obratuje v skladu s predpisi s področja energetike, gradnje in varstva okolja,
- je za SPTE urejen dostop do javnega elektroenergetskega omrežja,
- so na SPTE zagotovljene meritve in registracija vseh energijskih tokov skladno s 4. členom omenjene Uredbe.

Ne glede na zgornji odstavek, se deklaracija izda tudi v primeru, če proizvajalec SPTE iz potrjenega projekta na javnem pozivu za vstop v podporno shemo vloži vlogo za izdajo dekla-

racijo do poteka roka in z dokazili dokaže, da zaradi zamud, ki so nastale izključno na strani izvajalca del za postavitev SPTE, pred potekom roka iz sklepa AGEN o potrditvi projekta na javnem pozivu za vstop v podporno shemo, ni mogel pridobiti UD ali odločbe o poskusnem obratovanju skladno s predpisi s področja graditve objektov in če proizvajalec izkaže, da je za SPTE izdano pravnomočno GD, je za SPTE urejen dostop do javnega elektroenergetskega omrežja, so na SPTE zagotovljene meritve in registracije vseh energijskih tokov (kot narekuje 4. člen navedene Uredbe), je pri pristojnemu organu vložil zahtevo za izdajo UD ali odločbo o poskusnem obratovanju, in če v roku 6 mesecev od dneva vložitve vloge za izdajo deklaracije predloži UD ali odločbo o poskusnem obratovanju.

2.2.2.10 Pridobitev potrdila o izvoru (PoI) EE – odprtje računa proizvajalca

PoI je javna listina, izdana v elektronski obliki, katere namen je končnim odjemalcem EE dokazati izvor EE, ki so jo kupili. Izda jo AGEN na zahtevo proizvajalca. PoI se izdajo za obdobje poročanja, razen za SPTE, ki niso imele veljavne deklaracije za PN v celotnem obdobju poročanja. Za slednje se PoI izdajo za obdobje veljavnosti deklaracije za PN. Standardna **enota za izdajanje PoI je 1 MWh**. Izdaja PoI in transakcije z njimi se izvajajo v elektronski obliki v okviru Registra potrdil o izvoru, ki ga vodi AGEN. PoI se lahko na zahtevo proizvajalca izdajo za vso neto količino EE, proizvedeno v proizvajalčevih PN med veljavnostjo deklaracije za posamezno PN. Transakcije s PoI predstavljajo prenos PoI med računi v registru potrdil o izvoru, prenos PoI v oziroma iz druge države in razveljavitev PoI. Transakcije so možne do izteka njihove veljavnosti, kar predstavlja 12 mesecev od zadnjega dneva proizvodnje zadevne enote energije, za katero so bila PoI izdana⁸⁴. Količina EE iz PN s soproizvodnjo, ki je upravičena do izdaje PoI, se ugotavlja za obratovanje PN v preteklem koledarskem letu na letni ravni.

Proizvodnja v napravah s soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom, za katero se izdajajo PoI, **mora izpolnjevati merila referenčnih izkoristkov** iz delegirane Uredbe Komisije (EU) 2015/2402 z dne 12. oktobra 2015 o pregledu harmoniziranih referenčnih vrednosti izkoristkov za ločeno proizvodnjo električne energije in toplote pri uporabi Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa Komisije 2011/877/EU (UL L št. 333 z dne 19. 12. 2015, str. 54), ki določa usklajene vrednosti referenčnih izkoristkov za ločeno proizvodnjo električne energije in toplote pri uporabi Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/08/ES in 2006/32/ES (UL L št. 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1)⁸⁵.

Proizvajalci EE, ki želijo pridobiti PoI in z njimi opravljati transakcije, in trgovci, ki želijo izvajati transakcije s PoI v registru potrdil o izvoru, **se morajo registrirati in v registru potrdil o izvoru odpreti račun proizvajalca ali račun trgovca**. Trgovci pa PoI, ki jih pridobijo od proizvajalcev ali drugih trgovcev, za dokazovanje izvora EE pri prodaji le-te končnim odjemalcem razveljavijo, običajno na svoj račun, lahko pa tudi na ime (običajno večjega) končnega odjemalca. Razveljavljeno PoI je na voljo na računu uporabnika registra v elektronski ali pisni (PDF) obliki.

Proizvajalci in trgovci oziroma njihovi pooblaščenici odprejo račun tako, da na AGEN pisno ali v elektronski obliki posredujejo Vlogo za odprtje računa v registru⁸⁶ in se registrirajo v Registru potrdil o izvoru⁸⁷. **Pogoj za odprtje računa proizvajalca je veljavna deklaracija za SPTE**. Proizvajalcem se **podpora za EE, proizvedeno iz OVE ali v SPTE**, lahko zagotovi le za **neto proizvedeno EE, za katero so bila izdana PoI**.

⁸⁴. Agencija za energijo. (11. 8. 2025). Potrdila o izvoru električne energije. Dostopno na: <https://www.agen-rs.si/izvajalci/ove-ure/obnovljivi-viri-in-soproizvodnja/potrdila-o-izvoru-elektricne-energije>.

⁸⁵. Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije (Uradni list RS, št. 182/20, 121/21 – ZSROVE in 53/24), 13. člen.

⁸⁶. Vloga za odprtje računa v registru je dostopna na: <https://www.agen-rs.si/izvajalci/ove-ure/obnovljivi-viri-in-soproizvodnja/potrdila-o-izvoru-elektricne-energije>.

⁸⁷. Register Potrdil o izvoru je dostopen na: <https://poi.borzen.si/register/Default.aspx>.

⁸². Register deklaracij za proizvodne naprave je dostopen na naslednji povezavi: <https://www.agen-rs.si/izvajalci/ove-ure/obnovljivi-viri-in-soproizvodnja/register-deklaracij-za-proizvodne-naprave>.

⁸³. Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije (Uradni list RS, št. 182/20, 121/21 – ZSROVE in 53/24)

2.2.2.11 Pridobitev odločbe o dodelitvi podpore in sklenitev pogodbe o zagotavljanju podpore

Možnosti izbire podporne sheme in pogoji za vstop so podrobneje razloženi v poglavju 5. Sofinanciranje, prodaja in podpore za proizvedeno električno energijo⁸⁸.

2.3 POSTOPKI PRI OBNOVI IN REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČIH SPTE

GZ-1 gradnjo definira kot izvedbo gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo, ki obsega novogradnjo, pa tudi rekonstrukcijo, manjšo rekonstrukcijo, vzdrževanje objekta, vzdrževalna dela v javno korist, odstranitev in spremembo namembnosti. Podrobneje definira tudi navedene izraze, v povezavi z obnovami oziroma rekonstrukcijami:

- **rekonstrukcija:** spreminjanje tehničnih značilnosti obstoječega objekta, pri čemer se spreminjajo njegovi konstrukcijski elementi, zmožljivost ali izvedejo druge izboljšave, pri čemer se mora ohraniti vsaj del konstrukcijskih elementov obstoječega objekta, in se gabariti objekta praviloma ne povečajo, lahko pa se zmanjšajo. Povečanje gabaritov je v okviru rekonstrukcije mogoče le zaradi usklajevanja z bistvenimi zahtevami, kot jih za objekte določajo predpisi, ki urejajo graditev. Rekonstrukcija je tudi takšna sprememba namembnosti, zaradi katere se objekt razvrsti v višjo vrsto zahtevnosti v skladu s predpisom, ki ureja razvrščanje objektov glede na zahtevnost gradnje;
- **manjša rekonstrukcija:** dela, ki niso vzdrževanje objekta in niso rekonstrukcija, so pa izboljšava ali zamenjava več posameznih konstrukcijskih elementov, s katero se ne ogroža stabilnost konstrukcije, zamenjava elementov javnega vodovoda, javne kanalizacije, večji preboji konstrukcije, vgradnja dvigal v notranjosti objekta in manjše povečanje prostornine, ki ne poveča bruto tlorisne površine objekta, ter prizidava zunanjšega stopnišča ali dvigala, ki ne povezuje več kot treh etaž;
- **vzdrževanje objekta:** dela, namenjena ohranjanju uporabnosti in vrednosti objekta, izboljšave, ki upoštevajo napredek tehnike, in manjši inštalacijski preboji.

Energetsko dovoljenje je treba pridobiti tudi za vsako rekonstrukcijo objektov za proizvodnjo EE z nazivno električno močjo, večjo od 10 MW, ki so priključeni na javno omrežje, ki spreminja energetske parametre objekta in katere obseg sprememb je tak, da je za rekonstrukcijski poseg treba pridobiti GD.

Skladno s 5. členom GZ-1 je pravnomočno GD in prijava začetka gradnje objekta pogoj za rekonstrukcijo in spremembo namembnosti zahtevnega, manj zahtevnega in nezahtevnega objekta ter za odstranitev zahtevnega ali manj zahtevnega objekta, ki se dotika objekta na tuji sosednji nepremičnini ali je od njega oddaljen manj kot en meter. Ne glede na navedeno se rekonstrukcija, ki je nujna za zmanjšanje ali odpravo posledic naravnih in drugih nesreč in s katero se vzpostavi prejšnje stanje objekta, pri čemer se lega, gabariti, namembnost in zunanost objekta ne spremenijo, in se z deli začne najpozneje v treh mesecih po naravni ali drugi nesreči, izvaja le na podlagi prijave začetka gradnje.

GD ni potrebno za vzdrževanje objektov in vzdrževalna dela v javno korist, za izvrševanje izrečenega inšpekcijskega ukrepa, pri manjši rekonstrukciji (pri tem je treba upoštevati pogoje za izvedbo manjše rekonstrukcije, skladno s 7. členom GZ-1).

Za investitorje je pomemben podatek, ali je pred začetkom gradnje ali rekonstrukcije objekta treba pridobiti projektne pogoje. S tem se namreč pridobijo potrebni podatki za izdelavo

⁸⁸. Ta korak ni obvezen in je potreben le v primeru, da investitor to želi.

projekta oz. priključka (t.j. mesto priključitve, vrsta priključnega voda itd.) in pogoje za gradnjo v bližini obstoječih elektroenergetskih vodov ali naprav. Investitor oz. uporabnik omrežja mora v primeru rekonstruiranega objekta pridobiti **SZP na elektrodistribucijsko omrežje** v naslednjih primerih: priključevanja več kot tri leta odklopljenega objekta, spremembe priključne moči, spremembe tehničnih karakteristik na prevzemno-predajnem mestu.

Kot je navedeno v ZSROVE, je **obnova SPTE** zlasti popolna ali delna zamenjava naprav ali sistemov in obratovalne opreme, za spremembo zmožljivosti ali povečanje učinkovitosti ali zmožljivosti te SPTE.

Če je za gradnjo razumljivo, da je potrebno GD, se pojem »rekonstrukcija« pogosto napačno uporablja in se zamenjuje z obnovo oz. vzdrževalnimi deli, za katere GD ni potrebno. **Za rekonstrukcijo je GD potrebno pridobiti.**

V spodnji preglednici so predstavljene lastnosti obnove in rekonstrukcije določenih SPTE. Podatki so osnovani glede na predvideno življenjsko dobo posameznih delov in celotne PN, obstaja pa tudi realna možnost, da se napravo obnovi oz. rekonstruira kasneje, če je ustrezno vzdrževana.

Vrsta PN, ki proizvaja EE s SPTE	Obnova oz. investicijsko vzdrževanje	Rekonstrukcija
Plinska SPTE, kjer se kot vrsta goriva uporablja bioplín ali deponijski plín, in je skladna z Uredbo o SO	Potrebno letno tekoče vzdrževanje in investicijsko vzdrževanje na pribl. 10.000 obratovalnih ur.	GD za SPTE, ki so skladne z Uredbo o SO, ni potrebno. Pred pričetkom rekonstrukcije je potrebno pridobiti projektne pogoje in SZP na elektrodistribucijsko omrežje in SZP na distribucijski sistem toplote (če je to potrebno).
Plinska SPTE, kjer se kot vrsta goriva uporablja bioplín ali deponijski plín, in je skladna z Uredbo o MN iz OVE in SPTE	Potrebno letno tekoče vzdrževanje in investicijsko vzdrževanje na pribl. 10.000 obratovalnih ur.	GD za rekonstrukcijo manjše SPTE, skladne z Uredbo o MN iz OVE in SPTE, ni potrebno. Pred pričetkom rekonstrukcije je potrebno pridobiti projektne pogoje in SZP na elektrodistribucijsko omrežje in SZP na distribucijski sistem toplote (če je to potrebno). Investitor mora zahtevati za priključitev manjše PN, ki jo vloži pri pristojnem distribucijskem operaterju, priložiti izpolnjen obrazec, določen v Prilogi, ki je sestavni del navedene uredbe. Z njim investitor izjavlja, da je njegova PN manjša PN in, da so bile pri njeni montaži upoštevane vse zahteve oziroma pogoji za montažo in priključitev manjših PN, ki so navedeni v omenjeni uredbi.
Plinska SPTE, kjer se kot vrsta goriva uporablja bioplín ali deponijski plín, in ki se ne uvršča med manjše ali med samooskrbne SPTE	Potrebno letno tekoče vzdrževanje in investicijsko vzdrževanje na pribl. 10.000 obratovalnih ur.	GD je za rekonstrukcijo potrebno. Pred pričetkom rekonstrukcije je potrebno pridobiti projektne pogoje in SZP na elektrodistribucijsko omrežje in SZP na distribucijski sistem toplote (če je to potrebno). Prav tako je potrebno pridobiti vsa ostala zahtevana soglasja in mnenja pristojnih mnenjedajalcev, skladno s predpisi.
SPTE, kjer se kot vrsta goriva uporablja lesna biomasa (les iz gozdov in nasadov (A1)), in je skladna z Uredbo o SO	Potrebno redno investicijsko vzdrževanje (vzdrževanje je dražje kot pri plinskih, vetrnih in hidro PN).	GD za SPTE in so skladne z Uredbo o SO, ni potrebno. Pred pričetkom rekonstrukcije je potrebno pridobiti projektne pogoje in SZP na elektrodistribucijsko omrežje in SZP na distribucijski sistem toplote (če je to potrebno).
SPTE, kjer se kot vrsta goriva uporablja lesna biomasa (les iz gozdov in nasadov (A1)) in je skladna z Uredbo o MN iz OVE in SPTE	Potrebno redno investicijsko vzdrževanje (vzdrževanje je dražje kot pri plinskih, vetrnih in hidro PN).	GD za rekonstrukcijo manjše SPTE, skladne z Uredbo o MN iz OVE in SPTE, ni potrebno. Pred pričetkom rekonstrukcije je potrebno pridobiti projektne pogoje in SZP na elektrodistribucijsko omrežje in SZP na distribucijski sistem toplote (če je to potrebno). Investitor mora zahtevati za priključitev manjše PN, ki jo vloži pri pristojnem distribucijskem operaterju, priložiti izpolnjen obrazec, določen v Prilogi, ki je sestavni del navedene uredbe. Z njim investitor izjavlja, da je njegova PN manjša PN in, da so bile pri njeni montaži upoštevane vse zahteve oziroma pogoji za montažo in priključitev manjših PN, ki so navedeni v omenjeni uredbi.
SPTE, kjer se kot vrsta goriva uporablja lesna biomasa (les iz gozdov in nasadov (A1)), in ki se ne uvršča med manjše ali med samooskrbne SPTE	Potrebno redno investicijsko vzdrževanje (vzdrževanje je dražje kot pri plinskih, vetrnih in hidro PN).	GD je za rekonstrukcijo PN potrebno. Pred pričetkom rekonstrukcije je potrebno pridobiti projektne pogoje in SZP na elektrodistribucijsko omrežje in SZP na distribucijski sistem toplote (če je to potrebno). Prav tako je potrebno pridobiti vsa ostala zahtevana soglasja in mnenja pristojnih mnenjedajalcev, skladno s predpisi.

PREGLIEDNICA 4

Lastnosti obnove in rekonstrukcije ter potrebni postopki glede na posamezen primer tipa SPTE.

3 PRIKLJUČEVANJE PROIZVODNIH NAPRAV NA DISTRIBUCIJSKO OMREŽJE

3.1 ZAHTEV GLEDE LEGALNOSTI GRADNJE PN

Na omrežje je možno priključiti samo **legalno zgrajene PN (SPTE)**. Za PN (SPTE), za katere ne veljajo izjeme (t.j. ne gre za SPTE skladno z Uredbo o SO ali za SPTE skladne z Uredbo o MN iz OVE in SPTE), je **potrebno GD, prijava začetka gradnje in pridobitev UD**.

3.2 ZAHTEV GLEDE INŠTALACIJ IN SKLADNOSTI

PN oz. njena oprema mora biti pred priključitvijo in tekom obratovanja skladna z zahtevami Uredbe RfG, SONDSEE, Pravilnika o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana znotraj določenih napetostnih mej⁸⁹, Pravilnika o elektromagnetni združljivosti⁹⁰, Pravilnika o radijski opremi⁹¹, RoHS, WEEE, izpolnjevati pa mora tudi določbe SON distributerja toplote/sistemskih obratovalnih navodilih za distribucijski sistem toplote za posamezno geografsko območje.

Primer zahtev po skladnosti za PN za **TIP A**⁹² (nazivna moč od 800 – 150 kW) pravi, da mora PN imeti:

- logični vmesnik (vhod), ki zagotavlja prenehanje oddaje izhodne delovne v 5 sekundah po prejemu navodila na vhodu,
- frekvenčno stabilnost,
- zmanjšanje delovne moči pri povišani frekvenci,
- zdržnost pri spremembi frekvence in
- avtomatski vklop v omrežje.

Zahteve so izpolnjene, če je oprema na seznamu odobrene opreme, ki je objavljen na spletni strani operaterja kombiniranega prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja ELES.

Električne inštalacije morajo izpolnjevati zahteve iz Pravilnika o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah⁹³, Tehnične smernice TSG-N-002:2021 Nizkonapetostne električne inštalacije, Pravilnika o zaščiti stavb pred delovanjem strele⁹⁴, Pravilnika o požarni varnosti v stavbah⁹⁵, Tehnične smernice TSG-1-001: 2019 Požarna varnost v stavbah, Tehnične smernice TSG-N-003: 2021 Zaščita pred delovanjem strele.

Energetski objekti, naprave in napeljave morajo skladno z 18. členom ZOTDS izpolnjevati tehnične in druge predpise ter obvezne standarde na področju strojne energetike, s katerimi se zagotavlja tehnična varnost obratovanja energetskih postrojev.

3.3 SOGLASJE ZA PRIKLJUČITEV (SZP) IN SKLENITEV POGODBE O PRIKLJUČITVI SPTE NA JAVNO ELEKTRODISTRIBUCIJSKO OMREŽJE

Osnovni dokument, ki ga je treba pridobiti za priključitev na omrežje, je **SZP**. To izdaja operater kombiniranega prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja (ELES) v upravnem postopku na podlagi vloge investitorja oz. njegovega pooblaščenca (npr. izvajalca SPTE na ključ).

⁸⁹. Pravilnik o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 39/16)

⁹⁰. Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (Uradni list RS, št. 39/16 in 9/20)

⁹¹. Pravilnik o radijski opremi (Uradni list RS, št. 3/16, 9/20, 124/23 in 30/25)

⁹². Za ostale razrede so zahteve glede skladnosti opredeljene v SONDSEE (Priloga 5, poglavje XVII)

⁹³. Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 140/21 in 199/21 – GZ-1)

⁹⁴. Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 140/21 in 199/21 – GZ-1)

⁹⁵. Pravilnik o požarni varnosti v stavbah (Uradni list RS, št. 31/04, 10/05, 83/05, 14/07, 12/13, 61/17 – GZ in 199/21 – GZ-1)

Pred izdajo SZP je možno pridobiti informacijo o možnosti priključitve, ki pa je merodajna samo na dan izdaje. V njej je navedena največja priključna moč SPTE, ki jo je še mogoče priključiti na obstoječe distribucijsko omrežje, vendar z izdajo informacije investitorju ni zagotovljena priključna moč za vključitev SPTE v omrežje. Zato potencialnim investitorjem priporočamo, da pred izgradnjo pridobijo SZP, saj jim šele izdano SZP zagotavlja priključitev SPTE s priključno močjo, navedeno v SZP.

SZP se v procesnem smislu izda po določbah ZUP. V skladu z omenjenim zakonom je rok za izdajo soglasja za priključitev 30 oz. 60 dni po prejemu popolne vloge – odvisno, ali gre za skrajšan ali posebni ugotovitven postopek glede na določila ZUP. Skrajšan postopek je v primerih, ko za ugotovitev dejstev ni treba opraviti posebnih dejanj v postopku (v postopku se lahko odloči takoj na podlagi vloge). V primeru nepopolne vloge se vlagatelja v roku petih delovnih dni pozove k dopolnitvi vloge.

ZSROVE določa krajše roke pri izdaji soglasij za priključitev PN za samooskrbo v primeru obstoječega prevzemno-predajnega mesta, in sicer 15 oz. 30 dni po prejemu popolne vloge – odvisno, ali gre za skrajšan ali posebni ugotovitven postopek glede na določila ZUP. V primeru nepopolne vloge se vlagatelja najpozneje 5 dni po prejemu vloge pozove k dopolnitvi vloge. Prav tako 50. člen ZSROVE navaja, da postopki izdaje dovoljenj, soglasij ali mnenj in drugih posamičnih upravnih aktov potrebnih za priključitev na omrežje, obratovanje ter vključitev energije iz OVE v omrežja za ogrevanje in hlajenje veljajo za:

- PN, vključno s tistimi, ki združujejo različne OVE,
- toplotne črpalke in
- objekte za shranjevanje EE oziroma toplote na isti lokaciji.

Postopek izdaje dovoljenj iz prejšnjega odstavka zajema vse faze od popolnosti vloge za izdajo dovoljenja do izdaje odločbe. V primeru, da projekt ne sovпада z drugimi fazami upravnega postopka, trajanje postopka izdaje dovoljenj ne vključuje:

- časa, v katerem se PN, njihovi priključki na omrežje in povezana omrežna infrastruktura, potrebna za zagotovitev stabilnosti, zanesljivosti in varnosti omrežja gradijo ali obnavljajo in
- časa za upravne postopke, potrebne za velike nadgradnje omrežja zaradi zagotavljanje stabilnosti zanesljivosti in varnosti omrežja.

Postopek izdaje dovoljenj se razlikuje glede na projekte, in sicer, ali gre za projekt na potencialnih ali predpisanih prednostnih območjih umeščanja PN, ki proizvajajo EE iz OVE oz. SPTE in ki so določena z ZUNPEOVE, ali pa projekte izven teh območij, kar prikazuje spodnja preglednica. ZUNPEOVE sicer neposredno ne obravnava SPTE.

Lokacija projekta	Osnovni rok	Možno podaljšanje
Izven prednostnih območij	Postopek izdaje dovoljenja sme trajati največ dve leti . Ne glede na navedeno, sme postopek trajati največ eno leto, v primeru: <ul style="list-style-type: none"> • obnove PN, • postavitve nove PN, kjer inštalirana zmogljivost ne presega 150 kW in • objekte za shranjevanje EE ali toplote na isti lokaciji. 	V izjemnih okoliščinah, na primer kadar je potrebna PVO, se lahko rok podaljša za največ šest mesecev z obrazloženim sklepom, ki mora biti izdan pred potekom roka, navedenem v stavku levo zgoraj. Le v primeru izjemnih okoliščin se lahko rok, naveden levo spodaj podaljša, in sicer za največ tri mesece z obrazloženim sklepom, ki mora biti izdan pred iztekom navedenega roka.

PREGLEDNICA 5

Rok postopka izdaje dovoljenj glede na lokacijo projekta.

Po pridobitvi SZP ter pridobitvi vseh potrebnih soglasij in dovoljenj sledi izgradnja PN in njena priključitev na omrežje. PN se v skladu s Pravilnikom o tehničnih zahtevah za priključitev PN električne energije na distribucijsko omrežje in o izvajanju 5. člena Uredbe Komisije (EU) št. 2016/631 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje (v nadaljevanju: Uredba RfG1⁹⁶) razvrščajo na štiri tipe. V kateri tip se PN uvršča, je odvisno od njene priključne moči, kar prikazuje spodnja preglednica.

Proizvodna naprava	Napetostni nivo	Priključna el. moč
TIP A	manjši od 110 kV	800 W do vključno 150 kW
TIP B	manjši od 110 kV	od 150 kW do 5 MW
TIP C	manjši od 110 kV	od vključno 5 MW do 20 MW
TIP D	manjši od 110 kV in enaka ali večja od 110 kV	priključna el. moč enaka ali večja od 20 MW

PREGLEDNICA 6

Tipi PN glede na napetostni nivo in priključno moč.

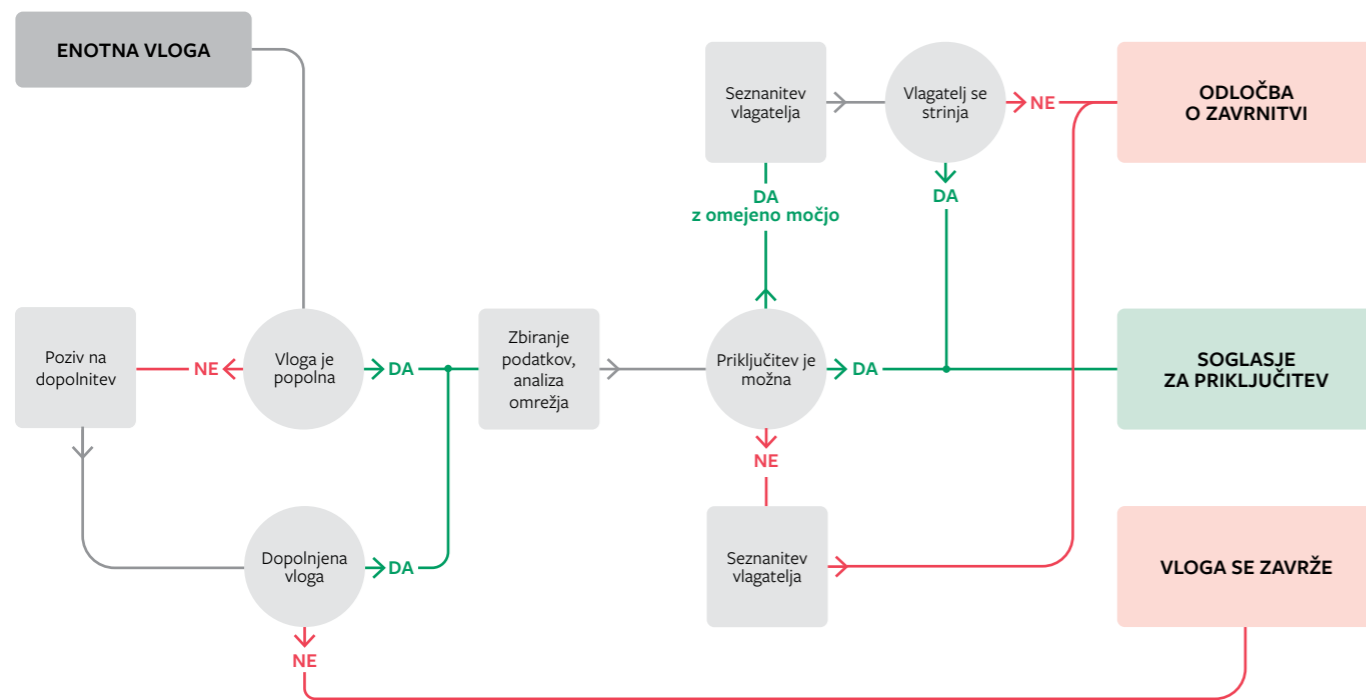
Tehnične zahteve in dokazila za priključitev se z velikostnim razredom stopnjujejo in so za vsakega izmed razredov podrobneje določene v Prilogi 5 SONDSEE.

3.4 PRIKLJUČEVANJE SPTE NA ELEKTRODISTRIBUCIJSKO OMREŽJE NA PODLAGI ENOTNE VLOGE

3.4.1 Enotna vloga za izdajo soglasja za priključitev SPTE

Vloga za izdajo SZP se posreduje elektrodistribucijskemu podjetju, ki upravlja z omrežjem na lokaciji, kjer se bo gradila oz. umeščala SPTE. Vloga se vloži na predpisanem obrazcu, imenovanem Enotna vloga, lahko tudi preko spletne aplikacije. V vlogi je treba navesti podatke o uporabniku, SPTE in predložiti tehnično dokumentacijo za postavitve oziroma gradnjo SPTE, ki zajema vse potrebne podatke, na osnovi katerih bo lahko ELES v SZP določil tehnične pogoje in način vključitve SPTE v omrežje. Dodatno je treba predložiti tudi dokazilo o lastništvu objekta na/v katerem se bo montirala SPTE, če investitor v SPTE in lastnik objekta nista ista oseba oziroma dokazilo o pravici postavitve SPTE (npr. za samooskrbo) na/v/ob (več) stanovanjski ali poslovno-stanovanjski stavbi.

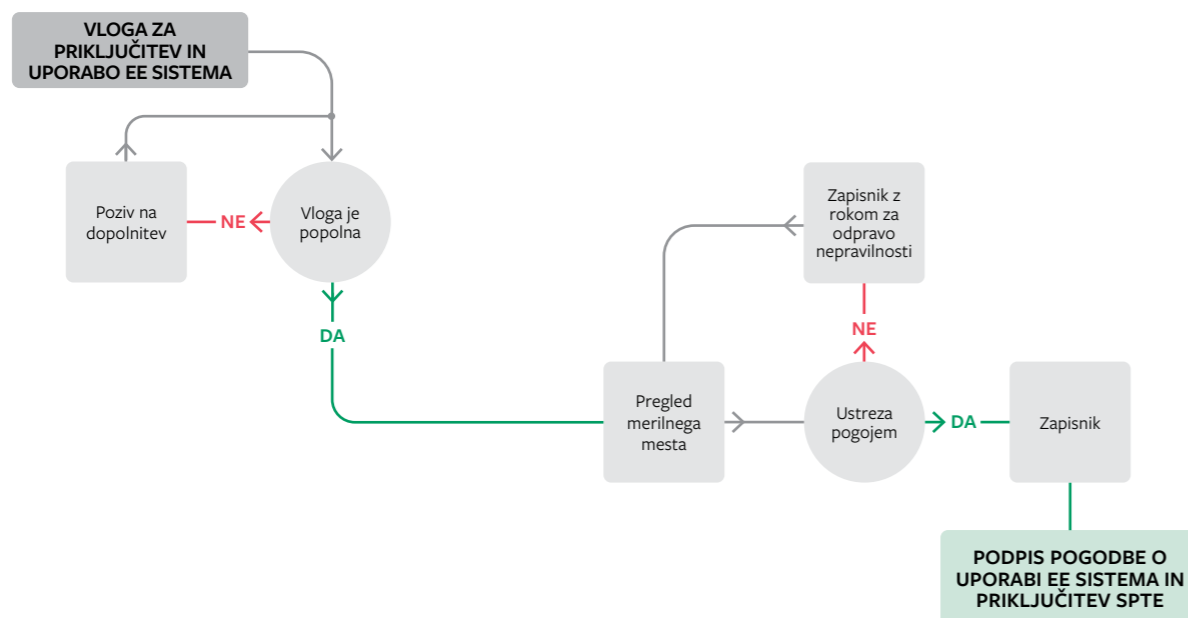
⁹⁶ Uredba o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje (Dostopno na: <https://www.eles.si/pre-gled-eu-uredby/dostop-do-omrezja>).

SLIKA 4
Potek izdaje SZP na podlagi enotne vloge.

3.4.2 Vloga za priključitev in uporabo elektrodistribucijskega sistema

Lastniki SPTE oziroma njihovi pooblaščenici morajo po izgradnji SPTE za izvedbo fizične priključitve na omrežje na pristojno elektrodistribucijsko podjetje posredovati Vlogo za priključitev in uporabo sistema. K vlogi je potrebno predložiti dokazila o legalnosti gradnje, skladnosti SPTE z veljavno zakonodajo, dokazila/meritve o ustreznosti inštalacij in kopijo pogodbe o nakupu in prodaji EE ali pogodbe o samooskrbi. Po preverbi vseh predloženih dokazil in ogledu na lokaciji SPTE s strani pooblaščenice osebe distribucijskega operaterja, odgovorna oseba distribucijskega operaterja sestavi zapisnik. V primeru neizpolnitve zahtev, se priključitev ne izvede, investitorju pa se določi rok za odpravo nepravilnosti in zatem opravi ponoven pregled.

SLIKA 5
Potek priključitve SPTE na podlagi SZP, izdanega po enotni vlogi.

3.5 PRIKLJUČEVANJE SPTE ZA SAMOOSKRBO NA ELEKTRODISTRIBUCIJSKO OMREŽJE NA PODLAGI ENOSTAVNE VLOGE

SPTE za samooskrbo končnih odjemalcev (v skladu z Uredbo o SO), katerih el. priključna moč **ne presega 50 kW**, je možno priključiti na omrežje z vložitvijo **enostavne vloge za priključitev** (42. čl. ZSROVE in 9. čl. Uredbe o SO). Celoten postopek od izdaje SZP do same priključitve poteka hitreje kot v primeru podaje enotne vloge za izdajo SZP za SPTE. Vsebina vloge je določena z Uredbo o SO in je dostopna na spletnih straneh ELES in elektrodistribucijskih podjetij.

Enostavna vloga se posreduje pisno ali po elektronski pošti elektrodistribucijskemu podjetju, ki potrdi prejem popolne enostavne vloge za priključitev najpozneje v **treh delovnih dneh** od prejema ali pa v tem roku vlagatelja pozove k njeni dopolnitvi.

V enostavni vlogi je treba navesti podatke o uporabniku, merilnem mestu, podatke o SPTE za SO, podatke o izvajalcu elektro montažnih del, o plačniku neposrednih stroškov priključevanja, predviden datum priključitve in predložiti naslednjo tehnično dokumentacijo ter ostala dokazila za izvedbo SPTE za SO:

- enopolna shema z vrisano točko priključitve v interno NN omrežje,
- tehnični podatki o tipu SPTE,
- izjave EU o skladnosti, certifikati za posamezni energijski modul/ali/in SPTE za SO, s katerimi se dokazuje izpolnjevanje zahtev Uredbe RfG in SONDSEE,
- dokazilo o lastništvu objekta v oz. na katerem se bo izvedla PN, če investitor v PN in lastnik nista ista oseba,
- katastrski načrt z osnovnim objektom z merilnim mestom, za katerim bo priključena SPTE za SO in objekti na/v/ob katerih bo nameščena,
- dokazilo o pravici postavitve SPTE za SO na/v večstanovanjski ali poslovno stanovanjski stavbi ali kot samostojnega objekta,
- kopija pogodbe o samooskrbi.

Enostavna vloga vsebuje tudi izjavi, da je nizkonapetostna električna inštalacija v objektu, na katero bo priključena SPTE za SO, pripravljena in sposobna za priklop SPTE za SO, skladno s Pravilnikom o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah in Tehnično smernico TSG_N_002:2021 ter, da SPTE za SO izpolnjuje zahteve iz Uredbe o SO.

Distribucijski operater lahko za SPTE za SO, katerih priključna el. moč ne presega 50 kW, v enem mesecu po prejemu popolne enostavne vloge z odločbo zavrne priključitev zaradi utemeljenih varnostnih pomislekov oziroma tehnične nezdržljivosti komponent sistema ali predlaga drugačne pogoje za priključitev.

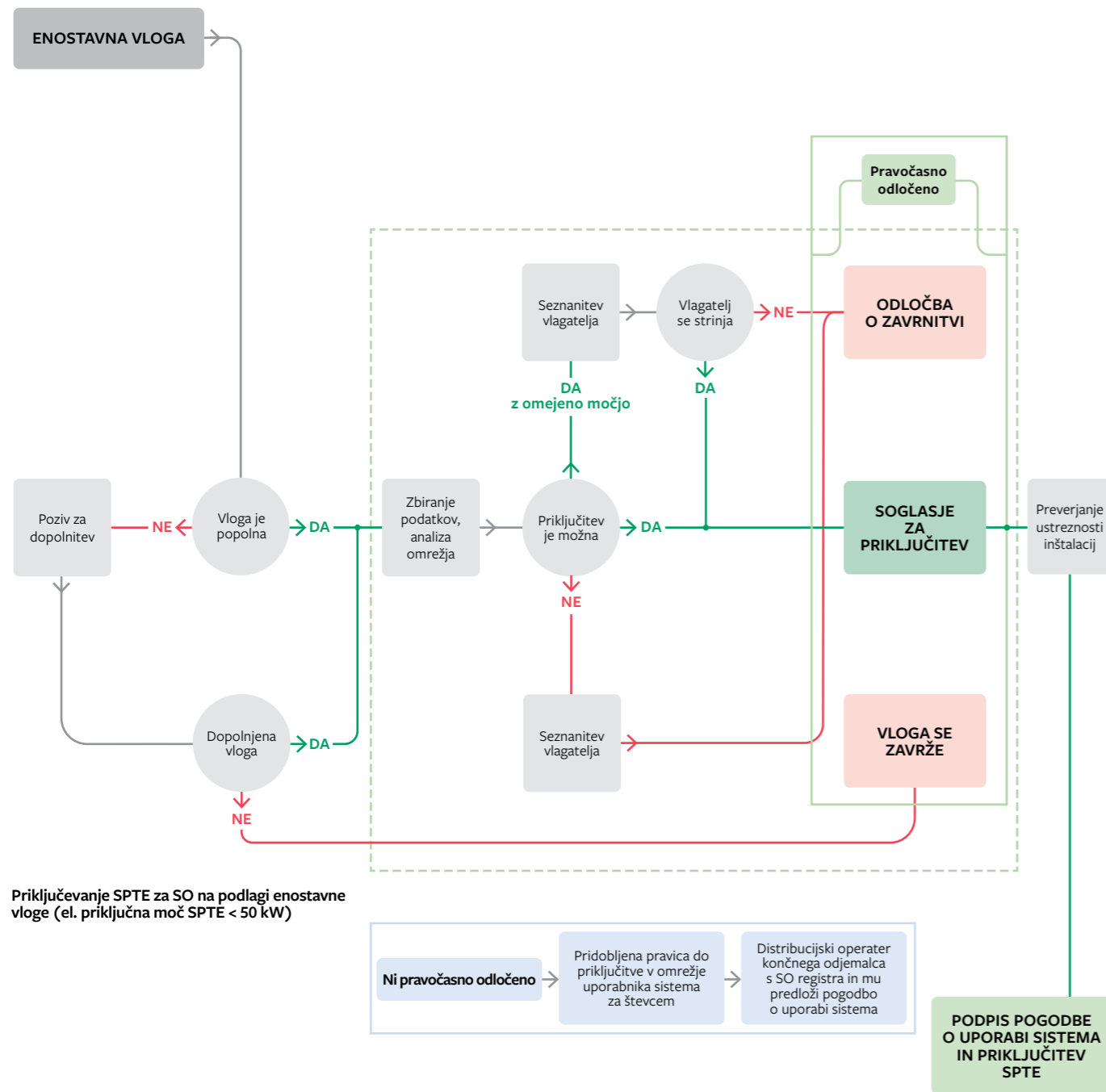
Če distribucijski operater ne izda odločbe iz prejšnjega odstavka in je ne vroči stranki v enem mesecu po prejemu popolne enostavne vloge se šteje, da je končni odjemalec s SO pridobil pravico do priključitve v omrežje uporabnika sistema za števecem.

V tem primeru distribucijski operater v **15 dneh po pridobitvi pravice do priključitve končnega odjemalca s SO registrira in mu predloži pogodbo o uporabi sistema.**

V primeru, da je vloga zavrnjena, distribucijski operater predlaga drugačne pogoje za priključitev (v kolikor je to izvedljivo) v smislu ohranitve stabilnosti, zanesljivosti in varnosti omrežja.

Izvajalec nalog distribucijskega operaterja pred priklopom opravi pregled o čemer sestavi zapisnik, v katerem opredeli rok za odpravo morebitnih nepravilnosti. V primeru, da uporabnik v zastavljenem roku iz zapisnika izvajalcu nalog distribucijskega operaterja ne dostavi dokazil o odpravi nepravilnosti (npr. kopije merilnega poročila), se takšen objekt odklopi.

Distribucijski operater lahko za SPTE za SO (el. priključna moč < 50 kW), v 1 mesecu po prejemu popolne enostavne vloge z odločbo zavrne priključitev zaradi tehnične nezmožljivosti javnega omrežja po vključevanju novih PN, utemeljenih varnostnih pomislekov oziroma tehnične nezdržljivosti komponent sistema ali predlaga drugačne pogoje za priključitev. Če distribucijski operater ne izda odločbe in je ne vroči stranki v 1 mesecu po prejemu popolne enostavne vloge se šteje, da je končni odjemalec s SO pridobil pravico do priključitve v omrežje uporabnika sistema za števecem.

Priključevanje SPTE za SO na podlagi enostavne vloge (el. priključna moč SPTE < 50 kW)

SLIKA 6 Potek priključitve SPTE za SO po enostavnem postopku.

3.6 NAČINI PRIKLJUČEVANJA V ELEKTRODISTRIBUCIJSKI SISTEM

Zakonodaja dopušča različne načine priključitve odjemalcev in PN ter njihovih kombinacij v omrežje. Gre za t. i. tipske sheme, ki so opisane v nadaljevanju.

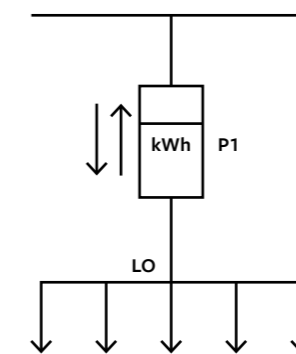
3.6.1 Tipska priključna shema za proizvodno napravo - PS.1

Najbolj poznana je splošna priključna shema PS.1. Po tej tipski shemi so priključeni gospodinjstvi odjemalci (npr. stanovanjske hiše), pri čemer gre za samostojno neposredno vključitev odjemalca v distribucijsko omrežje. Tudi PN je lahko samostojno priključena neposredno na distribucijsko omrežje po tipski shemi PS.1 in proizvedeno EE oddaja v omrežje preko števca P2 za namene prodaje oz. prejemanje podpore za neto proizvedeno EE v obliki zagotovljenega odkupa ali obratovalne podpore, pri tem pa ni nujno, da obstaja lasten odjem proizvedene EE.

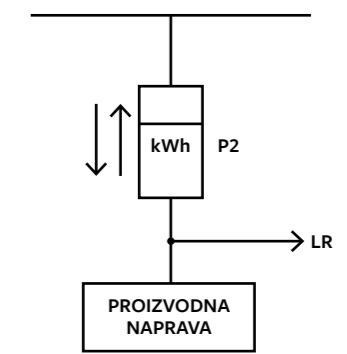
Splošna tipska shema PS.1 se lahko deli na naslednje tipe:

- **Tip A:** za odjem končnega odjemalca,
- **Tip B:** za PN ali HEE ali PEV ali podobnih naprav in
- **TIP C:** za kombinacijo obeh predhodnih namenov.

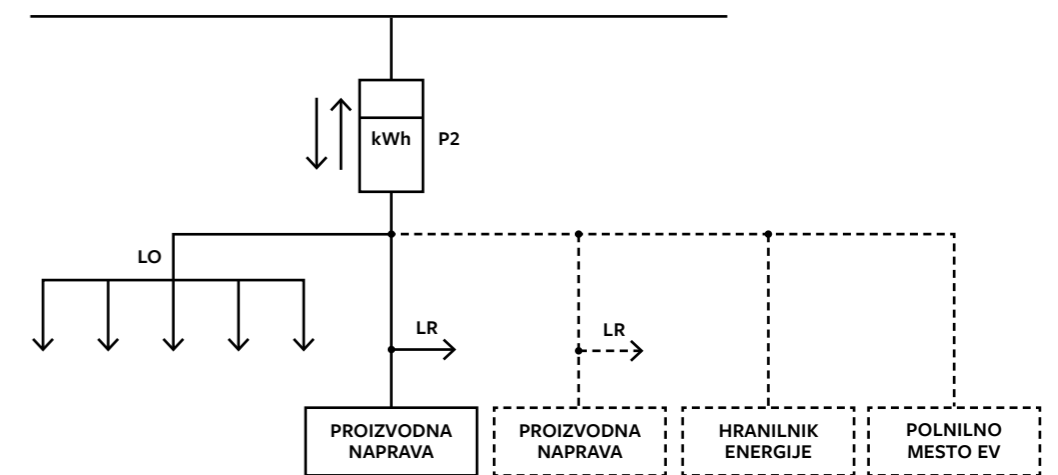
Tipi splošne priključne tipske sheme PS.1 so prikazani na spodnjih slikah.

SLIKA 7 Splošna tipska shema PS.1 - A - za odjem končnega odjemalca.

SLIKA 8 Tipska shema PS.1 - B za PN ali HEE ali PEV ali podobnih naprav.

SLIKA 9 Tipska shema PS.1 - C za kombinacijo obeh predhodnih dveh namenov.

K PN je možno dodati tudi hranilnik električne in/ali toplotne energije.

Dopustna je razširitev omenjene sheme na več PN, hranilnikov električne energije (HEE) ali toplotne energije, polnilnic za električna vozila (PEV) in lasten odjem (LO), pri tem pa mora biti lastnik PN oz. naprav in lastnega odjema ista oseba.

Splošna tipska shema PS.1 se za PN uporablja v naslednjih primerih:

- ko je ob postavitvi PN prisoten lasten odjem ali če ni prisoten,
- ko sta lastnik PN in lastnik lastnega odjema ista pravna ali fizična oseba,
- ko lastnik PN ne bo zaprosil za podporo proizvedeni EE oziroma se strinja, da je osnova za določitev podpore izmerjena energija na števcu P2 oddana v javno omrežje in
- ko se lastnik PN strinja, da bo prejemal potrdilo o izvoru za energijo na osnovi količin EE izmerjenih na števcu P2, ki je bila oddana v javno omrežje.

Splošna tipska shema PS.1 se za HEE in polnilna mesta EV uporablja v naslednjih primerih:

- ko je ob postavitvi HEE ali polnilnega mesta EV prisoten lasten odjem ali če ni prisoten,
- ko sta lastnik HEE ali polnilnega mesta EV in lastnik lastnega odjema ista pravna ali fizična oseba,
- ko bo storitve HEE ali polnilnega mesta EV koristil samo lastnik lastnega odjema in
- ko lastnik polnilnega mesta EV ne bo želel izbrati drugega dobavitelja kot ga ima izbranega za lastni odjem.

Navidezna priključna moč odjema ali oddaje (vsota vseh priključenih PN, HEE ali polnilnih mest EV) ne sme presegati prenosne zmogljivosti priključka na javno omrežje in mora izpolnjevati enega izmed pogojev navedenih v 84. členu SONDSEE.

3.6.2 Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.2

Tipska priključna shema PS.2 je namenjena za registracijo podpor za PN, sistemskih storitev, ki jih uporabniki distribucijskega sistema nudijo distribucijskemu operaterju, in posebnih storitev, ki jih uporabniki distribucijskega sistema nudijo sistemskemu operaterju, agregatorju, dobavitelju in drugim tretjim osebam.

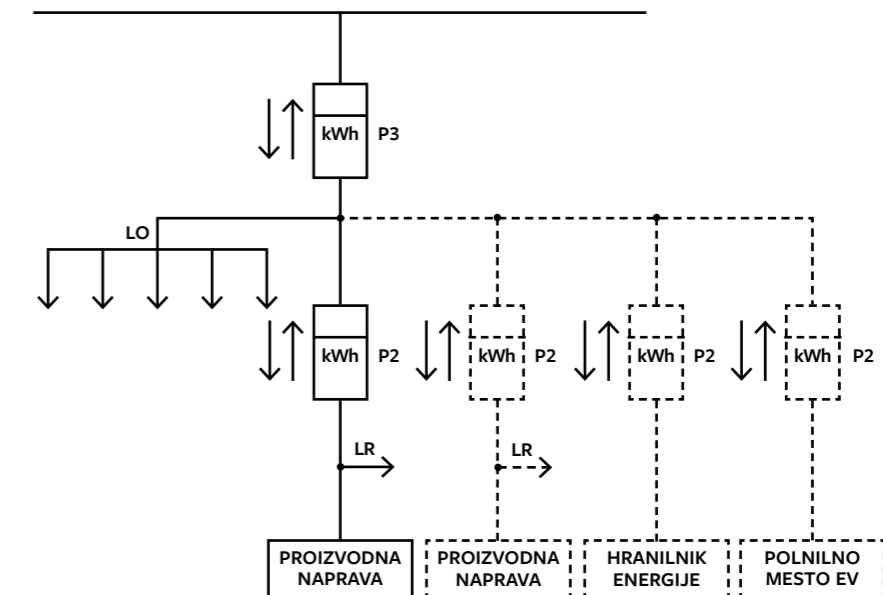
Splošna tipska priključna shema PS.2 se za PN uporablja v naslednjih primerih:

- ko je ob postavitvi PN prisoten lasten odjem,
- ko sta lastnik PN in lastnik lastnega odjema različni pravni ali/in fizični osebi, pri čemer mora lastnik lastnega odjema biti tudi lastnik merilnega mesta P3,
- ko bo lastnik PN zaprosil za podporo proizvedeni EE oziroma se ne strinja, da je osnova za določitev podpore izmerjena energija na števcu P3 oddana v javno omrežje in
- ko se lastnik PN ne strinja, da bo prejemal potrdilo o izvoru za energijo na osnovi količin EE izmerjenih na števcu P3, ki je bila oddana v javno omrežje.

Splošna tipska shema PS.2 se za HEE in polnilna mesta EV uporablja v naslednjih primerih:

- ko je ob postavitvi HEE ali polnilnega mesta EV prisoten lasten odjem,
- ko sta lastnik HEE ali polnilnega mesta EV in lastnik lastnega odjema različni pravni ali/in fizični osebi, pri čemer mora lastnik lastnega odjema biti tudi lastnik merilnega mesta P3,
- ko bo lastnik HEE ali polnilnega mesta EV storitve le-teh nudil tudi tretjim osebam in
- ko bo lastnik polnilnega mesta EV želel izbrati drugega dobavitelja kot je izbran na merilnem mestu P3.

Pri tem je potrebno upoštevati pogoje SONDSEE v 88., 89. in 90. členu SONDSEE.

SLIKA 10
Tipska shema PS.2.

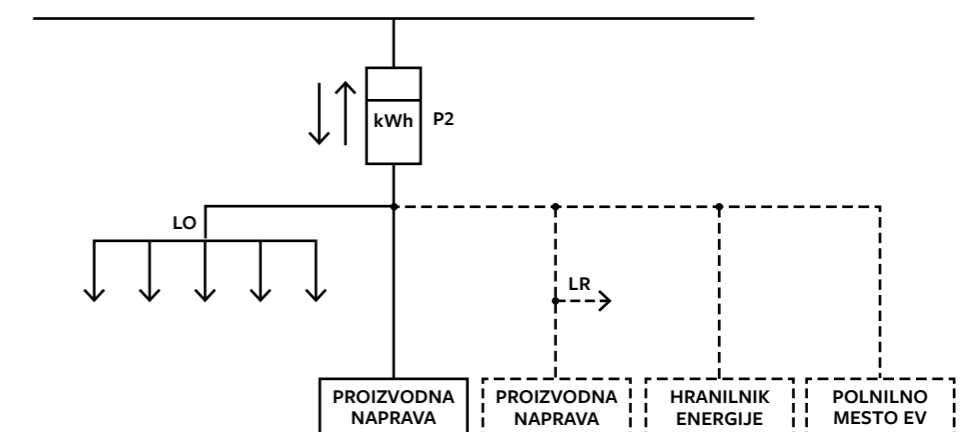
Pri tej tipski shemi je prisoten lasten odjem, tako da se del proizvedene EE porabi v notranjem omrežju, na katerega je PN priključena. Če lastnik PN ni hkrati tudi lastnik merilnega mesta odjema, mora s priključitvijo soglašati tudi lastnik objekta oz. odjemnega mesta, preko katerega se obračunava odjem objekta. Če proizvajalec izpolni pogoje za vstop v podporo shemo, je možna pridobitev obratovalne podpore ali zagotovljenega odkupa za vso neto proizvedeno EE, izmerjeno na merilnem mestu P2. Neporabljena EE se odda preko števca P3 v javno distribucijsko omrežje in se proda na trgu.

3.6.3 Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.3

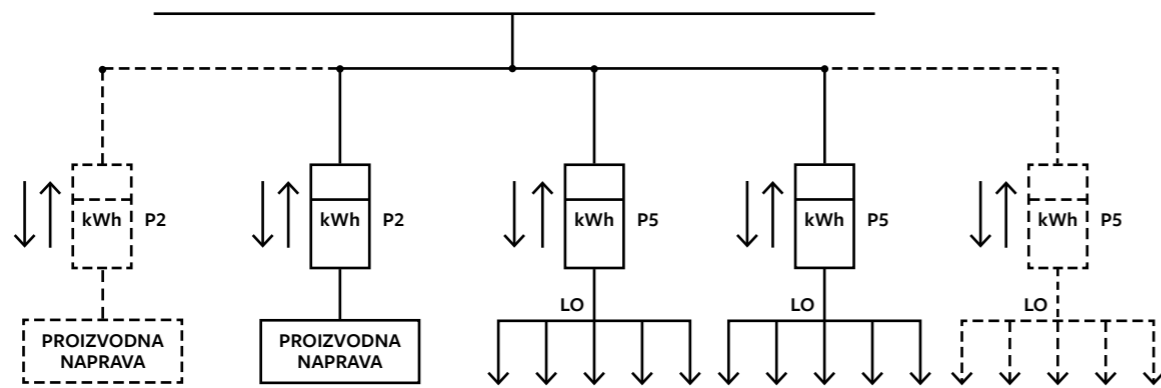
Tipska shema PS.3 se deli na naslednja tipa:

- **Tip A:** namenjena individualni samooskrbi ali
- **Tip B:** namenjena skupnostni samooskrbi z najmanj eno PN in najmanj 2 končnima odjemalcema.

Tipa tipske sheme PS.3 sta prikazana na spodnjih slikah.

SLIKA 11
Tipska shema PS.3 – A.

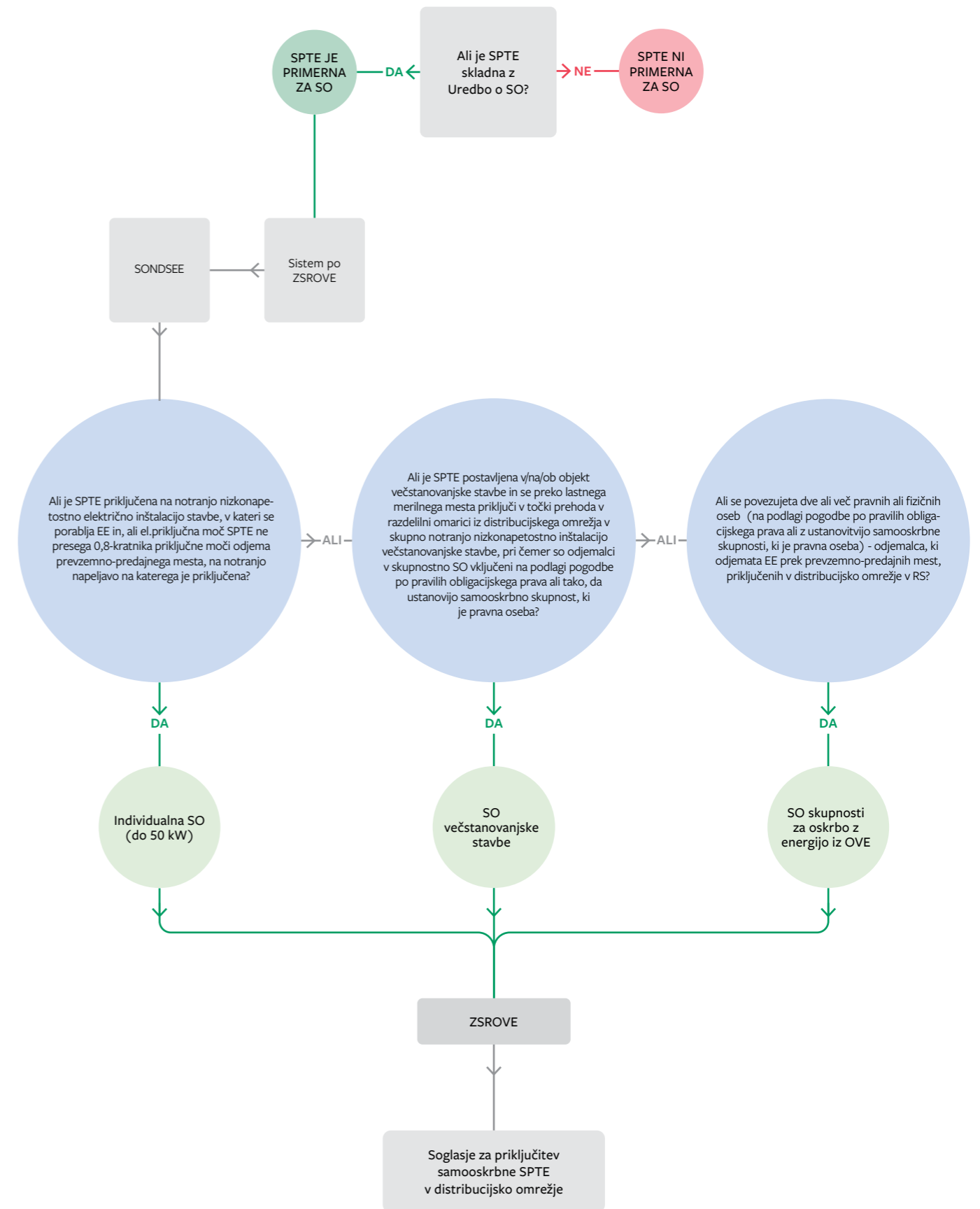
SLIKA 12
Tipična shema PS.3 - B.

Splošna tipična shema PS.3A je namenjena za priključevanje individualne samooskrbe. Uporabnik sistema je dolžan v svoji interni inštalaciji zagotoviti selektivnost vseh ustreznih predpisanih zaščit, tako da ne bo prihajajo do neželenih delovanj le-teh. Splošna tipična shema PS.3B je namenjena za priključevanje skupnostne samooskrbe.

Pogoj za uporabo splošne tipične sheme PS.3A za individualno samooskrbo je, da navidezna priključna moč oddaje (vsota vseh priključenih PN, HEE ali polnilnih mest EV) ne sme biti večja od 80 % priključne moči odjema na merilnem mestu, skladno s predpisi, ki urejajo samooskrbo (91. in 92. člen SONDSEE).

3.6.4 Primernost naprave za samooskrbo

Samooskrba je v skladu z Uredbo o SO proizvodjanje EE iz OVE za celotno ali delno pokrivanje lastnega odjema EE z napravo za samooskrbo (v primeru individualne samooskrbe) oziroma potreb po EE v skupnostno samooskrbo vključenih odjemalcev z napravo za samooskrbo (v primeru skupnostne samooskrbe). Spodnja slika grafično prikazuje kdaj gre za samooskrbo.

SLIKA 13
Kdaj gre za samooskrbo?

3.6.4.1 Samooskrba skladno s pogoji ZSROVE in sistemom urejenim po EZ-1

S koncem leta 2024 se je zaključila možnost vstopa v t.i. način SO z neto merjenjem EE, ki je bil omogočen z Energetskim zakonom (EZ-1, 315.a člen) in Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 17/19 in 197/20) – neveljaven predpis že vse od začetka leta 2016. Posebnosti tovrstne SO je bilo enoletno obračunsko obdobje in netiranje oddane EE s prevzeto EE v obračunskem obdobju (kWh za kWh).

Letno netiranje (letni obračun) je bil zelo učinkovit ukrep za spodbujanje investicij v SPTE za SO, a ga Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU⁹⁷ ne dopušča več.

Lastniki SPTE za SO, ki so vključeni v ta način obračuna trenutno lahko ohranjajo tovrstni način obračuna, dokler ne naredijo spremembe na SPTE za SO, ki bi zahtevala izdajo novega SZP. Lahko pa prostovoljno preidejo na nov način obračuna po novi zakonodaji, ki je opisan v nadaljevanju. Prehod v obratni smeri ni mogoč.

ZSROVE ukinja letni obračun kot ga je poznal stari EZ-1 in prepušča obračun prevzete/oddane EE trgu, torej odnosu med dobaviteljem in končnim odjemalcem za SO. Kot je zapisano v V. poglavju ZSROVE, končni odjemalec z dobaviteljem sklene pogodbo o samooskrbi. To je vrsta pogodbe o dobavi EE in mora poleg obveznih sestavin, določenih z zakonom, ki ureja oskrbo z EE, vsebovati tudi določbe o odkupu EE, proizvedene v SPTE za SO, ki je bila oddana v omrežje. Pogodba o samooskrbi lahko vsebuje tudi določbe o določanju obračunskih količin za potrebe obračuna dobavljene EE.

Končni odjemalec s SO lahko za proizvedeno EE sklene tudi pogodbo o nakupu EE iz OVE, vendar se mora v tem primeru registrirati za opravljanje dejavnosti proizvodnje EE.

Z Uredbo o SO so določeni podrobnejši pogoji za posamezne vrste SO, način obračuna EE in način obračuna dajatev za končne odjemalce s SO, kakor tudi pogoji za priključitev naprave za SO.

Za EE, prevzeto iz javnega omrežja, plačujejo končni odjemalci s SO omrežnino, ki je neizključujoča in odraža stroške in koristi SO, ter druge javne dajatve, ki se obračunavajo na količino EE, prevzete iz javnega omrežja. Končnemu odjemalcu v skupnostni samooskrbi se pri določitvi višine omrežnine upošteva obseg uporabe omrežja. Prav tako končni odjemalci s SO ne plačajo sorazmernega dela prispevka glede na priključno moč za zagotavljanje podpor proizvodni energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz OVE. Še naprej pa velja, da za EE, oddano v omrežje, končni odjemalec s SO ne plača omrežnine in drugih javnih dajatev. Prav tako to velja za lastno proizvedeno EE iz OVE, ki je lahko tudi shranjena in ostane v njegovi stavbi. Končni odjemalec s SO za EE, prevzeto iz omrežja, ne plača prispevka na rabo energije za povečanje energetske učinkovitosti.

ZSROVE tudi razširja **možnost samooskrbne skupnosti OVE na celotno distribucijsko omrežje v Republiki Sloveniji**. To v praksi pomeni, da se bodo pod pogoji iz V. poglavja ZSROVE v skupnost OVE lahko povezali posamezni končni odjemalci iz distribucijskega omrežja ne glede na lokacijo SPTE za SO in stavbe, ki jo želijo vključiti v samooskrbo.

Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (v nadaljevanju: Omrežninski akt) določa način obračunavanja omrežnine in sicer glede na priključno moč merilnega

mesta ter na količino prevzele EE iz javnega omrežja. Trenutno sta predpisani dve sezoni (višja sezona = november -> februar; nižja sezona = marec -> oktober) in pet časovnih blokov. Omrežninski akt je bil v času nastajanja tega priročnika v reviziji.

Omrežnina za moč za posamezni časovni blok se izračunava tako, da se zmnoži dogovorjeno obračunsko moč⁹⁸ posameznega bloka (v kW) z vrednostjo tarifne postavke za moč za posamezni časovni blok (EUR/kW). Mesečni znesek omrežnine za moč je seštevek vrednosti omrežnine za moč vseh nastopajočih časovnih blokov v mesecu. **Omrežnina za energijo** se izračuna kot zmnožek prevzete energije iz omrežja (v kWh) in tarifne postavke za energijo (EUR/kWh) za posamezni časovni blok. Mesečni znesek omrežnine za energijo je seštevek vrednosti omrežnine za energijo vseh nastopajočih časovnih blokov v mesecu.

Odjemalci z nameščeno SPTE za SO po sistemu letnega obračuna (net-metering) **vsak mesec plačajo omrežnino za moč glede na dogovorjeno obračunsko moč**. Omrežnina za prevzeto EE se plača le v primeru, če je količina prevzete EE iz omrežja v opazovanem koledarskem letu presega količino EE, ki je bila v tem obdobju oddana v omrežje. Takrat se omrežnina za EE izračuna kot zmnožek neto prevzete EE iz omrežja (primanjkljaj prevzete EE) in enotne tarifne postavke za omrežnino za EE⁹⁹.

3.6.4.2 Skupnostna samooskrba

Skupnostna samooskrba po Uredbi o SO pomeni **SO večstanovanjske stavbe in SO skupnosti za oskrbo z energijo iz OVE**, za celotno ali delno pokrivanje potreb vsaj dveh odjemalcev, povezanih v skupnostno samooskrbo, z eno ali več napravami za SO. **SO večstanovanjske stavbe** je samooskrba končnih odjemalcev v večstanovanjski, poslovno-stanovanjski, stanovanjsko-poslovni ali poslovni stavbi s poslovnimi prostori, ki imajo lastna prevzemno-predajna mesta, ali drugi stavbi z dvema ali več prevzemno-predajnimi mesti, priključenimi na skupno notranjo nizkonapetostno inštalacijo te stavbe. V SO večstanovanjske stavbe se lahko povežejo odjemalci, ki odjemajo EE za lastne potrebe prek dveh ali več prevzemno-predajnih mest iste večstanovanjske stavbe in ki v SO lahko vključijo tudi eno ali več prevzemno-predajnih mest, prek katerega oziroma katerih se z EE oskrbujejo skupni prostori ali skupne naprave večstanovanjske stavbe ali ki v SO vključijo dve ali več prevzemno-predajnih mest skupne rabe. V primeru SO večstanovanjske stavbe je naprava za SO prek prevzemno-predajnega mesta naprave za SO priključena na točki prehoda v razdelilni omarici iz distribucijskega omrežja v skupno notranjo nizkonapetostno inštalacijo večstanovanjske stavbe, na katero so priključena prevzemno-predajna mesta, vključena v SO te večstanovanjske stavbe. V **SO skupnosti za oskrbo z energijo iz obnovljivih virov** se lahko vključijo odjemalci, ki odjemajo EE prek prevzemno-predajnih mest, priključenih na distribucijsko omrežje v RS. V primeru samooskrbne skupnosti je naprava za SO prek prevzemno-predajnega mesta naprave za SO priključena na distribucijsko omrežje.

Skupne določbe glede skupnostne SO so sledeče. Lastnik naprave za skupnostno SO lahko prodaja svoj količinski delež proizvodnje, pri čemer se obravnava kot proizvajalec skladno z zakonom, ki ureja oskrbo z EE. **Odjemalci se v skupnostno SO vključijo na podlagi pogodbe po pravilih obligacijskega prava ali tako, da ustanovijo skupnost na področju energije iz obnovljivih virov, ki je pravna oseba, pod pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja spodbujanje rabe obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: skupnost OVE)**. Če so odjemalci v skupnostno samooskrbo vključeni na podlagi pogodbe po pravilih obligacijskega prava, ta določa zlasti medsebojna razmerja, režim določanja ključa delitve proizvodnje, ključ delitve proizvodnje, pravice in obveznosti tretje osebe in odjemalca glede upravljanja naprave. Če je

⁹⁸. Dogovorjena obračunska moč v skladu z 2. členom Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (Ur. list RS, št. 146/22, 161/22, 50/23, 71/23, 117/23, 5/24, 30/24, 49/24, 107/24 in 27/25) pomeni vnaprej določeno obračunsko moč uporabnika sistema, ki ne sme biti večja od priključne moči iz soglasja za priključitev, pri čemer priključna moč iz soglasja za priključitev za potrebe določitve obračunske moči pomeni tudi moč, določeno z dejanskim omejevalcem toka na prevzemno predajnem mestu.

⁹⁹. Primerjava izračuna letnega stroška omrežnine po starem in novem sistemu za povprečnega gospodinjstva odjemalca je dostopna na: https://www.uro.si/documents/d/guest/uro_clanek_izracun-letnega-zneska-omreznine-oktober-2024_2_11_2024_final.

⁹⁷. Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0944>)

lastnik ali upravljavec naprave za SO tretja oseba, mora biti stranka te pogodbe. Za obveznosti na podlagi te pogodbe ne velja solidarna odgovornost. Če so odjemalci v skupnostno SO vključeni prek skupnosti OVE, lahko vsebine iz prejšnjega stavka določa akt, ki je podlaga za ustanovitev ali delovanje skupnosti OVE, vsakokratni ključ delitve proizvodnje pa se lahko podrobneje določi tudi v ločeni pogodbi. V primeru odklopa prevzemno-predajnega mesta, vključenega v skupnostno SO skladno z določbami zakona, ki ureja oskrbo z EE, mora oseba, pooblaščenca za komunikacijo z distribucijskim operaterjem v zvezi z izvajanjem skupnostne SO in za spremembe podatkov skupnostne SO, takoj sporočiti spremenjen ključ delitve proizvodnje, ki velja od odklopa naprej. Če tega ne stori, količinski delež proizvodnje, ki pripada odklopljenemu prevzemno-predajnemu mestu, pripade lastniku naprave za skupnostno SO, če je registriran kot proizvajalec skladno z zakonom, ki ureja oskrbo z EE, nasprotno pa se realizacija neodplačno upošteva v bilančni skupini ali podskupini distribucijskega operaterja za namen pokrivanja izgub.

Tipna shema za skupnostno samooskrbo (PS.3 – B) je opisana v *poglavju 3.6.3 Tipna priključna shema za proizvodno napravo - PS.3.*

4 PRAVNO ORGANIZACIJSKI STATUSI IN DAVČNO-FINANČNI VIDIK

Lastniki SPTE imajo lahko različne pravno organizacijske statute. Pravnoorganizacijski status vpliva na davčno-finančni vidik, ki je poleg tega odvisen še od drugih dejavnikov, kot so velikost PN, ostale dejavnosti, ki se opravljajo itd.

Investitorji v SPTE so lahko tako pravne kot tudi fizične osebe, pri čemer pa pravno organizacijski status investitorja vpliva tudi na finančno-davčni vidik.

Najpogostejše pravno organizacijske oblike, ki so vključene v izvajanje investicije v SPTE, so lahko:

- fizične osebe (samo v primeru samooskrbe),
- nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji (n.d.d.k.)¹⁰⁰,
- fizične osebe, vpisane v register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje EE (REZ)¹⁰¹. Gre za fizične osebe, ki želijo v pravnem položaju zasebnika opravljati dejavnost proizvodnje EE, dejavnost pa opravljajo le z eno PN na OVE ali SPTE z nazivno močjo do 50 kW. Fizične osebe, vpisane v register, imajo možnost vstopa v podporno shemo oziroma prodaje EE. Registrirana dejavnost je pogoj za zakonito prodajo EE oziroma izdajo računov,
- samostojni podjetniki (s. p.),
- družbe z omejeno odgovornostjo (d. o. o.), delniške družbe (d. d.), ostale, manj pogoste oblike družb (d. n. o, k. d. ...),
- zadruga (z.o.o.) in
- zavodi (javni in zasebni).

V spodnji preglednici je predstavljenih nekaj primerov najpogostejših pravno organizacijskih statusov in značilnosti, ki so za njih pomembne in relevantne pri investicijah v SPTE.

100. Fizična oseba s statusom n.d.d.k. z velikostnimi omejitvami za PN kot to določa 19. člen Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15, 36/18, 151/22 in 4/25).

101. V Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije (REZ), se vpišejo osebe, ki želijo v pravnem položaju zasebnika opravljati dejavnost proizvodnje električne energije, dejavnost pa opravljajo le z eno proizvodno napravo na obnovljive vire energije ali za soproizvodnjo z visokim izkoristkom z nazivno močjo do 50 kW. Več o tem: https://www.ajpes.si/Registri/Drugi_registri/Proizvajalci_elektricne_energije/Splosno.

Pravno organizacijski status	Fizična oseba, ZAPOSLEN	Fizična oseba, UPOKOJENEC	Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji (n.d.d.k.); DOPOLNILNA DEJAVNOST NA KMETIJI ¹⁰²
Davčna stopnja	Dobava in montaža SPTE je obdavčena po nižji stopnji DDV (9,5 % DDV), če je zaračunana neposredno investitorju, ob pogoju, da se montira na stan. objekt, ki je del socialne politike (stanovanje je del socialne politike, če v večstanovanjski stavbi ne presega 120 m ² ali v enostanovanjski stavbi ne presega 250 m ² uporabne površine stan. objekta), in predstavlja pripadajoči del takega objekta. Gradbeni elementi ali inštalacije, naprave in oprema mora biti v lasti lastnikov stanovanjskega objekta. Pri tem je pomembno še, da se storitev uvršča pod šifro F standardne klasifikacije dejavnosti - F/GRADBENIŠTVO. Podrobneje Tehnična smernica TSG-V-006:2022 za razvrščanje objektov, SPTE klasificira med elektrarne in druge energetske objekte - 23021 in so kot take obdavčene po splošni stopnji DDV. Če gre za dobavo in montažo SPTE, ki ne predstavlja pripadajočega dela stan. objekta (jo je mogoče odstraniti brez spremembe zgradbe oziroma ni trajno spojena z nepremičnino), je dobava in montaža obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV). Če davčni zavezanec dobavi le PN (SPTE) (brez montaže), ni opravljena storitev, temveč dobava blaga, ki je obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV) ¹⁰³ .	Dobava in montaža SPTE je obdavčena po nižji stopnji DDV (9,5 % DDV), če je zaračunana neposredno investitorju, ob pogoju, da se montira na stan. objekt, ki je del socialne politike (stanovanje je del socialne politike, če v večstanovanjski stavbi ne presega 120 m ² ali v enostanovanjski stavbi ne presega 250 m ² uporabne površine stan. objekta), in predstavlja pripadajoči del takega objekta. Gradbeni elementi ali inštalacije, naprave in oprema mora biti v lasti lastnikov stanovanjskega objekta. Pri tem je pomembno še, da se storitev uvršča pod šifro F standardne klasifikacije dejavnosti - F/GRADBENIŠTVO. Podrobneje Tehnična smernica TSG-V-006:2022 za razvrščanje objektov, SPTE klasificira med elektrarne in druge energetske objekte - 23021 in so kot take obdavčene po splošni stopnji DDV. Če gre za dobavo in montažo SPTE, ki ne predstavlja pripadajočega dela stan. objekta (jo je mogoče odstraniti brez spremembe zgradbe oziroma ni trajno spojena z nepremičnino), je dobava in montaža obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV). Če davčni zavezanec dobavi le PN (SPTE) (brez montaže), ni opravljena storitev, temveč dobava blaga, ki je obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV) ¹⁰³ .	Nosilci so zavezanci k plačilu davka od dohodkov iz dejavnosti, pod kar se šteje dohodek brez znižanj, povečanji in davčnih olajšav, kot je izkazan v davčnem obračunu akontacije dohodnine. Zavezanec lahko davčno osnovo ob upoštevanju pogojev ugotavlja tudi z upoštevanjem normiranih odhodkov. Dobava in montaža SPTE je obdavčena po nižji stopnji DDV (9,5 % DDV), če je zaračunana neposredno investitorju, ob pogoju, da se montira na stan. objekt, ki je del socialne politike (stanovanje je del socialne politike, če v večstanovanjski stavbi ne presega 120 m ² ali v enostanovanjski stavbi ne presega 250 m ² uporabne površine stan. objekta), in predstavlja pripadajoči del takega objekta. Gradbeni elementi ali inštalacije, naprave in oprema mora biti v lasti lastnikov stanovanjskega objekta. Pri tem je pomembno še, da se storitev uvršča pod šifro F standardne klasifikacije dejavnosti - F/GRADBENIŠTVO. Podrobneje Tehnična smernica TSG-V-006:2022 za razvrščanje objektov, SPTE klasificira med elektrarne in druge energetske objekte - 23021 in so kot take obdavčene po splošni stopnji DDV. Če gre za dobavo in montažo SPTE, ki ne predstavlja pripadajočega dela stan. objekta (jo je mogoče odstraniti brez spremembe zgradbe oziroma ni trajno spojena z nepremičnino), je dobava in montaža obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV). Če davčni zavezanec dobavi le PN (SPTE) (brez montaže), ni opravljena storitev, temveč dobava blaga, ki je obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV) ¹⁰³ .
Dohodninska osnova	Prihodek od prodane EE se šteje v dohodninsko osnovo. Kadar upokojenec npr. s svojo samooskrbno SPTE ne ustvarja dobička, se mu slednje ne šteje v dohodninsko osnovo. V primeru prodaje EE pa prihodek vpliva na plačilo dohodnine, saj se tovrstni dohodek šteje kot dohodek iz drugega pravnega razmerja ¹⁰⁴ .	Gre v prihodke dopolnilne dejavnosti (koliko gre v kmetijsko dejavnost in koliko v osebno uporabo - od tega sta odvisna tudi DDV in amortizacija). Najpogosteje: 30/70 %. Dohodki, prejeti v okviru opravljanja te dejavnosti, se štejejo za dohodek iz dejavnosti. Za ugotavljanje davčne osnove obstajata dva načina ¹⁰⁵ .	
Potreba po registraciji dejavnosti	Če oseba prodaja EE, mora imeti registrirano dejavnost (npr. biti vpisana v REZ - Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje EE).	Če bi upokojenec želel viške EE tudi prodajati, mora imeti registrirano dejavnost (npr. biti vpisan v REZ - Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje EE).	
Višina minimalnih mesečnih stroškov (leto 2025)¹⁰⁷	/	/	

102. Kot določa Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji, morate pri opravljanju dopolnilnih dejavnostih na kmetiji izpolnjevati dva osnovna pogoja: 1. kmetija mora imeti v uporabi najmanj 1 ha primerljivih kmetijskih površin ali najmanj 10 čebeljih družin; 2. letni dohodek iz dopolnilnih dejavnosti na kmetiji ne sme presegati treh povprečnih letnih plač na zaposlenega v RS v preteklem letu oz. petih povprečnih letnih plač na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost.

103. FURS. (julij 2025). Davek na dodano vrednost. Stopnje DDV. Dostopno na: https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.fu.gov.si%2Ffileadmin%2Finternet%2FDavki_in_druge_dajatve%2FPodrocja%2FDavek_na_dodano_vrednost%2FOpis%2FStopnje_DDV.docx&wdOrigin=BROWSELINK

104. Prihodek v polletju koledarskega leta ne sme presegati treh povprečnih neto plač v RS iz preteklega koledarskega leta.

105. Nosilec dopolnilne dejavnosti se z davčnega stališča obravnava kot fizična oseba z dejavnostjo, zato je tudi dohodek iz tega naslova obdavčen na ta način (ne po katastrskem dohodku). Davčna osnova se lahko ugotavlja na dva načina: z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ((na podlagi vodenja knjigovodstva se izračuna dohodninska osnova in dohodnina odmeri po dohodninski lestvici v informativnem izračunu (skupaj z drugimi dohodki); od ugotovljene davčne osnove, tj. dobička, morajo zavezanci plačati akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Pri izračunu stopnje dohodnine se upošteva stopnje dohodnine iz davčne lestvice), z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov ((od ustvarjenih prihodkov (iz evidence prihodkov dejavnosti) se odšteje normirane odhodke v višini deleža prihodkov po lestvici; dohodnina od dohodka iz dejavnosti se od izračunane osnove odmeri po 20 %

pravno organizacijski statusi in davčno-financi vidik

106. Za opravljanje dopolnilne dejavnosti mora nosilec dejavnosti pridobiti dovoljenje, ki ga na njegovo zahtevo izda krajevno pristojna upravna enota. Stroški postopka znašajo 18,10 EUR. Dostopno na: <https://e-uprava.gov.si/podrocja/vloge/vloga.html?id=595&lang=si>

107. V znesek niso všteti stroški za PN.

108. Največjo razliko med navadnim in normiranim s.p. predstavlja ugotavljanje davčne osnove. Po 48. členu Zakona o dohodnini (ZDoh-2), je davčna osnova od dohodka iz dejavnosti dobiček, ki se ugotovi kot razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti. Davčna osnova za davek od dohodka iz dejavnosti za navadni s.p. je dobiček, pri katerem se priznajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida oziroma letnem poročilu. Pri ugotavljanju davčne osnove za normirani s.p. pa se upošteva davčno priznani prihodki in normirani odhodki po pavšalu.

109. Novoustanovljeni d. o. o.: Osnovni kapital mora znašati vsaj 7.500 EUR, vsak osnovni vložek pa najmanj 50 EUR. Osnovni vložek je lahko zagotovljen v denarju ali kot stvarni vložek ali stvarni prevzem. Kot stvarni vložek se lahko zagotovijo premičnine in nepremičnine, pravice in podjetje ali del podjetja. Za stvarni vložek se šteje tudi plačilo za premoženjske predmete, ki jih je družba prevzela in jih pristoje družbenikovemu vložku. Če se za ustanovitev družbe zagotovijo tudi stvarni vložki, morajo družbeniki pred prijavo za vpis v register sestaviti in podpisati poročilo o stvarnih vložkih. Novoustanovljeni d. o. o. običajno ni zavezanec za DDV, kar pomeni, da si ne poračunava DDV. Mali davčni zavezanci so oproščeni obračunavanja DDV. Obstoječi d. o. o. ima že urejeno poslovanje, kar pomeni, da ni bistvenega povečanja stroškov.

110. d.d: Najnižji znesek osnovnega kapitala je 25.000 EUR, najnižji nominalni znesek delnice je 1 EUR. Višji nominalni zneski se morajo glasiti na večkratnik 1 EUR-a. Delnice se lahko vplačujejo v denarju ali s stvarnimi vložki ali pa s stvarnim prevzemom (družba prevzame sedanje ali prihodnje

Pravno organizacijski status	NAVADNI s.p.	NORMIRANI s.p. ¹⁰⁸	Gospodarske družbe ^{109,110} DAVČNI ZAVEZANEC (d.d., d.o.o.)	ZADRUGA ¹¹¹
Davčna stopnja¹¹²	Od 16 do 50 % (glede na davčno lestvico) ¹¹³ . Dobava in montaža SPTE je obdavčena po nižji stopnji DDV (9,5 % DDV), če je zaračunana neposredno investitorju, ob pogoju, da se montira na stan. objekt, ki je del socialne politike (stanovanje je del socialne politike, če v večstanovanjski stavbi ne presega 120 m ² ali v enostanovanjski stavbi ne presega 250 m ² uporabne površine stan. objekta), in predstavlja pripadajoči del takega objekta. Gradbeni elementi ali inštalacije, naprave in oprema mora biti v lasti lastnikov stanovanjskega objekta. Pri tem je pomembno še, da se storitev uvršča pod šifro F standardne klasifikacije dejavnosti - F/GRADBENIŠTVO. Podrobneje Tehnična smernica TSG-V-006:2022 za razvrščanje objektov, SPTE klasificira med elektrarne in druge energetske objekte - 23021 in so kot take obdavčene po splošni stopnji DDV. Če gre za dobavo in montažo SPTE, ki ne predstavlja pripadajočega dela stan. objekta (jo je mogoče odstraniti brez spremembe zgradbe oziroma ni trajno spojena z nepremičnino), je dobava in montaža obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV). Če davčni zavezanec dobavi le PN (SPTE) (brez montaže), ni opravljena storitev, temveč dobava blaga, ki je obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV) ¹⁰³ . Obračun DDV je pri davčnih zavezancih predmet obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1 (skladno s tem členom mora DDV plačati davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, kateremu se opravijo naslednje dobave: gradbena dela, vključno s popravili, čiščenjem, vzdrževanjem, rekonstrukcijo in rušenjem v zvezi z nepremičninami).	Do 20 % davčni stopnji in se šteje za dokončen davek. Dobava in montaža SPTE je obdavčena po nižji stopnji DDV (9,5 % DDV), če je zaračunana neposredno investitorju, ob pogoju, da se montira na stan. objekt, ki je del socialne politike (stanovanje je del socialne politike, če v večstanovanjski stavbi ne presega 120 m ² ali v enostanovanjski stavbi ne presega 250 m ² uporabne površine stan. objekta), in predstavlja pripadajoči del takega objekta. Gradbeni elementi ali inštalacije, naprave in oprema mora biti v lasti lastnikov stanovanjskega objekta. Pri tem je pomembno še, da se storitev uvršča pod šifro F standardne klasifikacije dejavnosti - F/GRADBENIŠTVO. Podrobneje Tehnična smernica TSG-V-006:2022 za razvrščanje objektov, SPTE klasificira med elektrarne in druge energetske objekte - 23021 in so kot take obdavčene po splošni stopnji DDV. Če gre za dobavo in montažo SPTE, ki ne predstavlja pripadajočega dela stan. objekta (jo je mogoče odstraniti brez spremembe zgradbe oziroma ni trajno spojena z nepremičnino), je dobava in montaža obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV). Če davčni zavezanec dobavi le PN (SPTE) (brez montaže), ni opravljena storitev, temveč dobava blaga, ki je obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV) ¹⁰³ . Obračun DDV je pri davčnih zavezancih predmet obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1 (skladno s tem členom mora DDV plačati davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, kateremu se opravijo naslednje dobave: gradbena dela, vključno s popravili, čiščenjem, vzdrževanjem, rekonstrukcijo in rušenjem v zvezi z nepremičninami).	Če gre za dobavo in montažo SPTE, ki ne predstavlja pripadajočega dela stan. objekta, je dobava in montaža obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV) ¹⁰³ . Obračun DDV je pri davčnih zavezancih predmet obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1 (skladno s tem členom mora DDV plačati davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, kateremu se opravijo naslednje dobave: gradbena dela, vključno s popravili, čiščenjem, vzdrževanjem, rekonstrukcijo in rušenjem v zvezi z nepremičninami).	Če gre za dobavo in montažo SPTE, ki ne predstavlja pripadajočega dela stan. objekta, je dobava in montaža obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV) ¹⁰³ . Obračun DDV je pri davčnih zavezancih predmet obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1 (skladno s tem členom mora DDV plačati davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, kateremu se opravijo naslednje dobave: gradbena dela, vključno s popravili, čiščenjem, vzdrževanjem, rekonstrukcijo in rušenjem v zvezi z nepremičninami).
Dohodninska osnova	Prihodek od prodane EE se šteje v dohodninsko osnovo. ¹¹⁴	4 % efektivne stopnje prihodkov (od ustvarjenega prometa).	/	/
Potreba po registraciji dejavnosti	Registrirana dejavnost: dejavnost proizvodnje EE. Ker SKD ne omogoča izbire druge dejavnosti v zvezi s toploto, kot 35.300 - Oskrba s paro in vročo vodo, se ta dejavnost zahteva samo v primeru oskrbe, ne pa tudi za samooskrbo s toploto.	Registrirana dejavnost: dejavnost proizvodnje EE. Ker SKD ne omogoča izbire druge dejavnosti v zvezi s toploto, kot 35.300 - Oskrba s paro in vročo vodo, se ta dejavnost zahteva samo v primeru oskrbe, ne pa tudi za samooskrbo s toploto.	Registrirana dejavnost: dejavnost proizvodnje EE. Ker SKD ne omogoča izbire druge dejavnosti v zvezi s toploto, kot 35.300 - Oskrba s paro in vročo vodo, se ta dejavnost zahteva samo v primeru oskrbe, ne pa tudi za samooskrbo s toploto.	Registrirana dejavnost: dejavnost proizvodnje EE. Ker SKD ne omogoča izbire druge dejavnosti v zvezi s toploto, kot 35.300 - Oskrba s paro in vročo vodo, se ta dejavnost zahteva samo v primeru oskrbe, ne pa tudi za samooskrbo s toploto.
Višina minimalnih mesečnih stroškov (leto 2025)¹¹⁵	Minimalni prispevki za s.p. (prispevki za PIZ, ZZ, starš. varstvo, zaposlovanje, dolgotrajno oskrbo (september 2025)): 614,83 € ¹¹⁶ Popoldanski s.p. ^{117,118} (prispevki za PIZ, ZZ, dolgotrajno oskrbo (april-december 2025)): 105,75 €	Minimalni prispevki za s.p. (prispevki za PIZ, ZZ, starš. varstvo, zaposlovanje, dolgotrajno oskrbo (september 2025)): 614,83 € ¹¹⁶ Popoldanski s.p. ^{117,118} (prispevki za PIZ, ZZ, dolgotrajno oskrbo (april-december 2025)): 105,75 €	Obratovalni stroški (banka, računovodstvo).	Obratovalni stroški (banka, računovodstvo).

109. Novoustanovljeni d. o. o.: Osnovni kapital mora znašati vsaj 7.500 EUR, vsak osnovni vložek pa najmanj 50 EUR. Osnovni vložek je lahko zagotovljen v denarju ali kot stvarni vložek ali stvarni prevzem. Kot stvarni vložek se lahko zagotovijo premičnine in nepremičnine, pravice in podjetje ali del podjetja. Za stvarni vložek se šteje tudi plačilo za premoženjske predmete, ki jih je družba prevzela in jih pristoje družbenikovemu vložku. Če se za ustanovitev družbe zagotovijo tudi stvarni vložki, morajo družbeniki pred prijavo za vpis v register sestaviti in podpisati poročilo o stvarnih vložkih. Novoustanovljeni d. o. o. običajno ni zavezanec za DDV, kar pomeni, da si ne poračunava DDV. Mali davčni zavezanci so oproščeni obračunavanja DDV. Obstoječi d. o. o. ima že urejeno poslovanje, kar pomeni, da ni bistvenega povečanja stroškov.

110. d.d: Najnižji znesek osnovnega kapitala je 25.000 EUR, najnižji nominalni znesek delnice je 1 EUR. Višji nominalni zneski se morajo glasiti na večkratnik 1 EUR-a. Delnice se lahko vplačujejo v denarju ali s stvarnimi vložki ali pa s stvarnim prevzemom (družba prevzame sedanje ali prihodnje

PREGLIEDNICA 7

Primeri najpogostejših pravno organizacijskih statusov in značilnosti, ki so relevantne pri investicijah v SPTE.

Končna odločitev naj temelji na presoji vašega konkretnega finančnega položaja (zaposlen, upokojenec, drugi prihodki in dejavnosti, aktivna kmetija, že lastnik podjetja). Priporočamo, da se o tem posvetujete s svojim finančnim ali davčnim svetovalcem.

obrate ali druge premoženjske predmete), vendar mora biti vsaj tretjina osnovnega kapitala plačana v denarju.

111. Osnovni kapital za ustanovitev evropske zadruge ne sme biti manjši od 30.000 EUR.

112. Če je s.p. DDV zavezanec, se pri določenih transakcijah uporablja obrnjena davčna obveznost po 76.a členu ZDDV-1.

113. Če kot fizična oseba kupiš SPTE, plačaš 9,5 % DDV, če pa ustanoviš s.p., lahko SPTE kot ustanovni kapital preneseš na pravno osebo.

114. Upoštevati je treba trenutno veljavno dohodninsko lestvico. Za leto 2025 (če neto letna davčna osnova v evrih znaša): do višine 9.210,26 EUR po 16 %;

nad 9.210,26 EUR do 27.089,00 EUR po 26 %; nad 27.089,00 EUR do 54.178,00 EUR po stopnji 33 %; nad 54.178,00 EUR do 78.016,32 EUR po stopnji 39 %; nad 78.016,32 EUR pa po stopnji 50 %. V primeru rednega s.p.-ja se lahko uveljavljajo tudi davčne olajšave (splošna olajšava, posebne osebne olajšave, posebne olajšave za vzdrževane osebe).

115. V znesek niso všteti stroški za PN.

116. Osnova za minimalne prispevke za s.p. predstavlja 60 % povprečne bruto plače. Prispevki se spreminjajo vsako leto, običajno januarja, glede na novo povprečno plačo. Pomembno je redno spremljati objave FURS in ZZS. Višini prispevkov sta enaki tako za navaden s.p. kot za normiran s.p..

117. V primeru popoldanskega s.p. je višina minimalnih stroškov določena kot pavšalni prispevek za zdravstveno zavarovanje in dolgotrajno oskrbo ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje (za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni za primer invalidnosti ali smrti, ki bi bila posledica poklicne bolezni ali poškodbe pri delu).

118. Popoldanski s.p. je oblika samostojnega podjetništva, ki jo odpre oseba, ki je že zaposlena za polni delovni čas pri drugem delodajalcu. Ker so ti zavarovani že prek zaposlitve, imajo popoldanski s.p.-ji precej nižjo finančno obremenitev. Prispevki so pavšalni, ne glede na zaslužek, in jih določa država. Popoldanski s.p. jih plačuje vsak mesec, tudi če nima prihodkov.

5 SOFINANCIRANJE, PRODAJA IN PODPORE ZA PROIZVEDENO ELEKTRIČNO ENERGIJO

5.1 NEPOVRATNA SREDSTVA IN SOFINANCIRANJE TER KREDITIRANJE

Agencija za energijo (v nadaljevanju: AGEN) - podpira ukrepe za zmanjšanje porabe energije, energetske sanacije stavb, uvedbo naprednih tehnologij v energetiki ter projekte za pospeševanje uporabe sončne, vetrne, hidro in geotermalne energije, z namenom doseganja trajnostnih energetske ciljev in prehoda v nizkoogljično družbo. AGEN je skladno s 23. členom ZSROVE obvezana objaviti javni poziv investitorjem in promotorjem k prijavi projektov PN OVE in SPTE za vstop v podporno shemo. Javne pozive AGEN izvede v dvokrožnem konkurenčnem postopku v okviru določil iz dolgoročnega časovnega načrta za doseganje ciljev spodbujanja proizvodnje in rabe obnovljivih virov, ki ga v skladu z 19. členom ZSROVE sprejme Vlada RS.

Banke - nekatere banke v svojih programih poleg klasičnih kreditov ponujajo tudi namenske kredite, ki so namenjeni investicijam v ukrepe učinkovite rabe energije ali rabe OVE.

Borzen, operater trga z elektriko, d.o.o. (Center za podpore) - zagotavlja nepovratna sredstva in financiranje za projekte, ki spodbujajo rabo OVE, učinkovito rabo energije in trajnostno energetiko. Družba Borzen, d.o.o. skladno z zakonodajo ter objavljenimi javnimi pozivi, investitorjem v OVE (pravne in fizične osebe) omogoča dodelitev neposrednih nepovratnih sredstev¹¹⁹ za investicije v nove PN za proizvodnjo električne in toplotne energije iz OVE ter za hranilnike električne energije in toplote v kombinaciji s proizvodnjo energije (naložbena pomoč za PN, hranilnike ali kombinacijo obojega). Center za podpore je prav tako operativni izvajalec podporne sheme za proizvodnjo elektrike iz OVE in SPTE.

Eko sklad - osnovna dejavnost Eko sklada je ugodno kreditiranje različnih naložb varstva okolja po obrestnih merah, nižjih od tržnih. Sklad spodbuja razvoj na področju varstva okolja z dajanjem kreditov oziroma poroštev za okoljske naložbe in z drugimi oblikami pomoči. Sklad spodbuja naložbe, ki so skladne z nacionalnim programom varstva okolja in z okoljsko politiko Evropske unije. Krediti Eko sklada so namenjeni fizičnim in pravnim osebam ter samostojnim podjetnikom. Eko sklad spodbuja okoljske naložbe tudi s programi nepovratnih finančnih spodbud¹²⁰.

Energetska podjetja - zagotavljajo nepovratna sredstva in financiranje za projekte, ki spodbujajo trajnostno rabo energije, prehod na obnovljive vire ter izboljšanje energetske učinkovitosti. Energetska podjetja pogosto ponujajo finančno podporo za ukrepe, kot so energetske prenovne stavb, namestitve toplotnih črpalk, vgradnja SE ter optimizacija rabe energije pri končnih odjemalcih.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja - nepovratna sredstva¹²¹ so namenjena podpiranju trajnostnega razvoja na podeželju, izboljšanju konkurenčnosti v kmetijstvu, gozdarstvu in prehranski industriji ter ohranjanju naravnih virov. Sredstva se dodeljujejo za naložbe v modernizacijo kmetijskih gospodarstev, predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, razvoj gozdarske infrastrukture ter projekte varstva okolja in biotske raznovrstnosti.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo - letno pripravlja in objavlja javne razpise za sofinanciranje investicijskih projektov¹²² na področju URE in OVE, ki so sofinancirani iz državnega proračuna, evropskih in drugih skladov. Sektor pokriva aktivnosti s področja trajnostne rabe energije iz programa za črpanje kohezijskih sredstev.

¹¹⁹. Več o tem: <https://borzen.si/sl-si/podpore-za-proizvodnjo-elektrike> in o javnih pozivih: <https://borzen.si/sl-si/podpore-za-zelene-investicije>

¹²⁰. Javni razpisi so na voljo: <https://www.ekosklad.si/>

¹²¹. Javni razpisi so na voljo: <https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrano/javne-objave/>.

¹²². Javni razpisi so na voljo: <https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/?status=ongoing&titlerref=&publisher%5B%5D=3753&type=&year=0&nrOfItems=20>.

Občine - zagotavljajo nepovratna sredstva in financiranje za projekte, ki spodbujajo trajnostni razvoj, energetska učinkovitost, varstvo okolja in izboljšanje kakovosti življenja na lokalni ravni. Ta sredstva so namenjena različnim naložbam, kot so energetske prenove javnih in stanovanjskih stavb, razvoj trajnostne infrastrukture (npr. polnilnice za električna vozila), obnova zelenih površin, izboljšanje ravnanja z odpadki in zaščita naravnih virov itd.

Podjetniški sklad - Slovenski podjetniški sklad vsako leto razpisuje državne pomoči v obliki ugodnih kreditov, garancij ali lastniškega financiranja za razvojno-širitvene investicije mikro, malih in srednje velikih podjetij v Sloveniji¹²³.

5.2 PODPORNNA SHEMA PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OVE IN SPTE

Sistem podpor je instrument državne pomoči, ki z višjimi odkupnimi cenami omogoča realizacijo investicij za proizvodnjo EE iz OVE in SPTE, potrebnih za doseg državnih ciljev glede deleža uporabe obnovljivih virov v končni rabi energije, skladno z ZSROVE ter Uredbo o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom¹²⁴. Center za podpore družbe Borzen upravlja omenjeni sistem državnih subvencij ter je odgovoren za ustrezno izplačevanje podpor proizvodnim enotam, ki so vključene v sistem podpor.

5.2.1 Sistem podpor

Če stroški proizvodnje EE iz OVE ali iz soproizvodnje z visokim izkoristkom, toplote za ogrevanje in hlajenje ter pogonskih tekočih in plinastih biogoriv iz OVE, odvečne toplote in vodika, vključno z normalnim tržnim donosom na vložena sredstva, presega ceno energije, ki jo je za tovrstno energijo mogoče doseči na trgu, se proizvajalcem za to energijo iz naprav za veljavno deklaracijo lahko **dodelijo podpore** v skladu z ZSROVE.

Predpogoj je uspešno kandidiranje (pridobitev sklepa o izbiri projekta) na javnem pozivu AGEN. Višina podpore se določi po načelu stroškovne učinkovitosti, da se zagotavljata spodbujanje rabe OVE in učinkovita raba energije.

V podporno shemo vstopajo PN, ki jim je dodeljena podpora na podlagi javnega poziva oziroma razpisa, ki ga objavi AGEN. V okviru poziva bodo projekti lahko izbrani glede na dovoljeno povečanje obsega sredstev za podpore v naslednjem letu, skladnosti projekta z načrtom delovanja podporne sheme za doseganje ciljev iz državnega akcijskega načrta za izrabo OVE in ponujene cene za proizvedeno EE, ki jo bo proizvajalec skupaj s predvideno količino proizvodnje opredelil ob prijavi na javni poziv. Do pridobitve podpor so upravičeni proizvajalci EE, proizvedene v novih, pretežno novih, obnovljenih PN OVE in SPTE, ter proizvajalci EE, proizvedene v PN na lesno biomaso, ki ne izpolnjujejo več pogojev za prvi vstop v podporno shemo, vendar so vanjo ponovno uvrščeni na podlagi prijave na javni poziv AGEN, ker stroški proizvodnje EE v teh PN presega referenčno tržno ceno EE in izpolnjujejo druge pogoje. Do pridobitve podpor so upravičeni proizvajalci EE za EE, proizvedeno v PN OVE, pri kateri nazivna električna moč ne presega 10 MW, razen za VE, pri katerih nazivna električna moč ne presega 50 MW.

¹²³. Več informacij je na voljo: <https://www.podjetniskisklad.si/>.

¹²⁴. Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 26/22 in 9/25)

AGEN v skladu z dolgoročnim časovnim načrtom iz 23. člena zakona ZSROVE objavi javni poziv za vstop v podporno shemo, ki mora biti odprt najmanj en mesec, s katerim investitorje in promotorje povabi k prijavi projektov za PN za proizvodnjo električne energije na OVE in za SPTE, ki se na javnem pozivu potegujejo za dodelitev pravice za prejem podpore. Prijavi za projekte ali skupine projektov morajo investitorji oziroma promotorji priložiti podrobno obrazložitev, iz katere so razvidne vse predpostavke, na podlagi katerih je bila oblikovana ponujena cena.

Podpore za proizvedeno električno energijo se zagotavljajo tudi proizvajalcem elektrike iz **obnovljenih PN**, pri katerih se z rekonstrukcijami obnovi ali zamenja vsaj eden od osnovnih sklopov PN in je bilo v obnovo vloženi vsaj 50 % tržne vrednosti nove PN v času obnove.

Vse informacije povezane z javnimi pozivi so dostopne na spletnih straneh AGEN¹²⁵.

5.2.1.1 Postopek vstopa v sistem podpor

Postopek izbora projektov za vstop PN v podporno shemo izvede AGEN ter obsega določitev referenčnih stroškov proizvodnje električne energije v PN OVE in SPTE, objavo javnega poziva za vstop PN v podporno shemo, ocenjevanje in izbiro PN za vstop v shemo in odločanje o potrditvi ali zavrnitvi vstopa PN.

Za vstop v podporno shemo je potrebna uspešna **vloga na javnem pozivu AGEN**. V okviru poziva so projekti izbrani glede na dovoljeno povečanje obsega sredstev za podpore, skladnosti projekta z načrtom delovanja podporne sheme za doseganje ciljev iz državnega akcijskega načrta za izrabo OVE in ponujene cene za proizvedeno elektriko, ki jo bo proizvajalec skupaj s predvideno količino proizvodnje opredelil ob prijavi na javni poziv.

AGEN objavi javni poziv za izvajanje podporne sheme za elektriko za naslednje leto, s katerim povabi investitorje k prijavi projektov za PN na OVE in za SPTE, ki se na razpisu potegujejo za prejem podpore.

Če je investitor na javnem pozivu uspešen, prejme sklep o izbiri s strani AGEN. S tem začne investitorju teči **triletni rok**, da PN **zgradi, priključi na omrežje in pridobi deklaracijo za PN**. V primeru zahtevne PN lahko investitor že ob prijavi na javni poziv z vlogo na AGEN zaprosi za podaljšan rok na skupno pet let. Ko je PN priključena na omrežje, lahko investitor odda vlogo za pridobitev **deklaracije za PN** in pridobi **odločbo o podpori** na AGEN. Pridobljena odločba o podpori je nato osnova za **podpis pogodbe za vstop v podporno shemo** s Centrom za podpore.

Javni poziv oz. razpis AGEN se lahko spreminja, zato je za investitorje ključno, da **spremljajo spremembe**. Osnovni kriterij je pridobljeno **GD** za PN (kjer je GD potrebno pridobiti) in ponujena **primerna cena**¹²⁶ glede na dolgoročni časovni plan, ki izhaja iz energetske bilance RS.

Investitorji morajo biti poleg postavljene cene pozorni še na **določeno količino obratovalnih ur** (proizvodnja), saj so določene obratovalne ure del pogodbe o podpori. Slednje pomeni, da so do določene količine upravičeni do podpore, za preostalo proizvodnjo pa ne.

Če investitor uspešno kandidira na javnem pozivu AGEN, lahko odda vlogo in od AGEN pridobi **sklep o izbiri** ter po izgradnji PN še **deklaracijo za PN in odločbo o dodelitvi podpore**.

¹²⁵. Dostopno na: <https://www.agen-rs.si/izvajalci/ove-ure/obnovljivi-viri-in-soproizvodnja/podpore-za-proizvedeno-elektriko>.

¹²⁶. Primerna cena ne sme presega vsakokratnih vrednosti referenčnih stroškov proizvodnje elektrike v proizvodni napravi OVE in SPTE (RSEE).

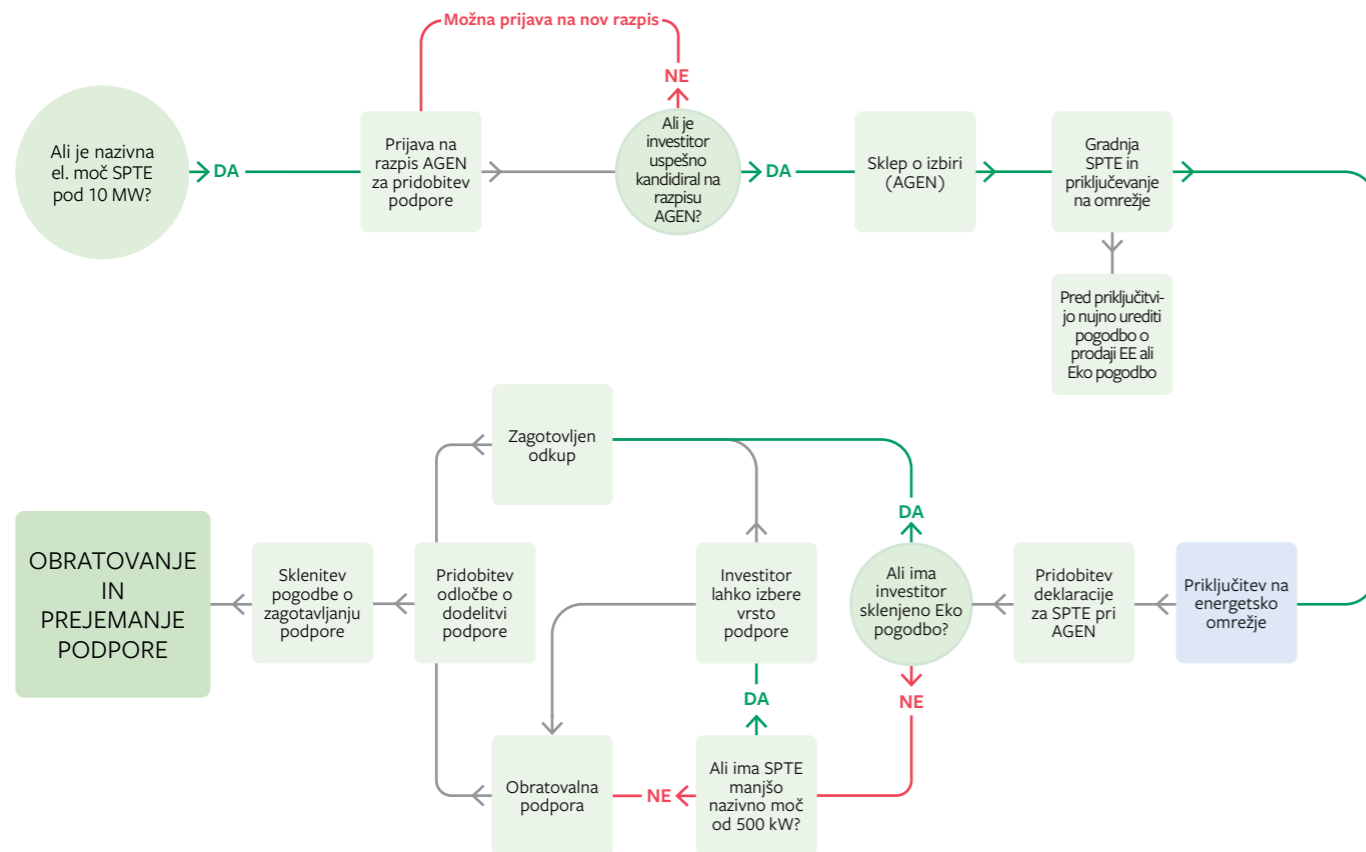
Center za podpore na Borzenu neposredno od AGEN prejme informacijo, da je bila izdana odločba o dodelitvi podpore. Center za podpore na podlagi odločbe o dodelitvi podpore in drugih podatkov ter uradne informacije AGEN o točnem datumu dokončnosti odločbe o dodelitvi podpore, pripravi pogodbo o podpori in jo najpozneje v 15 dneh pošlje upravičencu v podpis.

Upravičenost za izplačevanje podpor se zaradi mesečnega obračuna prične s prvim dnevom meseca, ki sledi mesecu dokončnosti odločbe. Pri tem morajo biti izpolnjeni določeni pogoji:

- upravičenec ima dokončno odločbo o dodelitvi podpore,
- Center za podpore od AGEN prejme informacijo o dokončnosti,
- upravičenec ima registrirano ustrezno dejavnost in
- upravičenec ima urejen davčni status.

Center za podpore dobi popolne podatke najpozneje do devetega dne v tekočem mesecu, vključno z informacijo o ustrezni prekinitvi morebitne obstoječe tržne («odprte») pogodbe za prodajo elektrike.

Naslednja shema grafično predstavlja postopek pridobivanja podpore.

SLIKA 14

Postopek pridobivanja podpore v okviru podporne sheme proizvodnje EE iz OVE in SPTE.

5.2.1.2 Vrste pogodb

Glede na kategorijo in podkategorijo udeležbe proizvajalci sklepajo naslednje pogodbe o zagotavljanju proizvodne podpore oziroma odkupa EE¹²⁷:

- pogodba ZO-OVE,
- pogodba ZO-SPTE,
- pogodba OP-OVE,
- pogodba OP-SPTE in
- Eko pogodba.

EKO POGODBA

Pogodba o uvrstitvi PN v bilančno skupino Centra za podpore (Eko bilančna skupina) ali Eko pogodba je namenjena novim PN v gradnji, ki še niso bile priključene na omrežje in za katere se je upravičenec že odločil, da bo kot obliko podpore izbral zagotovljeni odkup (moč PN do 500 kW). Proizvajalec, ki zahteva sklenitev take pogodbe, je namreč dolžan za prvo izbiro vrste podpore izbrati zagotovljen odkup.

Eko pogodba nadomešča odprto pogodbo o prodaji EE, zato tisti, ki pridobi Eko pogodbo ne sme skleniti drugih tržnih pogodb. Proizvajalci EE, ki sklepajo Eko pogodbo, ne smejo imeti predhodno sklenjene odprte pogodbe o dobavi za prodajo EE niti je ne smejo skleniti za čas veljavnosti Eko pogodbe ali pogodbe o zagotavljenem odkupu. Izdaja Eko pogodbe omogoča, da upravičenec vstopi v bilančno skupino Centra za podpore že takoj ob začetku obratovanja, torej še pred pridobitvijo odločbe o dodelitvi podpore (pri čemer pa mora imeti sklep o izboru projekta, izdan s strani AGEN).

EE se plačuje po referenčni tržni ceni, ki jo za tekoče leto določi AGEN, zmanjšani za 10 %. Cena se vsako koledarsko leto spreminja. Trajanje pogodbe je z zakonom omejeno na 12 mesecev, zato morajo biti upravičenci pozorni, da pravočasno pridobijo odločbo o dodelitvi podpore kot zagotovljeni odkup in tako preidejo na pogodbo o zagotavljanju podpore.

Vlagatelj mora elektronski zahtevek za pridobitev Eko pogodbe¹²⁸ oddati prek informacijskega sistema Centra za podpore vsaj en mesec pred predvidenim začetkom proizvodnje.

POGODBA OP-OVE

Pogodba OP-OVE je pogodba o zagotavljanju podpore kot obratovalne podpore EE, proizvedeni v PN, ki uporabljajo OVE.

POGODBA OP-SPTE

Pogodba OP-SPTE je pogodba o zagotavljanju podpore kot obratovalne podpore EE, proizvedeni v soproizvodnji toplote in EE z visokim izkoristkom.

POGODBA ZO-OVE

Pogodba ZO-OVE je pogodba o zagotavljanju podpore kot zagotovljenega odkupa EE, proizvedene v PN, ki uporabljajo OVE.

POGODBA ZO-SPTE

Pogodba ZO-SPTE je pogodba o zagotavljanju podpore kot zagotovljenega odkupa EE, proizvedene v soproizvodnji toplote in EE z visokim izkoristkom.

127. Pravila za delovanje centra za podpore (Uradni list RS, št. 112/24), 5. člen.

128. Zahtevek za pridobitev Eko pogodbe je dostopen na spletnem portalu centra za podpore.

5.2.2 Vrste podpor

Upravičenci v podporni shemi lahko izbirajo med **dvema vrstama podpore**, in sicer **zagotovljeni odkup EE** ali **obratovalna podpora oz. finančna pomoč za tekoče poslovanje**.

Posamezna podpora se lahko izvaja za:

- PN za proizvodnjo EE s SPTE **10 let** od začetka obratovanja in
- PN za proizvodnjo EE iz OVE **15 let** od začetka obratovanja.

Za določitev starosti PN se kot začetek prvega obratovanja PN šteje datum izdaje UD za obratovanje PN oziroma če gre za PN, za katero se ne izda UD, datum opravljenega prvega priklopa v elektroenergetsko omrežje. Za PN, ki so obratovalne že pred izdajo UD, za PN, za katere se ne izda UD, pa so obratovalne, še preden so bile priključene v elektroenergetsko omrežje, in za obnovljene PN določi datum začetka obratovanja AGEN na podlagi zbranih dokazil.

5.2.2.1 Zagotovljeni odkup električne energije

Podpora se izvaja kot zagotovljeni odkup proizvedene EE, pri čemer Center za podpore ne glede na ceno elektrike na trgu, odkupi vso neto proizvedeno EE, oddano v javno omrežje ter prevzeto in bilančno priznana v bilančni skupini Centra za podpore, za katero so prejeta PoI.

Pri zagotavljenem odkupu Center za podpore prevzema EE in jo plačuje po ceni, ki je določena skladno z odločbo o dodelitvi podpore, ki jo izda AGEN. PN je uvrščena v posebno bilančno skupino oz. podskupino, ki jo oblikuje Center za podpore (Eko bilančna skupina).

Podpora v obliki zagotavljenega odkupa je enaka ceni EE PN, ki jo sestavljata nespremenljivi in spremenljivi del. Nespremenljivi del cene EE ostaja ves čas izplačevanja podpore nespremenjen. Spremenljivi del cene EE PN se določi kot spremenljivi del referenčnih stroškov proizvodnje EE za izhodiščno leto 2016 in ostaja za vse PN OVE nespremenjen ves čas zagotavljanja zagotavljenega odkupa, razen za PN SPTE, kjer se spremenljivi del letno usklajuje v skladu s Prilogo 2 Uredba o podporah EE, proizvedeni iz OVE in v SPTE v odvisnosti od referenčne cene zemeljskega plina, objavljene v napovedi AGEN o položaju PN OVE in SPTE¹²⁹.

Upravičenci, ki dobijo Eko pogodbo, se zavežejo k izbiri vrste podpore kot zagotovljen odkup (v prihodnje). V primeru, da so PN pridobile Eko pogodbe ali imajo izbrano vrsto podpore zagotovljen odkup, nimajo in ne smejo imeti sklenjene ločene tržne pogodbe za prodajo EE. Te EE posledično tako ni mogoče prodati na trgu oziroma ne sme biti sklenjena tržna pogodba za prodajo EE. Za takšno obliko podpore se lahko odločijo PN z manjšo z zakonom določeno mejo (500 kW), saj večje PN nimajo pravice izbire zagotavljenega odkupa.

Za PN, ki imajo to vrsto podpore, bo Center za podpore urejal izravnava razlik med napovedano in realizirano proizvodnjo (tj. kritje odstopanj). Center za podpore plačuje EE, ki je oddana v javno omrežje in prevzeta v Eko bilančni skupini.

Proizvajalec EE lahko po dveh letih od vstopa v podporno shemo namesto zagotavljenega odkupa izbere obratovalno podporo. Zaradi te spremembe mora z vlogo zaprositi za izdajo nove odločbe o dodelitvi podpore. Spremenjeni način zagotavljanja podpore velja s 1. januarjem naslednjega koledarskega leta po izdaji in dokončnosti nove odločbe o dodelitvi podpore.

¹²⁹. V preteklosti je veljalo, da se v podporno shemo lahko vključujejo tudi PN za SPTE na zemeljski plin. V javnih pozivih AGEN pa nove PN na zemeljski plin niso več primerna tehnologija za vstop v podporno shemo.

Udeležencem, ki prehajajo s pripadnosti Eko skupine na pripadnost drugi bilančni skupini ali podskupini, s trenutkom veljavnosti prehoda preneha bilančna pripadnost Eko skupini, zato si morajo pravočasno in na lastne stroške urediti bilančno pripadnost v skladu s pravili, ki urejajo delovanje trga z EE. Udeleženci, ki prehajajo v Eko skupino, morajo pravočasno in v skladu s pravili, ki urejajo delovanje trga z EE, prekiniti odprto pogodbo, ki jim je določala bilančno pripadnost (odprta pogodba o dobavi za prodajo EE). Morebitne stroške in druge posledice zaradi nepravočasnih prekinitev pogodb nosi udeleženec¹³⁰.

5.2.2.2 Obratovalna podpora/finančna pomoč za tekoče poslovanje

Pri obratovalni podpori Center za podpore ne prevzema in ne plačuje EE, temveč na podlagi proizvedenih neto količin EE le izplačuje obratovalno podporo.

Podpora se izvaja kot finančna pomoč za tekoče poslovanje za neto proizvedeno EE, ki se proda na trgu in/ali se porabi kot lastni odjem.

Podpora je namenjena temu, da PN nadomesti razliko med proizvodnimi stroški in tržno ceno, ki jo PN iztrži na prostem trgu. PN, ki prejemajo ta tip podpore, si morajo same urediti izravnava razlik med napovedano in realizirano proizvodnjo in bilančno pripadnost oz. jim to uredi dobavitelj, s katerim imajo sklenjeno odprto pogodbo za prodajo EE.

Obratovalna podpora se določi kot razlika med ceno EE PN, ki jo sestavljata nespremenljivi in spremenljivi del, in referenčno ceno EE. Nespremenljivi del cene EE PN ostaja ves čas izplačevanja podpore nespremenjen. Spremenljivi del cene EE PN se določi kot spremenljivi del referenčnih stroškov proizvodnje EE za izhodiščno leto 2016 in ostaja za vse PN OVE nespremenjen ves čas zagotavljanja obratovalne podpore, razen za PN SPTE, kjer se spremenljivi del letno usklajuje v skladu s Prilogo 2 Uredbe o podporah EE, proizvedeni iz OVE in v SPTE, v odvisnosti od referenčne cene zemeljskega plina, objavljene v napovedi AGEN o položaju PN OVE in SPTE¹³¹. Obratovalna podpora se zagotavlja za količino EE, določeno v odločbi o dodelitvi. V obdobjih, ko referenčna cena EE presega ceno EE PN, se obratovalna podpora ne izplačuje.

¹³⁰. Pravila za delovanje centra za podpore (Uradni list RS, št. 112/24), 12. člen

¹³¹. V preteklosti je veljalo, da se v podporno shemo lahko vključujejo tudi PN za SPTE na zemeljski plin. V javnih pozivih AGEN pa nove PN na zemeljski plin niso več primerna tehnologija za vstop v podporno shemo.

¹³². Referenčna tržna cena je tržni signal za ceno EE v določenem obdobju, ki skladno z Uredbo o pravilih za pripravo napovedi položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo, vpliva na višino podpore določenih enot v podporni shemi. Referenčna tržna cena električne energije se izračuna kot povprečje doseženih zaključnih trgovanih cen produkta »HUDEX Hungarian Financial Power Base Load Product« na borzi HUDEX za prihodnje leto v EUR/MWh. Za izračun povprečja se uporabi 40 trgovanih dni pred 25. 10. v posameznem letu.

5.2.3 Višine podpor in upravljanje tveganja dosežene skupne cene

Višina podpore se določa na podlagi referenčnih stroškov, ki so definirani v posamezni odločbi o prejetju podpore, izdane s strani AGEN.

Za nove PN, ki vstopajo po razpisu, je višina podpore določena individualno. Investitor na razpisu ponudi ceno. Od te se v primeru izbire **obratovalne podpore** vsako leto odšteje še tekoča referenčna cena EE¹³², kot jo vsako leto objavi AGEN. Naprave po novem sistemu pa imajo v odločbi tudi fiksno opredeljeno zgornjo mejo proizvodnje, za katero se lahko na letni ravni podeli podpora.

V pogodbah so razvidne tudi ostale omejitve izplačevanja skladno s predpisi, na primer: udeležencem, ki proizvajajo EE v PN z električno nazivno močjo nad 500 kW, obratovalna podpora ne pripada za obdobja dobave, ko so bile cene na slovenskem trgu za dan vnaprej (SIPX) negativne šest ali več zaporednih ur.

Pri **zagotovljenem odkupu** referenčna cena EE ne vpliva na višino podpore. Pri **obratovalni podpori** pa prihaja do vsakoletne spremembe višine podpore. Do spremembe višine podpore prihaja zaradi spremembe cen energentov, ki jih izračunava in objavlja AGEN. Ena od spremenljivk je referenčna tržna cena EE, ki vpliva na zvišanje ali znižanje višine obratovalne podpore. Padec referenčne tržne cene EE pomeni dvig obratovalne podpore in obratno. Pri nekaterih elektrarnah vplivajo tudi druge spremenljivke, ki so vključene v objavo AGEN.

Pri **obratovalni podpori** ima upravičenec sklenjeni dve pogodbi – za obratovalno podporo s Centrom za podpore ter ločeno tržno pogodbo za prodajo EE z izbranim trgovcem/dobaviteljem. Z vidika zmanjšanja tveganj priporočamo, da tržno pogodbo sklepate v obdobju, ko se določa referenčna tržna cena EE (40 trgovnih dni pred 25. 10. za naslednje koledarsko leto). Če bodo splošne tržne cene v tem obdobju visoke, boste verjetno tudi vi dosegli višjo ceno, obratovalna podpora pa bo nižja. In obratno – če bodo cene nižje, boste verjetno dosegli nižjo ceno, vendar bo obratovalna podpora višja. Na tak način se izognete scenariju, kjer bi prodali po nizki ceni, hkrati pa bi bile obratovalne podpore nizke, ker bi tržne cene v obdobju pred 25. 10. zrasle. To seveda ni obvezno, izbira glede tržne prodaje je popolnoma vaša. Izpostavljamo še, da cena, po kateri prodajate EE dobavitelju, ne vpliva na vašo višino obratovalne podpore. Ta je odvisna od referenčne tržne cene EE.

Investitorji in promotorji v prijavljenih projektih PN OVE in SPTE ponudijo ceno EE PN, določeno skladno z metodologijo določanja podpor EE, proizvedeni iz OVE in v SPTE, v okviru katere bodo lahko poslovno uspešno proizvajali EE. Metodologija je objavljena na straneh MOPE – portal Energetika¹³³.

Upravičenost za izplačevanje podpor pri vrste podpore zagotovljen odkup je omejena s postopkom menjave dobavitelja EE, saj Center za podpore lahko izplačuje podpore le za v javno omrežje oddano in v Eko bilančni skupini prevzeto EE. Upravičenec je upravičen do podpore s prvim dnem v naslednjem mesecu, če: ima dokončno odločbo o dodelitvi podpore kot zagotovljen odkup, Center za podpore od AGEN prejme informacijo o dokončnosti, ima registrirano ustrezno dejavnost, ima urejen davčni status, Center za podpore dobi popolne podatke najkasneje do devetega dne v tekočem mesecu (oz. zadnjega delovnega dne pred devetimi, če ta ni delovni dan), vključno z informacijo o ustrezni prekinitvi morebitne obstoječe tržne ('odprte') pogodbe za prodajo EE.

Upravičenost za izplačevanje podpor pri vrsti podpore obratovalna podpora se zaradi mesečnega obračuna prične s prvim dnem meseca, ki sledi mesecu dokončnosti odločbe, ki jo izda AGEN. Pri tem morajo biti izpolnjeni določeni pogoji: upravičenec ima dokončno odločbo o dodelitvi podpore kot obratovalna podpora, Center za podpore od AGEN prejme informacijo o dokončnosti, upravičenec ima registrirano ustrezno dejavnost, upravičenec ima urejen davčni status.

Prejemanje podpor je možno za več vrst pravno-organizacijskih oblik: fizične osebe, fizične osebe – s.p., nosilce dopolnilne dejavnosti na kmetiji, pravne osebe. ZSROVE predvideva posebno obravnavo za fizične osebe z mikro PN (moč do 50 kW), in sicer, da dejavnost proizvodnje EE z eno PN na OVE ali za SPTE z nazivno močjo do 50 kW lahko opravlja tudi fizična oseba, ki je vpisana v Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje EE pri Agenciji za javno pravne evidence in storitve (AJPES).

Pogoj za izstavitve računa pa je sklenjena pogodba o zagotavljanju podpore oziroma veljavni aneks.

¹³³. Metodologija za določanje cene električne energije proizvodnih naprav in referenčnih stroškov proizvodnje elektrike proizvodnih naprav, dostopno na Portalu energetika.

5.2.4 Obnovljene naprave

Tudi PN, ki so obnovljene, lahko kandidirajo na razpisih AGEN. Podpore za proizvedeno EE se tako zagotavljajo tudi proizvajalcem elektrike iz **obnovljenih PN**, pri katerih se z rekonstrukcijami obnovi ali zamenja vsaj eden od osnovnih sklopov PN in je bilo v **obnovo vloženi vsaj 50 % tržne vrednosti nove PN v času obnove**. Vrednost nove PN investitor prikaže v investicijski dokumentaciji. Z obnovo ali rekonstrukcijo se mora nazivna moč PN povečati za najmanj 10 % ali električni izkoristek PN izboljšati najmanj za eno odstotno točko. Med osnovne sklope se štejejo: kotli, kurilne naprave, pogonski stroji, elektroenergetske naprave, vetrnice, stebri, fotovoltaični paneli, vodne turbine z generatorji, hidromehanska oprema, jezovne zgradbe in drugi sklopi, namenjeni pretvarjanju vhodne energije v EE in toploto. Povečanje nazivne moči ali izboljšanje električnega izkoristka PN se dokazuje s podatki o opravljenem priklopu v elektroenergetsko omrežje in tehničnimi podatki o PN pred obnovo in po njej. Če na podlagi teh podatkov ni mogoče ugotoviti povečanja nazivne moči ali izboljšanja izkoristka PN, se to dokazuje z meritvami pred obnovo PN in po njej, ki jih opravi pooblaščen institucija za izvajanje meritev.

Za obnovljeno PN se v prijavi na javni poziv AGEN ponudi cena EE za obnovljeno PN, katere nespremenljivi del se določi na podlagi nespremenljivega dela cene EE za novo tovrstno PN, določenega skladno z metodologijo za določanje cene EE PN in referenčnih stroškov proizvodnje EE PN, ki jo na svojih spletnih straneh objavi ministrstvo, pristojno za energijo. Pogoj za pridobitev podpore za proizvedeno EE je pridobitev sklepa o potrditvi projekta na javnem pozivu AGEN (konkurenčen postopek izbire).

Za PN, ki so starejše od 15 oz. 10 let, vendar so bile **obnovljene** in izpolnjujejo pogoje obnove, lahko investitorji, podobno kot za nove ali še načrtovane PN, z njimi kandidirajo na razpisih AGEN. Za naprave SPTE, ki so starejše od 10 let, in naprave OVE, ki so starejše od 15 let in niso bile obnovljene skladno z zahtevami podporne sheme ter trenutno niso vključene v podporno shemo, so pa v preteklosti bile, se lahko sklenejo le tržne pogodbe.

Za določanje cene EE zagotovljenega odkupa oziroma višine obratovalne podpore v pogodbi o zagotavljanju podpore za obnovljene PN se ves čas trajanja pogodbe uporablja nespremenljivi del referenčnih stroškov iz odločbe o dodelitvi podpore.

5.2.5 Po koncu podpore

Pogodbe o zagotavljanju podpore prenehajo veljati v naslednjih primerih¹³⁴:

- s potekom obdobja, za katerega je sklenjena,
- z odpovedjo pogodbe s strani ene od pogodbenih strank,
- s sklenitvijo nove pogodbe za isto PN,
- z razveljavitvijo ali odpravo odločbe o dodelitvi podpore, ki je bila podlaga za sklenitev pogodbe, oziroma z odvzemom podpore,
- s prenehanjem veljavnosti odločbe o dodelitvi podpore, ki je bila podlaga za sklenitev pogodbe,
- z odločbo AGEN o ugotovitvi, da odločba o dodelitvi podpore preneha veljati zaradi prenehanja veljave deklaracije za PN,
- s trenutkom prenehanja obstoja udeleženca ali Centra za podpore in
- v drugih primerih, če je tako določeno z zakonom, na njegovi podlagi izdanimi predpisi in drugimi predpisi.

¹³⁴. Pravila za delovanje centra za podpore (Uradni list RS, št. 112/24), 8. člen

Udeležencem v sistemu zagotovljenega odkupa ter z Eko pogodbo z začetkom veljavnosti odpovedi oziroma prenehanja veljavnosti pogodbe preneha bilančna pripadnost Eko skupini, ki jo vodi Center za podpore, zato morajo biti ti pozorni ob približevanju konca podpore. Za PN, kjer se podpora izvaja kot zagotovljeni odkup proizvedene EE, je pomembno, da se pravočasno, predlagamo vsaj tri mesece pred iztekom pogodbe o zagotovljenem odkupu, upravičenec poišče drugega dobavitelja oz. pridobi ponudbe za nadaljnji odkup. Pri poteku pogodbe za zagotovljeni odkup namreč ni avtomatizma pri sklenitvi nove pogodbe. Lastniki morajo postopke sprožiti pravočasno, da se lahko normalno izvedejo postopki menjave dobavitelja na trgu EE. V nasprotnem primeru tvegajo, da ostanejo brez pogodbe, kar pomeni, da ne bodo dobili plačila za proizvedeno EE oziroma bo PN odklopljena. Udeleženci s temi pogodbami, ki nadaljujejo s proizvodnjo oziroma poslovanjem na trgu z EE, si morajo pravočasno in na lastne stroške urediti bilančno pripadnost v skladu s pravili, ki urejajo delovanje trga z EE.

Pri obratovalnih podporah ne prihaja do toliko težav, saj imajo že pred tem sklenjene tržne pogodbe. V primeru podpore kot obratovalne podpore se pogodba o zagotavljanju podpore kot obratovalne podpore EE, proizvedeni v SPTE ali iz OVE, zaključi. Po izteku navedene pogodbe je na voljo zgolj tržna pogodba pri dobaviteljih EE na trgu.

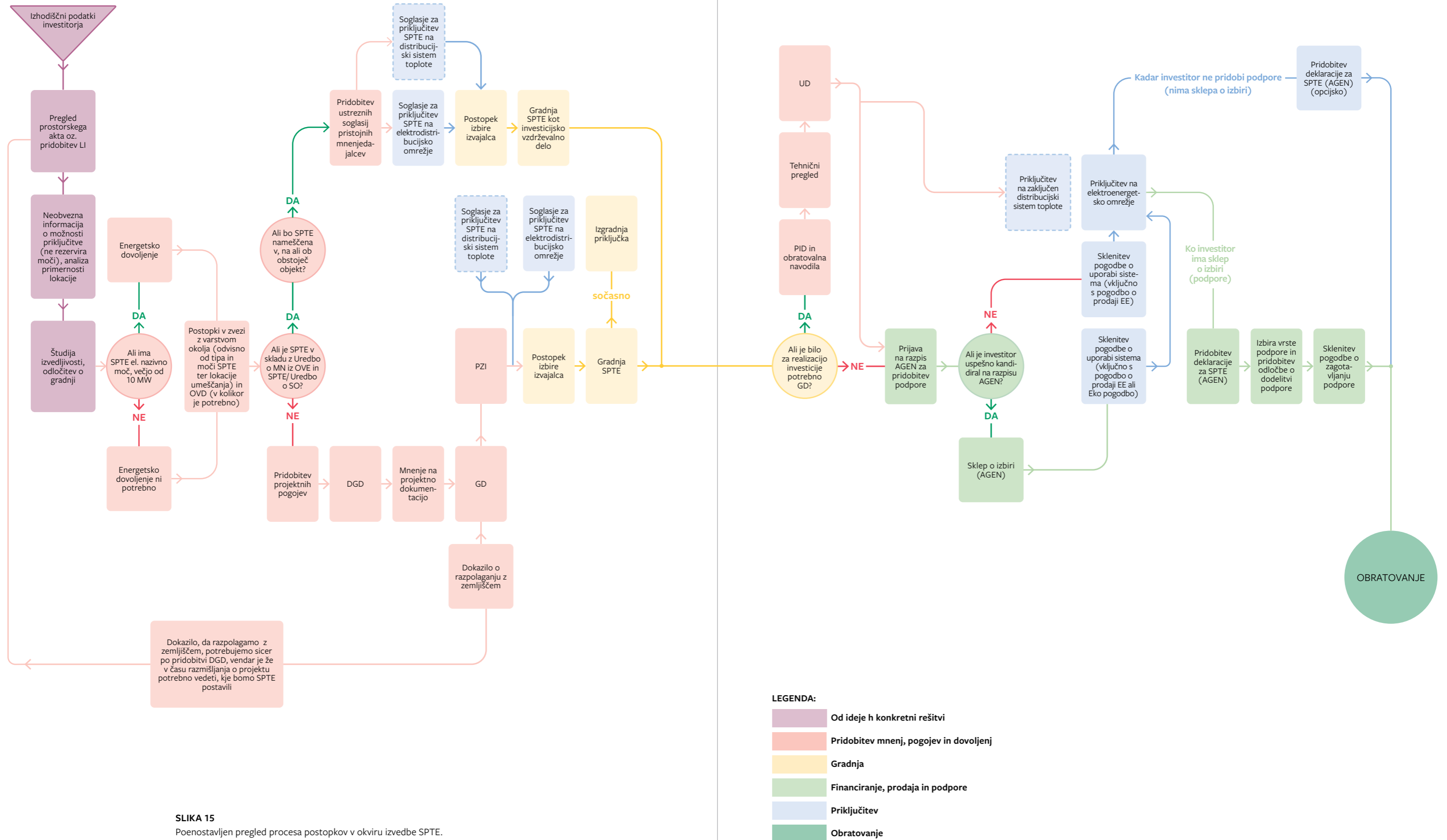
V Centru za podpore družbe Borzen je bil pripravljen seznam podjetij, ki nudijo možnost odkupa EE, proizvedene iz OVE in SPTE¹³⁵. Seznam vključuje vse ponudnike odkupa EE v slovenskem prostoru, ki so na pobudo Centra za podpore posredovali kontaktne informacije oseb oz. oddelkov, ki se ukvarjajo z odkupom EE od (malih) proizvajalcev.

V primeru odpovedi pogodbe s strani udeleženca v sistemu zagotovljenega odkupa začne veljati z začetkom koledarskega leta, ki sledi letu, v katerem je bila odpoved prejeta na strani Centra za podpore, če je bila odpoved prejeta do konca oktobra. Če je bila odpoved prejeta kasneje, pa z začetkom naslednjega leta, ki sledi letu, ko bi odpoved začela veljati. Odpoved pogodbe udeležencev, ki prejemajo obratovalne podpore, začne veljati s prvim dnem naslednjega meseca, če jo Center za podpore prejme do vključno 10. dne v mesecu, v primeru, da jo prejme kasneje pa s prvim dnem naslednjega meseca. Udeležencu lahko pogodbo odpove tudi Center za podpore in sicer, če udeleženec ne izpolnjuje svojih obveznosti po pogodbi, če krši določbe predpisov na področju trga z EE ali določbe drugih predpisov, ali če udeleženec na kakršen koli drug način krši Pravila Centra za podpore ali pogodbo¹³⁶.

¹³⁵. Dostopno na: <https://borzen.si/sl-si/druzba-borzen/seznam-ponudnikov-odkupa-elektrike>.

¹³⁶. Pravila za delovanje centra za podpore (Uradni list RS, št. 112/24), 10. in 11. člen.

6 POENOSTAVLJEN PREGLED CELOTNEGA PROCESA

SLIKA 15 Poenostavljen pregled procesa postopkov v okviru izvedbe SPTE.

7 DODATNO

7.1 Seznam organov, ki sodelujejo v postopkih

Agencija RS za okolje (ARSO)	https://www.arso.gov.si/
Agencija za energijo (AGEN)	https://www.agen-rs.si/
Agencija RS za javnopravne evidence in storitve (AJPEŠ)	https://www.ajpes.si/
Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/direkcija-za-infrastrukturo/
Družba za avtoceste RS (DARS)	https://www.dars.si/
Finančna uprava Republike Slovenije (FURS)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/financna-uprava-republike-slovenije/
Geodetska uprava Republike Slovenije (GURS)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/geodetska-uprava/
Direkcija RS za vode (DRSV)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/direkcija-za-vode/
Inšpektorat RS za okolje in energijo (IRSOE)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/inspektorat-za-okolje-in-energijo/
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (MKGP)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrano/
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo RS (MOPE)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-okolje-podnebje-in-energijo/
Ministrstvo za obrambo RS (MO)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-obrambo/
Ministrstvo za naravne vire in prostor RS (MNVP)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-naravne-vire-in-prostor/
Ministrstvo za zdravje RS (MZ)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-zdravje/
Slovenske železnice (SŽ)	https://potniski.sz.si/
Zavod za gozdove Slovenije (ZGS)	https://www.zgs.si/
Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS)	https://www.zzrs.si/
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS)	https://www.zvkds.si/
Zavod RS za varstvo narave (ZVRSN)	https://zrsvn-varstvonarave.si/
Upravne enote (UE)	spletna stran posamezne upravne enote
Občine	spletna stran posamezne občine

7.2 Seznam ostalih deležnikov, ki sodelujejo v postopkih

Borzen, operater trga z elektriko d.o.o.	https://borzen.si/sl-si/
ELES	https://www.eles.si/
Elektro Celje	https://www.elektro-celje.si/si/
Elektro Ljubljana	https://www.elektro-ljubljana.si/
Elektro Maribor	https://www.elektro-maribor.si/
Elektro Gorenjska	https://www.elektro-gorenjska.si/
Elektro Primorska	https://elektro-primorska.si/
Plinovodi d.o.o.	https://www.plinovodi.si/sl/
Izvajalci (lokalne) gospodarske javne službe na področju distribucije plina, toplote in drugih energetskih plinov iz zaključenih distribucijskih sistemov	spletna stran posameznega izvajalca javne službe na področju distribucije plina, toplote in drugih energetskih plinov iz zaključenih distribucijskih sistemov (https://www.agen-rs.si/edips/daljinska-toplota-in-drugi-energetski-plini)

7.3 Seznam občinskih soglasodajalcev, nosilcev občinskih javnih pooblastil

Občinski soglasodajalci, nosilci občinskih javnih pooblastil	https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Graditev/obcinski-soglasodajalci.pdf
--	---

7.4 Seznam državnih soglasodajalcev, nosilcev javnih državnih pooblastil

Državni soglasodajalci, nosilci javnih državnih pooblastil	https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Graditev/drzavni-soglasodajalci.pdf
--	---

PRIROČNIK ZA POSTAVITEV SPTE PROIZVODNIH NAPRAV

SOPROIZVODNJA TOPLOTE IN ELEKTRIČNE ENERGIJE Z VISOKIM IZKORISTKOM (SPTE)

IZDAJATELJ

Borzen, operater trga z elektriko, d. o. o.

AVTORJI BESEDILA

prof. dr. Sebastijan Seme (UM FE)

doc. dr. Klemen Sredenšek (UM FE)

Domen Kuhar (UM FE)

Jernej Počivalnik (UM FE)

Bojan Stergar (UM FE)

Eva Simonič (UM FE)

Klemen Srpčič (UM FE)

Manja Obreza (UM FE)

STROKOVNI PREGLED

Andreja Belavič Benedik, univ. dipl. inž. el. (A-SOL energija, d. o. o.)

Maja Sevšek, mag. geog. (Borzen, operater trga z elektriko, d. o. o.)

OBLIKOVANJE

Studio Mazzini, d.o.o.

TISK

Tiskano v Sloveniji

IZDANO

Ljubljana, oktober 2025

VERZIJA

3

